

Innhold

1	Sammendrag og nøkkelopplysninger	4
1.1	Sammendrag	4
1.2	Nøkkelopplysninger	4
2	Bakgrunn	5
2.1	Intensjonen med planforslaget	5
2.2	Planstatus	5
2.3	Planprosess	8
3	Planområdet – dagens situasjon	16
3.1	Kort redegjørelse av dagens situasjon	16
4	Konsekvensutredning	27
4.1	Planprogrammets krav til KU	27
4.2	Utredningsalternativene	27
4.3	Metode	36
4.4	Trafikk/mobilitet og logistikk, herunder parkering	36
4.5	Byrom og byromsbruk	38
4.6	Kulturmiljø	40
4.7	Anleggsfasen	41
4.8	Sammenstilling KU-temaene	43
4.9	Avbøtende tiltak og videre utvikling av plangrepet	44
5	Beskrivelse av planforslagets innhold og virkninger	46
5.1	Planlagt arealbruk	46
5.2	Plassering og utforming	50
5.3	Bolig og boligkvalitet	52
5.4	Uteoppholdsareal og plasser	52
5.5	Universell utforming	54
5.6	Levekår og folkehelse	54
5.7	Mobilitet og samferdsel	55
5.8	Vannforsyning og avløp	63
5.9	Blågrønne verdier	64
5.10	Energi og klima	66
5.11	Kulturmiljø	67
5.12	Barn og unges interesser	68
5.13	Sosial infrastruktur	69
5.14	Risiko og sårbarhet	69
5.15	Juridiske og økonomiske konsekvenser for kommunen	70
5.16	Rekkefølgebestemmelser	70

5.17	Oversikt over arealformål	71
6	Referanser	73
7	Vedlegg	73
8	Forslagsstillers avsluttende kommentar	74

FORSLAG

1 Sammendrag og nøkkelopplysninger

1.1 Sammendrag

Vill Plan AS er engasjert som plankonsulent for planprosessen. Erstad og Lekven Bergen AS er engasjert som prosjektleder for gjennomføringen av prosjektet.

Alle figurer og tabeller som ikke har henvisning til kilde, er laget av Vill Plan AS. Planarbeidet vil utføres i henhold til Bergen kommunes kravspesifikasjoner (se vedlagt sjekklister) og planprosessen følger plan- og bygningsloven.

1.2 Nøkkelopplysninger

Bydel:	Berghus	Gårds- og bruksnummer:	168/810 mfl.
Gårdsnavn/adresse:	Edvard Griegs plass 1		
Forslagsstiller:	Griegshallen Utbygging AS	Plankonsulent:	Vill Plan AS
Sentrale grunneiere:	Griegshallen AS, Griegpark AS, Bergen kommune		
Planens hovedformål:	Utvikle Griegkvartalet	Planområdets størrelse:	Ca. 17 dekar
Grad av utnyttning:	Ikke relevant	Nytt bruksareal	23100 m ²
Konsekvensutredningsplikt:	Ja	Varsel om innsigelse/Innsigelse:	Nei
Kunngjort oppstart:	16.06.2022	Offentlig ettersyn:	dd.mm.åååå–dd.mm.åååå
Problemstillinger:	Nytt kulturbygg og utstillings- og støtteareal på og utvikling av Edvard Griegs plass		

2 Bakgrunn

2.1 Intensjonen med planforslaget

Forslagsstiller Grieghallen Utbygging AS, som består av de fire eierne Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien, Stiftelsen Bergen Nasjonale Opera, Grieghallen AS og Den Nationale Scene AS, ønsker å utarbeide en privat detaljreguleringsplan for Griegkvartalet.

Forslagsstiller har til hensikt å utvikle Griegkvartalet, med visjonen om å skape en arenaklynge av internasjonalt format som skal bli Bergens og Vestlandets kulturelle kraftsenter og samlende møteplass - et «musikkteater for alt og alle». Det skal tilby konserter, musikk og teater i en bredde og kvalitet som Bergen og Vestland i dag ikke har kapasitet eller tilstrekkelige lokaler til. Griegkvartalet vil bestå av Grieghallen, et nytt musikkteater og utstillings- og støttearealer på Edvard Griegs plass og et levende byrom på Edvard Griegs plass og i Nina Griegs gate.

Målet med planarbeidet er å realisere en kulturarena som skal bidra til en kvalitets- og bruksheving av området som helhet. Grieghallen fungerer i dag som Bergens største kultur-, konferanse- og kongressenter, men mangler et funksjonelt sal- og scenerom for oppsetting av musikkteater, opera, ballet, dans, konserter mv. i et mellomstort format. Musikkteaterets romprogrammering og logistikk skal tilrettelegge for en optimal akustikk som kan tilfredsstille internasjonale standarder og krav. Utviklingen av Griegkvartalet skal komplementere Grieghallens tilbud med et nytt bygg som kan romme de savnede funksjonene og gi effekter i form av at eksisterende kulturtilbud i området utvides, samtidig som stedets identitet og funksjon som møteplass styrkes.

2.2 Planstatus

2.2.1 Gjeldende plansituasjon

Kommuneplanens samfunnsdel

Bergens satsing som kulturby er nedfelt i mål 2 i «Et nystemt Bergen», gjeldende KPS vedtatt av bystyret 24.09.2025:

«Vi skal ta vare på vår kulturarv og kulturmiljøer som skaper særegne bydeler og nabolag, og gjøre disse mer tilgjengelige for alle. Nye byggeprosjekter skal ha stedstilpasset og vakker arkitektur.

Bergen har en stolt tradisjon som kunst- og kulturby, med nasjonalt og internasjonalt anerkjente institusjoner, forsknings- og utdanningsmiljøer, skapende og utøvende kunstnere og kulturarbeidere. Byen har også et bredt og inkluderende amatørkulturliv, som skaper fellesskap og opplevelser, og som tilbyr viktige sosiale møteplasser i alle bydeler. Kunst og kultur er identitetsskapende og engasjerende, og er en viktig drivkraft for en interessant og levende by.

Kultur skaper både refleksjon og folkeliv. Kulturbyen Bergen favner både brede og smale kunst- og kulturuttrykk, og har sterke miljøer og kompetente institusjoner. Vi skal legge gode rammer for at kunst- og kulturlivet fortsatt skal være en drivkraft for Vestlandet, der byens kulturelle ressurser gir effekt utover bygrensene. Vi skal ivareta den profesjonelle kulturutøvelsen, og jobbe for bedre vilkår for våre regionale og nasjonale kulturinstitusjoner.»

Griegkvartalet har som intensjon å bidra til at en rekke av nevnte punkter i satsingen oppfylles.

Kommuneplanens arealdel

Hele planområdet ligger i område avsatt til sentrumsformål – byfortettingssone (BY1) i KPA 2018, og inngår i hensynssone for kulturmiljø – historisk sentrum (H570_2). Planområdet ligger også i bestemmelsesområde for historiske områder, §38.3.1 #4, med krav om at

«Bebyggelsens egenart og særpregede kulturmiljø skal sikres og opprettholdes i Bergen sentrum.

Figur 2-1: Kommuneplanens arealdel (KPA2018) uten hensynssoner. Kilde: Bergenskart.no.

Kommunedelplan

Gjeldende kommunedelplan for området er Bergenhus. Kommunedelplan Sentrum, PlanID: 15780000. Planen har til sammen fire plankart som viser følgende: Plankrav og planstatus (nr. 1 av 4), Byform – bebyggelse (nr. 2 av 4), Byform – byrommene (nr. 3 av 4) og Arealbruk (nr. 4 av 4).

Kommunedelplanen setter følgende forutsetninger med relevans for tiltaket:

- Planområdet ligger innenfor sone for reguleringsplaner som opprettholdes og suppleres av kommunedelplan Sentrum
- Kulturminner: Grieghallen er markert som verneverdig nyere arkitektur. Planområdet grenser til Nygård skole som er markert som fredet bygg og anlegg. Bygninger av verneverdig nyere arkitektur skal søkes å bevares i sin egenart ved at gesimshøyde, takform, og viktige bygningsmessige detaljer opprettholdes eller tilbakeføres, jf. pkt. 4.1 i bestemmelsene.
- Edvard Griegs plass, Nina Griegs gate, Lars Hilles gate, Nygårdsgaten og Strømgaten er markert som «Byrom anlagt i industriell tid, dvs. etter 1850». Slike byrom skal ha brostein som hovedmateriale, og bygulvet skal deles i tre langsgående felt med eventuelt høydesprang mellom, jf. pkt. 5.2 nr. 3 i bestemmelsene.

- Planområdet ligger innenfor område regulert til offentlig formål, gangarealer med byromsbruk og blandet sentrumsformål. Bestemmelsene (§ 6) stiller blant annet krav om at ved endring og opparbeidelse av gangareal med byromsbruk, skal utformingen bedre byrommenes funksjon som sosial og kulturell arena, handelsareal og oppholdsrom. Utformingen skal også sikre et integrert gatebruk for alle trafikantgrupper, og at alle trafikantgruppene har akseptabel fremkommelighet.
- Det stilles krav (pkt. 4.5) om at ny bebyggelse med fasade ut mot offentlige byrom skal tilfredsstillende høye arkitektoniske og estetiske krav, og gateetasjen skal være preget av åpenhet mot allmennheten. Fasadene må også tilpasses terrengfallet og de naturlige ganglinjene langs gaterommet, og innskjæringer i terreng og inntrukne fortau tillates ikke. Utkraging av bygning ut over fortau tillates heller ikke. Fasadelivet skal som en hovedregel fremstå som sammenhengende fra gateplan og opp, og ev. nedkjørslser og ramper til garasjer og inngangsparti skal innlemmes innenfor bebyggelsens hovedvolum. Garasjeporter og innkjøring til parkeringsarealer over fortau skal begrenses.

Gjeldende reguleringsplan

Gjeldende reguleringsplan for området er Bergenhus. Gnr. 164, bnr. 926 mfl., Grieghallen, Edvard Griegs plass, PlanID: 8200300. Planen er en eldre reguleringsplan, vedtatt etter plan- og bygningsloven av 1985 med ikrafttredelse 24. mai 2004, og regulerer området til område for allmennyttig formål (Grieghallen), område for kongressenter/garasjeanlegg/offentlig plass og allmennyttig formål/annet trafikkområde. Planen viser også plassering av adkomsttunnel ned til parkeringsanlegget og nedkjørsel fra Lars Hilles gate. Hensikten med planen var å endre Edvard Griegs plass fra parkeringsplass til parkeringsgarasje med byrom over.

Bestemmelsene inneholder følgende politiske målsetning:

Planen skal legge til rette for en styrking av Grieghallen som sentralt element Bergens posisjon som kultur-, underholdnings- og kongressby. dette skal blant annet foregå ved en endring av dagens parkeringsplass på Edvard Griegs plass til "gangareal med byromsbruk" i samsvar med Kommunedelplan for sentrum, med tilrettelegging for kulturformål. Parkering skal i stedet foregå i parkeringsanlegg under bakkenivå. Edvard Griegs plass må gis mulighet til en fornuftig trafikkavvikling for tunge kjøretøyer som bringer utstyr til/fra Grieghallen og planlagt messesenter under bakkenivå. Grieghallen skal stå som i dag.

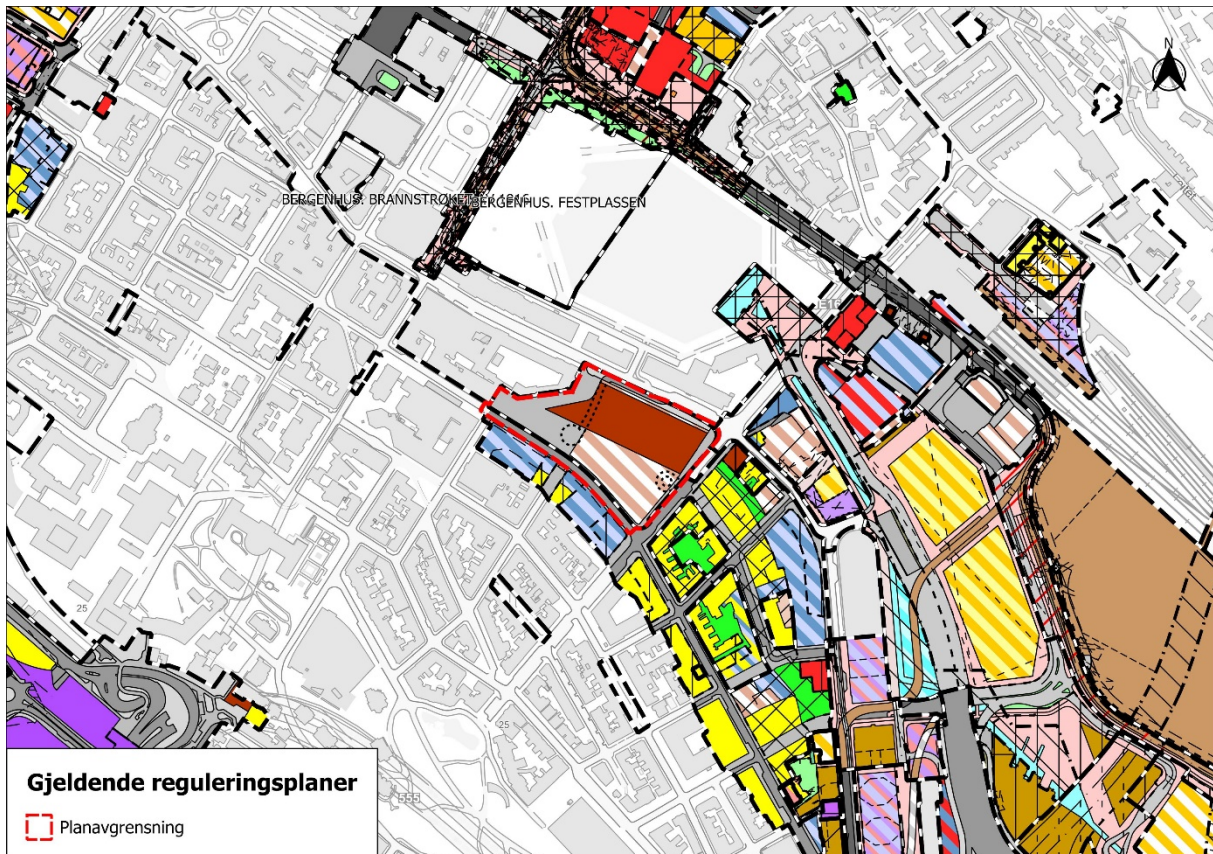
Nærliggende/tilgrensende reguleringsplaner

Det er per dags dato tre pågående planprosesser og syv vedtatte reguleringsplaner, hvorav en grenser direkte til planområdet (PlanID: 8200000) og resterende ligger i nærheten av planområdet. Alle planer som grenser til, eller er nærliggende til planområdet er listet opp i Tabell 2-1. Figur 2-2 viser en sammenstilling av alle vedtatte reguleringsplaner.

Tabell 2-1

PlanID.	Plannavn	Plantype	Status
65800000	Bergenhus. Bybanen fra sentrum til Åsane, delstrekning 1, Kaigaten – Sandbrogaten	Detaljregulering	Endelig vedtatt arealplan
65620000	Bergenhus. Rådhuskvartalet	Områderegulering	Planlegging igangsatt
70570000	Bergenhus. Gnr. 166 bnr. 955 mfl., Nygårdstangen	Detaljregulering	Planlegging igangsatt
8200000	Bergenhus. Gnr. 164, Nedre Nygård nord	Eldre reguleringsplan	Endelig vedtatt arealplan
15540200	Bergenhus. Gnr. 164, 166, Nygårdstangen	Områderegulering	Endelig vedtatt arealplan
10000	Bergenhus. Brannstrøket av 1916	Eldre reguleringsplan	Endelig vedtatt arealplan

11600000	Bergenhus/Årstad. Hovedinnfartsåren fra Danmarks plass – Strømgaten	Eldre reguleringsplan	Endelig vedtatt arealplan
30000	Bergenhus. Lille Lungegårdsvann (R3)	Eldre reguleringsplan	Endelig vedtatt arealplan
4800000	Bergenhus. Nygårdstangen, veg/trafikk/arealdisposisjonsplan	Eldre reguleringsplan	Endelig vedtatt arealplan
4800600	Bergenhus. Gnr. 164 bnr. 936 mfl., Kvartalet Lars Hilles gate 12-16	Eldre reguleringsplan	Endelig vedtatt arealplan

Figur 2-2: Oversikt over gjeldende reguleringsplaner i og i nærheten av planområdet.

2.3 Planprosess

2.3.1 Planprosess

Innledende prosess

Et musikkteater av internasjonalt format med ønske om optimal akustikk krever en romprogrammering og logistikk som er bestemmende for størrelsen på bygget. Samtidig er det strenge krav om å forholde seg til tomtens kvaliteter, med hensyn til Grieghallen som arkitektonisk byggverk, tilrettelegging for gående og syklende, håndtering av mobilitet og logistikk knyttet til scene og utstillings- og støttearealene. Den fredede Nygård skole og omkringliggende verneverdig bygårdsbebyggelse og -struktur må også hensyntas.

Siden 2017, da idéen om et musikkteater på Edvard Griegs plass ble introdusert, er det gjennomført flere innledende arbeider for å få bekreftet prosjektets gjennomførbarhet. I perioden 2018-19 utarbeidet Rambøll Norge et rom- og funksjonsprogram (heretter forkortet til RFP), som blant annet konkretiserte prosjektets ytre rammebetingelser, funksjonskrav og romprogram, bygningsutforming og tekniske løsninger. RFP lå til grunn for utarbeiding av planinitiativet, som ble sendt til Bergen kommune i starten av juli 2021. Tilbakemeldingene fra etater og myndigheter til RFP var at det var for voluminøst både over og under bakken.

Det ble avholdt et veiledningsmøte med kommunen 27.10.2021, etter at planinitiativet ble besluttet stoppet i brev datert 05.10.2021. Forslagsstiller anmodet så saken sendt til politisk behandling. Byrådet behandlet saken i møte 27.01.2022, sak 1012/22 og fattet følgende vedtak:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 12-8, 2. ledd åpnes det opp for oppstart av planarbeid for Bergenhus, Gnr. 164, Bnr. 810 mfl., Griegkvartalet, på de vilkår som fremgår av saksfremstillingen.

Av saksfremstillingen, datert 18.01.2022, fremgår følgende konklusjon:

Etter byrådets vurdering er vilkårene for å stoppe planinitiativet ikke oppfylt ved at det er sannsynlig at en planprosess vil kunne føre frem til et bedre tilpasset forslag. Dette forutsetter dog en fleksibilitet fra forslagstillers side knyttet til arealbehov og tiltak over bakkenivå.

Videre påpekte Byråden i sin vurdering at;

«utvikling av nye kulturscener i sentrum er positivt, særlig når det bidrar til mangfold og diversitet i kulturlivet. Forholdet mellom eventuelt nybygg og Grieghallen må etter byrådets vurdering arbeides videre med i planprosessen. Bygget som foreslås i planinitiativet er svært stort, det opptar en stor del av Edvard Griegs plass og fremstår ikke som underordnet Grieghallen. Etter byrådets vurdering bør bygget omarbeides slik at det i større grad tar opp intensjonene i det opprinnelige forslaget til arkitekt Knud Munk.»

Planoppstartsfase

Oppstartsmøtet ble avholdt 07.04.2022 med påfølgende varsling av oppstart og høring/offentlig ettersyn av planprogram.

Oppstart og høring/offentlig ettersyn ble annonsert i Bergens Tidende 16. juni 2022 og lagt ut på Vill Plans hjemmeside (<https://villplan.no/kunngjoringer/>) samt sendt naboer, grunneiere og offentlige og private instanser. Merknadsperioden utløp 26.08.2022, utvidet pga. ferieavvikling. I merknadsperioden ble det avholdt et åpent informasjonsmøte 22. juni 2022.

Planprogrammet ble vedtatt 25. mai 2023 (saksnr. 1143/23, Bergen kommune). Se tabell 2.2 for detaljert oversikt over de videre faser.

Fase for utarbeidelse av planforslag

Planforslaget forventes første gangs behandlet og lagt ut til offentlig ettersyn ila første kvartal 2026. Andre gangs behandling og vedtak av plan forventes første kvartal 2027. Estimert byggefase er satt til perioden 2029-2033, med offisiell åpning i 2033.

Tabell 2-2 Planprosessens overordnede framdrift

Overordnet framdrift fra plan til åpning	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Planoppstartsfase												
Plan- og designkonkurranse												
Utarbeidelse planforslag												
Utarbeidelse konsekvensutredning												
1.g. behandling/off. ettersyn												
2.g. behandling/vedtak												
Prosjektering												
Grunnstensnedleggelse i forbindelse med Grieghallens 50-års jubileum												
Bygging												
Offisiell åpning												

Utvikling av plangrepet

Griegkvartalet skal bli en møteplass «for alt og alle», noe som gjenspeiles både i utendørs og innendørs funksjoner i anlegget. Griegkvartalets plassering på et av byens største byrom og tiltakets ambisiøse krav til akustikk og programmering har satt strenge krav til plangrepet.

Oktober 2022 ble det besluttet av styret i Grieghallen Utbygging at prosjektet skulle følge en offentlig anskaffelse etter formatet begrenset plan- og designkonkurranse med etterfølgende forhandling. Fem deltakere ble valgt ut til å levere løsningsforslag i plan- og designkonkurransen. Juryens evalueringskriterier ble etablert i samråd med NAL og Byarkitekten i Bergen kommune. Juryens evaluering konkluderte med at «Kontrapunkt» ved Henning Larsen arkitekter AS hadde det beste løsningsforslaget og tilhørende faglige besvarelse på juryens tilbakemelding. Henning Larsen arkitekter ble den 3. april 2024 utropt som vinner av tjenestekontrakten.

Høsten 2024 ble det sendt inn et planforslag basert på dette vinnerutkastet. Siden da har forslagstillers team jobbet tett sammen med plan- og bygningsetaten, Byarkitekten og Byantikvaren. Det er jobbet tverrfaglig og målrettet for bedre å svare ut og begrunne de valg som er tatt, men også for å videreutvikle planforslaget. Følgende hovedelementer har vært gjenstand for utvikling:

Sikring av arkitektoniske kvaliteter i plangrepet

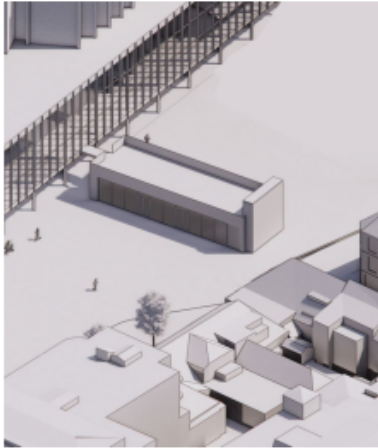
I tilbakemeldinger fra plan- og bygningsetaten gjennom vinteren og våren 2025 ble det satt krav om utarbeidelse av formingsveileder for planforslaget for å sikre arkitektonisk kvalitet. Dette er imøtekommet og utarbeidelsen av en formingsveileder har foregått i dialog med Byantikvaren, Byarkitekten og plan- og bygningsetaten. Dokumentet er vedlagt planforslaget (se vedlegg 31).

Plassering og utforming av inngangspartiet

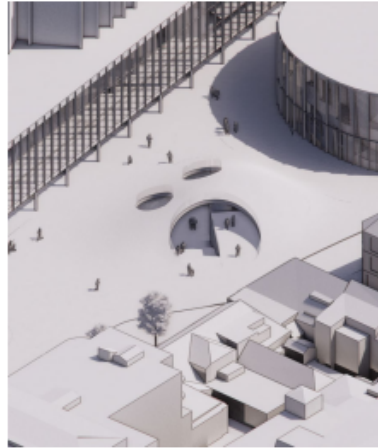
I samme prosess har det vært jobbet med plassering og utforming av inngangspartiet. Denne prosessen ledet fram til følgende:

- Et prinsipp for felles inngang på U1 skal framlegges i planforslaget
- Inngangen skal framstå som et selvstendig element på plassen
- Inngangen skal integreres i utformingen av selve plassen og ikke bli et 3. element på Edvard Griegs plass.
- Prinsippet skal utvikles videre med mellom 1. og 2. gangs behandling

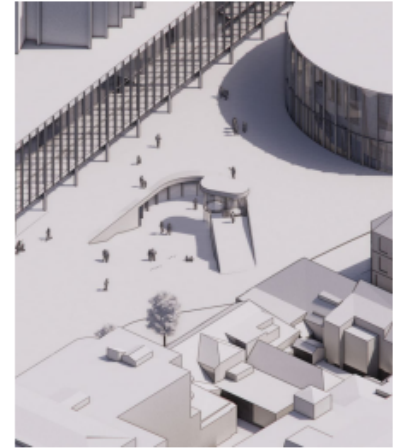
På denne måten ble det avklart at planforslaget så langt som mulig ikke skal vise en konkret løsning, men et prinsipp, og gi et handlingsrom for den videre utformingen. Dette for å sikre en grundig tverrfaglig koordinert prosess fram til en gjennomførbar løsning. I planforslaget er dette løst ved å regulere et bestemmelsesområde (#4) i plankartet der inngangspartiet skal plasseres. Tilhørende bestemmelse gir føringer og handlingsrom. Formingsveilederen viser intensjon og premisser for utformingen. Det er i tillegg utarbeidet et notat som viser mulige varianter av inngangspartiet innenfor det handlingsrommet som er satt gjennom prosessen med etater og myndigheter (se vedlegg 32). Illustrasjonen under viser varianter som er sett på innledningsvis i dette arbeidet.

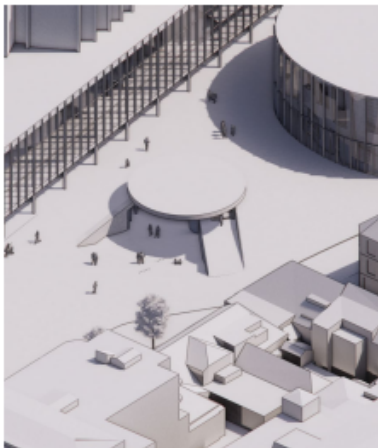
I dag deler det røde bygget (som gir adkomst til parkeringskjelleren) plassen i to og stenger for viktige siktlinjer. Bygget kobles også til Grieghallen for å gi en takterrasse til foajeen i andre etasje, noe som bryter opp Grieghallens ikoniske horisontale linjer.

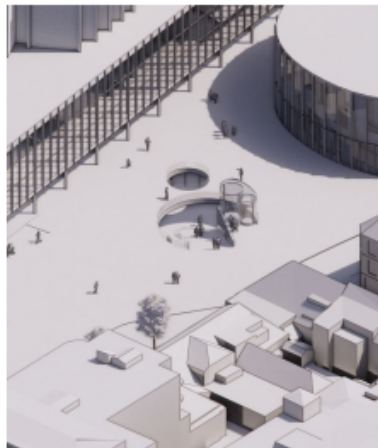
Variant 01 modellerer bygulvet både ned og opp: ned for adkomst til inngangspartiet på U1, og opp for å gi overdekning med god takhøyde. Løsningen åpner også for at publikum kan bevege seg opp og få innsyn i Grieghallens foajé i andre etasje.

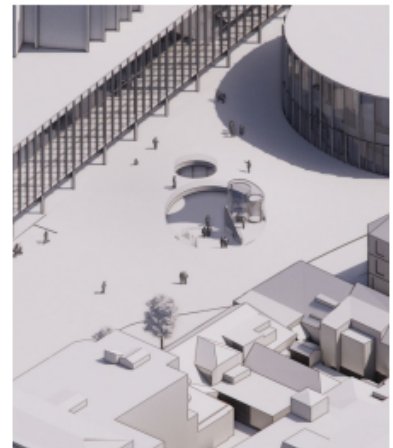
Variant 02 prioriterer åpenhet ved kun å modellere bygulvet ned mot inngangen på U1. Dette gir gode innsyn fra Edvard Griegs plass til U1, men går på bekostning av overdekning.

Variant 03 bygger videre på variant 02, men med et hevet tak over for å gi overdekning.

Variant 04 er en variasjon av variant 01, men med et flatt plan over inngangspartiet. Dette gir et enklere, tilgjengelig areal, men uten kontakt med Grieghallens foajéhøyde. Som i Variant 02 må heisene stikke opp.

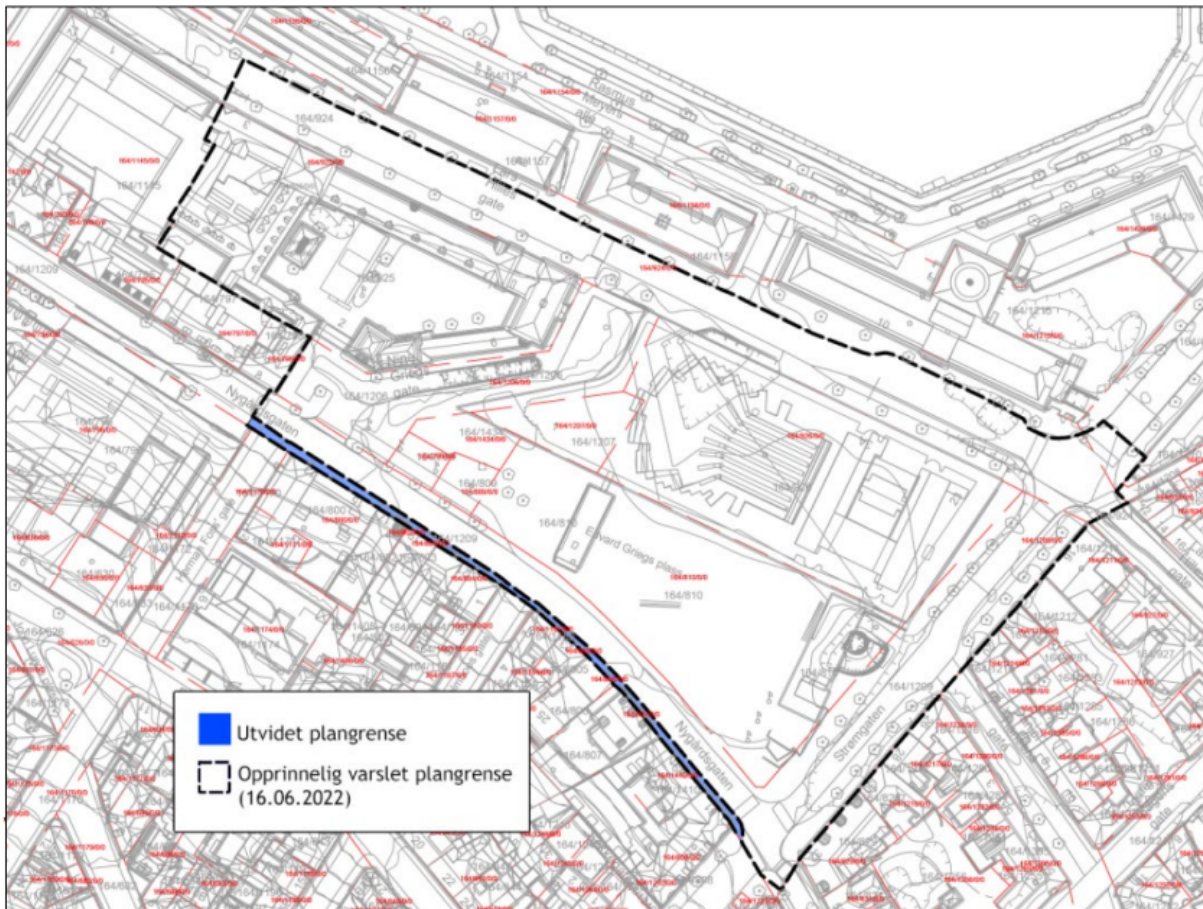

Variant 05 tilsvarer variant 04, men med overdekningen løftet noe opp (uten å nå nivået i variasjon 01). Dette gir bedre takhøyde under og gjør inngangspartiet mer synlig fra Edvard Griegs plass.

Figur 2-3 Illustrasjonen viser mulige varianter av et inngangsparti som alle oppfyller anbefalingene gitt av involverte etater og som illustrerer handlingsrommet i den videre prosessen.

Utbedring av forhold for gående langs Nygårdsgaten og etablering tosidig sykkelfelt i Strømgaten

Etter en prosess knyttet til avklaring av behov for regulering av hele Strømgaten og Nygårdsgaten, ga Statens vegvesen i brev datert 11.04.2025 uttale til planforslaget innlevert høsten 2024. Her ble det stilt krav om at planforslaget for Griegkvartalet også burde ta med og regulere tosidig sykkelfelt i Strømgaten. I tillegg ble det bedt om å forbedre forholdet for de gående langs Nygårdsgaten. Dette er nå forsøkt imøtekommet.

Figur 2-4 Differansen mellom varslingsgrense ved oppstart i 2022 og utvidet grense ved varsling i juli 2025.

2.3.2 Vurdering av konsekvensutredningsplikt (KU)

Alle reguleringsplaner som kan ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn skal utredes i henhold til plan- og bygningsloven (pbl) §4-1 og Forskrift om konsekvensutredning for planer og tiltak etter plan- og bygningsloven.

Arealoppsummeringen for tiltaket i RFP fra 2019, og som ble brukt som prinsipp i planinitiativet, legger opp til et nybygg på ca. 17 500 m² brutto BTA. Tiltaket faller dermed inn under tiltak listet opp i Forskrift om konsekvensutredning vedlegg I, nr. 24: *Næringsbygg, bygg for offentlig eller privat tjenesteyting og bygg til allmennyttige formål med et bruksareal på mer enn 15 000 m²*. Tiltaket utløser dermed krav om planprogram og konsekvensutredning, jf. § 6 bokstav b i Forskrift om konsekvensutredning.

§ 8 vurderes ikke å være aktuelt for Griegkvartalet, da tiltaket ikke omfattes av annet lovverk. Tiltaket utløser derimot krav om konsekvensutredning jf. § 10 Lokalisering og påvirkning på omgivelsene, punkt b):

truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift og områder som er særlig viktige for friluftsliv.

I oppstartsmøte med Bergen kommune den 7. april 2022 ble det presisert hvilke temaer som skal vektlegges spesielt i konsekvensutredningen:

- Kulturminner og kulturmiljø

- Byrom og byromsbruk
- Trafikk og logistikk

I vedtatt planprogram ble det satt krav om at også anleggsfasen skulle utredes som eget tema. En oppsummering av fagutredningsrapportene foreligger i kapittel 4.

2.3.3 Medvirkning

Planen forholder seg til medvirkning i henhold til kravene § 5 i plan- og bygningsloven (se tabell 2-4 for oversikt over prosessen).

Grunnet prosjektets karakter er det gjennomført medvirkningstiltak utover lovens minstekrav. Prosesser for samarbeid og medvirkning med berørte fagmyndigheter, grunneiere, festere, naboer og andre berørte ble igangsatt allerede da RFP startet opp i 2019. I løpet av samme året ble det gjennomført prosjekt- og programmeringsmøter med brukerne i en møteserie samt en workshop der et bredt spekter interessenter deltok, blant annet kulturminnemyndighetene, brukere og personer med funksjonsnedsettelse.

Se tabell 2-4 for en oversikt over medvirkning og prosess.

Tabell 2-3 Oversikt over planprosessen og medvirkning

Medvirkning og dialog	Innhold/nøkkelfunn	Oppfølging	Dokumentasjon
Oppstart og vedtak av planprogram – april 2022-mai 2023			
Oppstartsmøte med plan- og bygningsetaten v/Bergen kommune 07. april 2022	Gjennomgang av planinitiativet og videre framdrift, samt innspill til innhold i planprogram		Referat fra oppstartsmøte datert 15.06.2022.
Varsling av oppstart og planprogram på høring 16. juni 2022	Varsel om oppstart av planarbeid sendt ut til naboer, berørte offentlige og private instanser, og annonseres i avis, jf. pbl. § 12-8.	Merknadene svart ut i endelig merknadsskjema	Se innhold/nøkkelfunn.
Høringsperiode 17. juni -26. aug. 2022	Åpent folkemøte i Grieghallen Etablere eget nettsted for informasjonsdeling Oppretting av facebook-side		Folkemøte 22.06.2022.
Merknadsbehandling Okt. 2022	Det ble mottatt 8 private merknader og 18 høringsuttalelser. Merknadsmøte avholdt med PBE, Bergen kommune 03.10.22	Merknadene svart ut i endelig merknadsskjema	Referat datert 12.02.2024.
Politisk behandling 15. mai 2023	Planprogram vedtatt	Tillegg i vedtaket innarbeidet i endelig planprogram.	Vedtaket i Byrådet datert 15.06.2023. Endelig planprogram datert 30.10.2023.
Utarbeiding av forslag til KU og plangrep – oktober 2022-oktober 2024			
Innledende KU-arbeider Høst og vinter 2022-23	Avholdte arbeidsmøter med PBE, samt aktuelle myndigheter og etater, iht. utredningstema: <ul style="list-style-type: none"> • Mobilitet og logistikk (02.12.22) • Kulturmiljø, arkitektur og byrom (14.12.22) 	Innspill i møtet ble tatt videre og utredet nærmere. Oppdatert grunnlagsnotater sendt i forkant av planlagte møter jan. 2023. Videre møter ble avlyst.	Innsendte grunnlagsnotater, presentasjoner. Referater datert 21.12.2022 og 20.01.2023.
Videre arbeider etter offentliggjøring av vinnerforslagene i plan- og designkonkurransen Jan. – aug. 2024	Avholdte arbeidsmøter med PBE samt aktuelle etater <ul style="list-style-type: none"> • Arbeidsmøte med PBE (16.01.24) • Arbeidsmøte med PBE (26.01.24) • Arbeidsmøte med PBE (08.03.24) • Arbeidsmøter med PBE, BYARK, BYANT, BME og SVV (12.04.24) • Arbeidsmøte med PBE (15.05.24) 		Innsendte grunnlagsnotater, presentasjoner. Referater datert 17.01 (rev. 25.01) 2024, 06.03.2024, 06.06.2024, 08.06.2024, 05.07.2024

Medvirkning og dialog	Innhold/nøkkelfunn	Oppfølging	Dokumentasjon
	<ul style="list-style-type: none"> Arbeidsmøte med PBE, BYARK, BYANT (15.05.24) Arbeidsmøte med PBE 24.06.24 Tema: forent forståelse av alternativ 3 i KU samt presentasjon av forslaget «Kontrapunkt».		
Plan- og designkonkurranse mars 2023-januar 2024			
Utarbeiding av planforslag – januar 2024-desember 2025			
Utarbeide planforslag og ferdigstille utredninger iht. planprogrammet Januar – september 2024	Avholdte arbeidsmøter med PBE <ul style="list-style-type: none"> Diverse telefonsamtaler og Teamsmøter 	Innspillene fulgt og tatt med i det videre arbeidet fram mot planforslag oversendt til 1.g.beh.	Innsendte grunnlagsnotater, presentasjoner.
Plansmier med inviterte brukergrupper Mars 2024	To plansmier der relevante brukergrupper ble invitert <ul style="list-style-type: none"> Eldrerådet og kommunalt råd for personer med funksjonsnedsettelse Ungdomsrådet, representanter fra kommunens ungdomsredaksjon og skoler i nærmiljøet 	Innspillene er tatt med i den videre utviklingen av det endelige plangrepet.	Referat fra plansmiene, datert 03.04.2024.
Workshop	Workshop med PBE, BYM, BYANT og BYARK (27.08.24), med tema inngangsparti og varelevering.	Plassering og form på inngangsparti samt plassering av vareheis til utstillings- og støttearealet ble diskutert. Deltakerne uttrykte en felles forståelse for at prinsippet for inngangsparti som i Kontrapunkt, kan legges til grunn for planforslaget. Også omforente om at varelevering skal ligge uavhengig av inngangspartiet.	Referat fra workshop'en.
Innsending av planforslag 31.10.2024	Oversending av 29 plandokumenter til Bergen kommune.VA-rammeplan ikke godkjent av Bergen Vann ved oversendelse.	Avvist i mottakskontroll pga. manglende dokumenter i oversendelsen.	Oversendelse datert 31.10.2024 E-post fra mottakskontroll datert 05.11.2024
Innleveringsmøte 05.12.2024	PBE informerte om at behandlingstid er stoppet; planmaterialet må utarbeides iht. kommunens kravspesifikasjon, herunder formingsveileder.	Dialog gjennom vinter og vår 2025 for å avklare behov for og omfang av formingsveileder og tilpasning av sykkelvegsystem i Strømgaten iht. gatebruksplan Nygårdshøyden sør. Videre utvidelse av plangrensen fram til byggeliv i Strømgaten og Nygårdsgaten.	Referat fra innleveringsmøte samt e-poster og brev gjennom vinter og vår 2025.
Møte angående KU-alternativer 02.06.2025	Det ble besluttet av det skal utredes 4 prinsipielle alternativer som skal framstilles skjematisk (som kuber).	Det ble utarbeidet en beskrivelse og visualisering av alternativene som skulle godkjennes av PBE.	Innsendt beskrivelse datert 27.06.2025. Godkjenning fra PBE i e-post datert 27.08.2025.
Begrenset høring for utvidet plangrense 08.07.2025-04.09.2025	Siden oppstart har forslagstiller, plankonsulent, arkitekt og andre relevante underkonsulenter jobbet med å utarbeide et plangrep som skal sikre gode og gjennomførbare	Mærknadene svart ut i endelig merknadsskjema.	

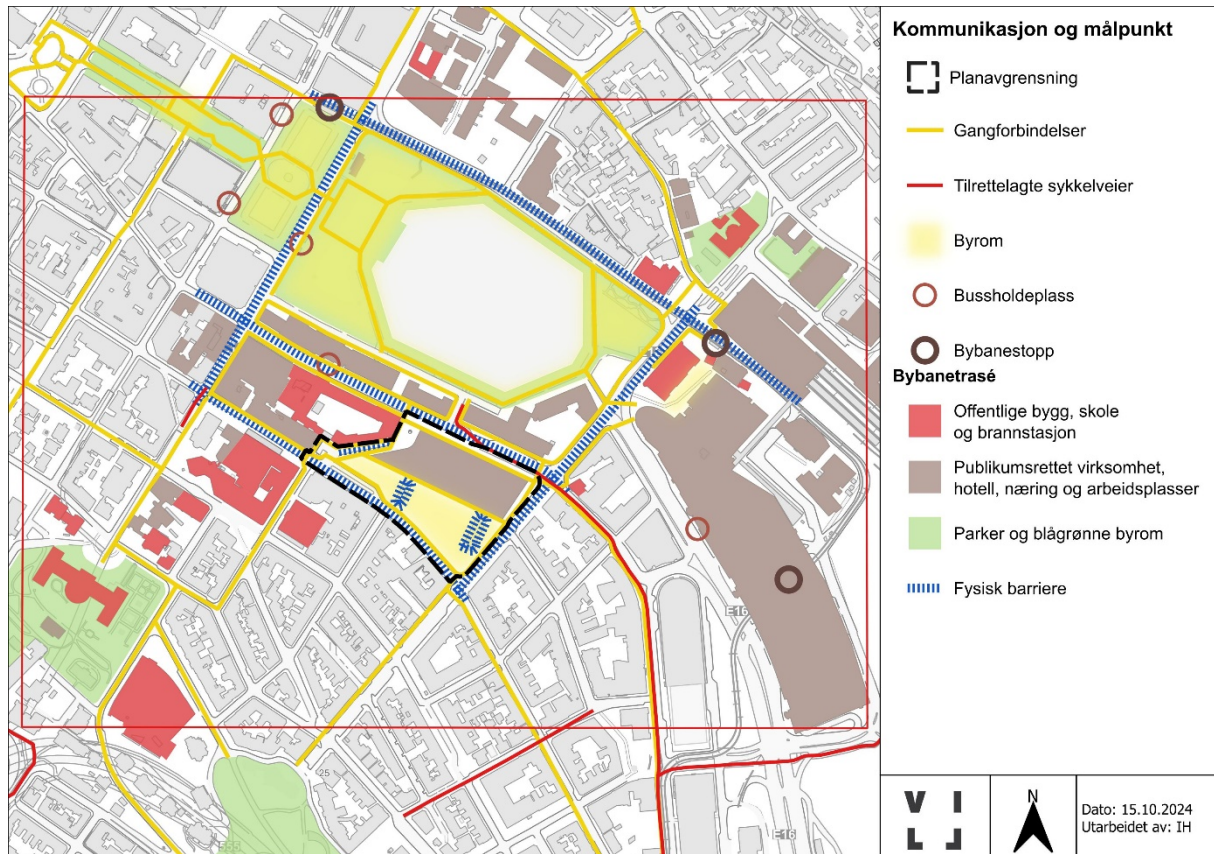
Medvirkning og dialog	Innhold/nøkkelfunn	Oppfølging	Dokumentasjon
	løsninger for området. Varslet plangrense er derfor justert.		
Veiledningsmøte med etater 19.09.2025	Hensikten med møtet var å legge en strategi for videre prosess for å sikre arkitektonisk kvalitet i planforslaget. Det ble avtalt møter 03.10.25 og 17.10.25		Referat utarbeidet av PBE.
Workshops 03.10.2025 og 29.10.2026	Arbeidsmøter/workshops der plass og inngangsutforming ble drøftet. Byantikvar, Byarkitekt, saksbehandlere i PBE, arkitekter fra Hennings Larsen samt representant for forslagstillere deltok. Resulterte i en omforent forståelse av hvordan inngangspartiet kan løses i planforslaget.		Referat utarbeidet av PBE.
Møte med etater om formingsveileder 17.10.2025	Møte der Byantikvar, Byarkitekt, saksbehandlere i PBE, arkitekter fra Hennings Larsen, planrådgiver samt representant for forslagstillere deltok. Oversendt utkast til formingsveileder ble gjennomgått.		Referat utarbeidet av PBE.
Administrativ behandling – desember 2025-mars 2026			
1. gangs behandling Des.2025-mars 2026		12 ukers frist for behandling	
Eventuelle mindre justeringer av planforslag Des. 2025-jan. 2026			Innsendingsmøte med plan- og bygningsetaten v/Bergen kommune
Offentlig ettersyn –mars 2026-april 2026			
Offentlig ettersyn Mars-april 2026	Kommunen varsler naboer, grunneiere, berørte offentlige og private instanser ved brev, samt gjennom BKs nettside og avis.	Planforslaget legges ut på høring og til offentlig ettersyn 6 uker	
Høringsperiode planforslag Mars-april 2026	Arrangere folkemøte i Grieghallen		Folkemøte mai 2026
Bearbeiding av planforslaget – mai 2026-des 2026			
Merknadsbehandling Mai 2026-juni. 2026			Merknads møte med plan og bygningsetaten, v/Bergen kommune
Bearbeiding av planforslaget Juni 2026- des 2026			
Innsending av planforslag 2.gang Des. 2026			
Administrativ og politisk behandling – des 2026-mars.2027			

3 Planområdet – dagens situasjon

3.1 Kort redegjørelse av dagens situasjon

3.1.1 Planområdets beliggenhet

Planområdet er lokalisert i Bergen sentrum sør for Lille Lungegårdsvannet («Smålungeren») med Fjellsiden i nordlig retning og Nygårdshøyden i sørlig retning. I nordvest ligger det historiske sentrum og i øst ligger Store Lungegårdsvannet, som er en del av Puddefjorden. Området ligger sentralt til i sentrum med Torgallmenningen og Festplassen mot nord, Nygårdsparken i sør og bystasjonen i nordøst. Det er en rekke kommunikasjons- og målpunkt i området, som vist på figur under.

Figur 3-1 Relevante kommunikasjons- og målpunkt forbundet med planområdet.

Selve planområdet omfatter Grieghallen med tilhørende uteareal (Edvard Griegs plass og Nina Griegs gate) og Nygårdsgaten.

3.1.2 Arealbruk og strøkskarakter

I dag er planområdet dominert av konserthuset Grieghallen med sin karakteristiske arkitektur, med et samlet areal på ca. 25 000 m². Konserthuset består av en hovedsal (Griegsalen) og en mindre sal (Peer Gynt-salen) som i tillegg til konserter også brukes til konferanse og utstillingsvirksomhet. Det er i tillegg et underjordisk parkeringsanlegg i tre etasjer under Edvard Griegs plass med 413 plasser, hvorav det øverste planet (Dovregubbens hall) er jevnlig i bruk til messer og utstillinger.

Edvard Griegs plass og Nina Griegs gate er i dag et byrom som ble utformet i forbindelse med etablering av det underjordiske parkeringsanlegget i 2006. Plassen fungerer som mingleareal og møteplass for besøkende før og etter arrangementer og til å losse og laste i forbindelse med produksjoner, konferanser og utstillinger. Begge byrommene er dessuten brukt til gjennomgang for gående (se kap. 3.1.7).

Omkringliggende arealer domineres av trafikkarealer på tre sider og skole og handel mot vest.

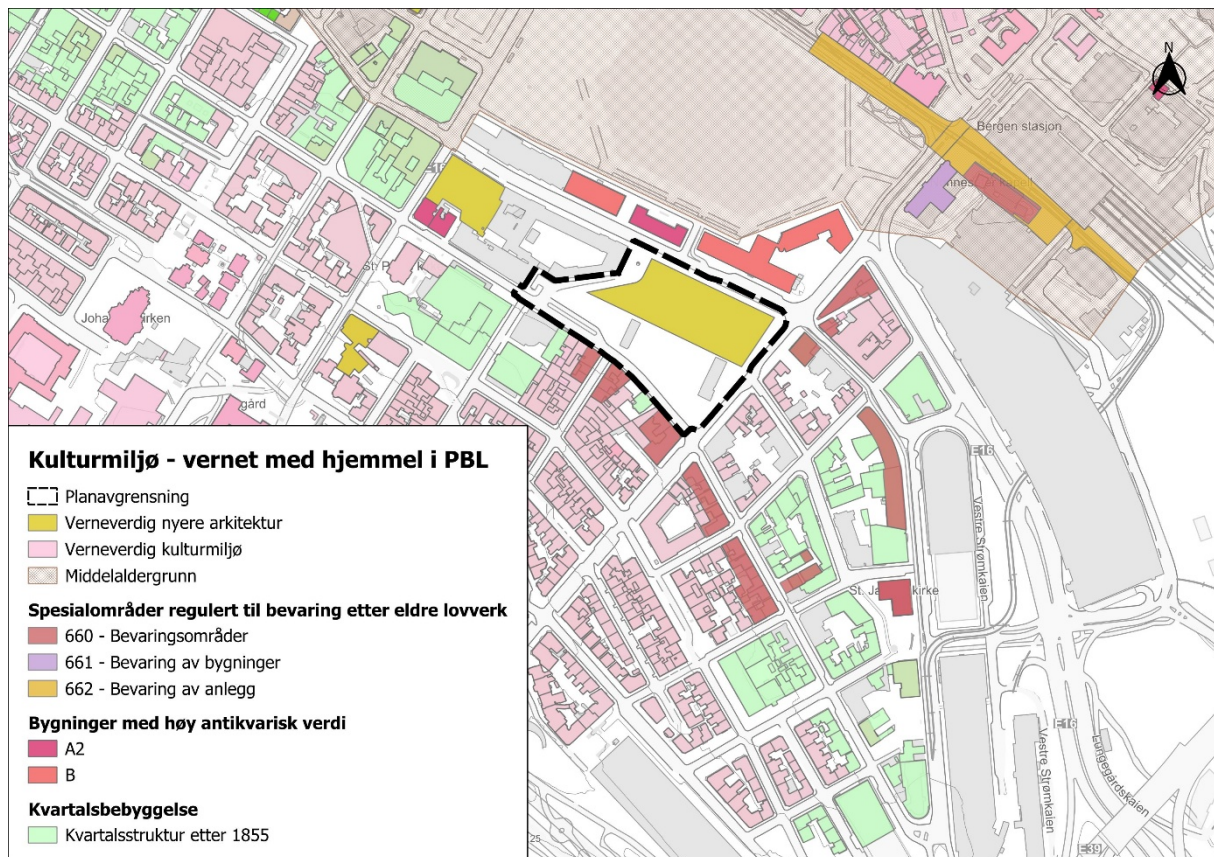
Figur 3-2: Grieghallens særegne arkitektoniske utforming sett mot øst, fra Nygårdsgaten. Det røde bygget med adkomst til parkeringsanlegget er plassert midt på Edvard Griegs plass. Grieghallens scenetårn rager som monument over konserthuset. I bakgrunnen ser vi Ulriken innhyllet i morgentåke.

3.1.3 Arkitektur og byform

Planområdet ligger i Bergensdalen, der terrenget er relativt flatt frem til det skråner raskt opp mot byfjellene i nord (Fløyen), øst (Ulriken) og sør (Løvstakken). Edvard Griegs plass fremstår som en åpen flate, som brytes opp av adkomstbygget til det underjordiske parkeringsanlegget. Lengst øst på plassen er det plassert en tilsvarende adkomstbygg.

Grieghallen peker seg ut med sin unike arkitektoniske utforming og materialvalg og det åpne rommet som Edvard Griegs plass og Nina Griegs gate skaper. Nygård skole med bygg og skolegård danner et helhetlig bygningsanlegg vest for Grieghallen. Nygårdsgaten følger lengderetningen på Edvard Griegs plass og Grieghallens sørfasade. Mot øst avgrenses Edvard Griegs plass av Strømgaten. Langs Strømgaten og Nygårdsgaten står omkringliggende historiske bygårdskvartaler. De omkringliggende bygningsstrukturer underlegger seg Grieghallens størrelse og høyde.

3.1.4 Kulturmiljø

Figur 3-3 Registrerte kulturminner og kulturmiljø. Kilde: bergenskart.no

Nygård skole er fredet etter vedtak av Riksantikvaren (Askeladden ID87153). Fredningen omfatter skolegården, bygningens eksteriør og utvalgte interiør med fast inventar (to trapperom og korridoren mellom disse i alle etasjer). Skolen er et eksempel på god norsk arkitektur fra mellomkrigstiden, tegnet av byarkitekt Kaspar Frederik Hassel. Bygget sto ferdig i 1918 og har blitt kontinuerlig brukt til undervisning siden den tid. Nygård skole inngår i hensynssone H570 Nygårdshøyden.

Grieghallen er et arkitektonisk objekt med kulturhistorisk verdi som nyere tids kulturminne. Bygget ble tegnet av arkitekt Knud Munk og sto ferdig i 1978. Senere på 1990- og tidlig 2000-tallet ble det gjennomført større ombygginger av de kommersielle arealene og et underjordisk parkeringsanlegg i tre etasjer ble lagt under Edvard Griegs plass. Munk tegnet også en kammermusikkhall plassert på Edvard Griegs plass som aldri ble oppført og ytterligere et utkast til en musikkhall tidlig på 1990-tallet. Heller ikke denne ble oppført. I dag danner Edvard Griegs plass vestlige del hovedinngang, adkomstplass og utendørs mingleareal for Grieghallen, mens den østlige delen i hovedsak fungerer som logistikkområde for varer. Grieghallen er lagt inn som verneverdig nyere arkitektur i kommunedelplan Sentrum. Det foreligger ikke et formelt vernevedtak på kulturminnet, men Grieghallen inngår i Bergen Byparken, et kulturmiljø av nasjonal interesse. Grieghallen inngår også i hensynssone H570_7 Historisk sentrum og grenser til hensynssone H570 Kulturaksen og H570 Nygårdshøyden.

Nord for planområdet ligger sone for middelalderbygrunn i Bergen, som utgjør et sammenhengende automatisk fredet kulturminne. Vest for planområdet ligger Psykologibygget Bjørn Christiansens hus, som ble forskriftsfredet i 2014. Flere bygninger i omkringliggende kvartalsstrukturer er regulert til bevaring etter eldre lovverk (plan- og

bygningsloven av 1985). Flere av disse inngår i den verneverdige kvartalsstrukturen i hensynssonen H570 Nygårdshøyden.

3.1.5 Universell utforming

Det er universell adkomst til planområdet fra alle retninger, men kvaliteten på fortau i form av dekke og bredde varierer. Langs Grieghallens nordside er det etablert et gjennomgående gangareal mellom øst og vest, med rampe i begge ender (se figur under).

Figur 3-4 Rampe på Grieghallens vestside, som leder inn på et gjennomgående gangareal langs byggets nordside. Fra dette gangarealet kommer man også til byggets nordlige innganger.

I Nina Griegs gate som går langs Grieghallens vestside er det tilrettelagt med et trinnfritt gangareal mellom Nygårdsgaten og Lars Hilles gate (Figur 3-5). Her kommer man også til byggets hovedinngang. Ifølge karttjenesten wheelmap.org er denne inngangen fullstendig rullestolvennlig. Fra Lars Hilles gate er det mulig å ta seg videre ned mot Lille Lungegårdsvannet, via et lysregulert overgangsfelt og trinnfritt gateløp ned til Rasmus Meyers allé. Ifølge karttjenesten fylkesatlas er det meste området rundt Lille Lungegårdsvannet og gatenettet rundt registrert som tilgjengelig for rullestolbrukere og noe bedre for brukere av elektrisk rullestol – se Figur 3-6 og Figur 3-7. Tilgjengeligheten for synshemmede er derimot svært dårlig.

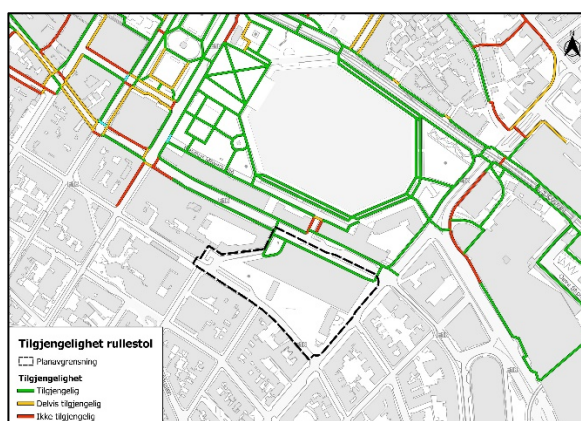
Edvard Griegs plass er etablert med flate heller, men har få sitteplasser og mangler lederlinjer opp mot hovedinngang og andre innganger. Det er lite belysning på plassen. Det er reservert 10 plasser til rullestolbrukere i Griegsalen ved inngang A, med trinnløs tilkomst fra Edvard Griegs plass. Ved denne inngangen kan en også finne toalett for bevegelseshemmede. Både Griegsalen og Peer Gynt-salen har tilkomst via trapp og heis i begge foajeene.

Likevel påpekte representanter for eldre og personer med funksjonsnedsettelse i plansmien avholdt 5.mars 2024, at mangler ved universell utforming gir dårlig tilkomst til Grieghallen

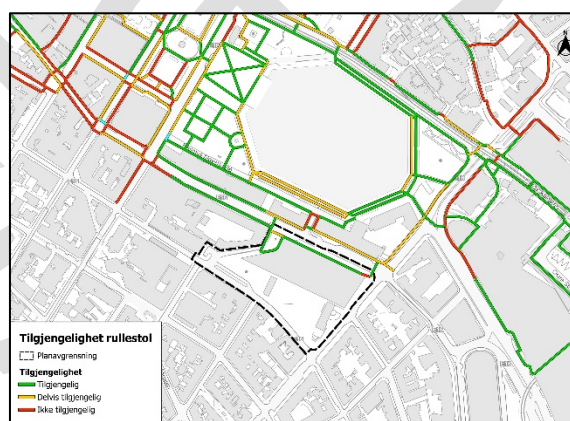
med få kontraster og manglende ledelinjer og markering av betongsøylene på bygget. Det ble også påpekt at det mangler HC-parkering og at det er vanskelig med drop-off.¹

Figur 3-5: Tv.: Trinnfritt gangareal i Nina Griegs gate, fra Nygårdsgaten Th.: Høydeforskjellen mellom Strømgaten og Edvard Griegs plass er løst med trappetrinn.

Figur 3-6: Kart som viser tilgjengelighet for elektrisk rullestol. Kartgrunnlag: FKB, 2022.

Figur 3-7: Kart som viser tilgjengelighet for rullestol. Kartgrunnlag: FKB, 2022.

3.1.6 Barn og unges interesser

Grieghallen brukes i dag til et mangfold av arrangementer i form av konserter og forestillinger, også rettet mot barn og unge. Edvard Griegs plass benyttes også til mindre pop-up utendørsarrangementer og er sporadisk brukt av barn og unge til lek og opphold, eller som møtested for andre aktiviteter. Dagens intensitet og frekvens på bruken av området blant barn og unge er ikke kjent, men plansmien med representanter for unge indikerer at plassen både benyttes til kryssing på veg til og fra målpunkter (Grieghallen, andre målpunkter i sentrum) og som møtested. Det ble trukket fram at muligheten for å være/gå under tak var positivt for bruken av området².

Nygård skole har i dag en todelt bruk. Griegakademiet disponerer en del, mens en annen del inntil nylig har vært brukt som opplæringscenter og grunnskole for voksne med undervisning i norsk og samfunnskunnskap, samt grunnskole for voksne. Det foreligger et vedtak i Bystyret om at Nygård skole skal vurderes etablert som ungdomsskole.

¹ Referat fra gjennomførte plansmier: «Griegkvartalet, reguleringsplan for Griegkvartalet, plansmier gjennomført 05.03.2024 og 12.03.2024», Vill Plan og Erstad&Lekven

² Referat fra gjennomførte plansmier: «Griegkvartalet, reguleringsplan for Griegkvartalet, plansmier gjennomført 05.03.2024 og 12.03.2024», Vill Plan og Erstad&Lekven

Nærmeste barne- og ungdomsskole er St. Pauls skole, som ligger om lag 350 meters gange fra Grieghallen. Dette er en privat katolsk skole. Det er ikke kjent om eller hvor stor andel av elevene som har skolevei gjennom/forbi planområdet. Trolig er dette mindre enn tilfellet ville vært dersom skolen var en offentlig nærmiljøskole. Danielsen ungdomsskole er også privat og ligger i underkant av 450 meter øst for planområdet. Nærmeste kommunale skole er Møhlenpris skole, en barneskole på andre siden av Nygårdshøyden, omtrent 650 meter fra planområdet. Planområdet ligger akkurat innenfor denne skolens skolekrets. Planområdet ligger under Rothaugen ungdomsskoles skolekrets, mer enn 2 km unna.

Planområdet ligger i levekårssone 21 Sentrum. Sonen er ikke definert som et av kommunens satsningsområder, der Bergen kommune går inn med målrettet innsats i levekårsutsatte områder.

3.1.7 Mobilitet

Planområdet grenser til E16, i sør Nygårdsgaten, i nord Lars Hilles gate og i øst Strømgaten. Nygårdsgaten er envegskjørt i retning øst og har en ÅDT på ca. 5 000, mens Lars Hilles gate er envegskjørt i retning vest med en ÅDT på ca. 11 000. Strømgaten har en ÅDT på ca. 4 000.

For gående framstår Edvard Griegs plass i dag som en stor åpen plass, brutt av to mindre bygg som huser nedganger til GriegGarasjen. Plassen har mange bruksområder, og kan deles opp i ulike funksjonssoner. Arealet foran og rundt inngangen til Grieghallen fungerer som et mingle- og møteareal for besøkende før og etter arrangementer. Den østlige delen fungerer som losse- og lasteareal i forbindelse med produksjoner, konferanser og utstillinger, og som riggplass for lastebiler og varebiler. Ellers benyttes begge sonene som krysningsområde for gående som skal til eller forbi området, men på grunn av manglende belysning og høydeforskjeller mellom Strømgaten og plassen, samt blandet trafikk, fremstår området som mindre attraktivt for gående, syklende og bevegelseshemmede.

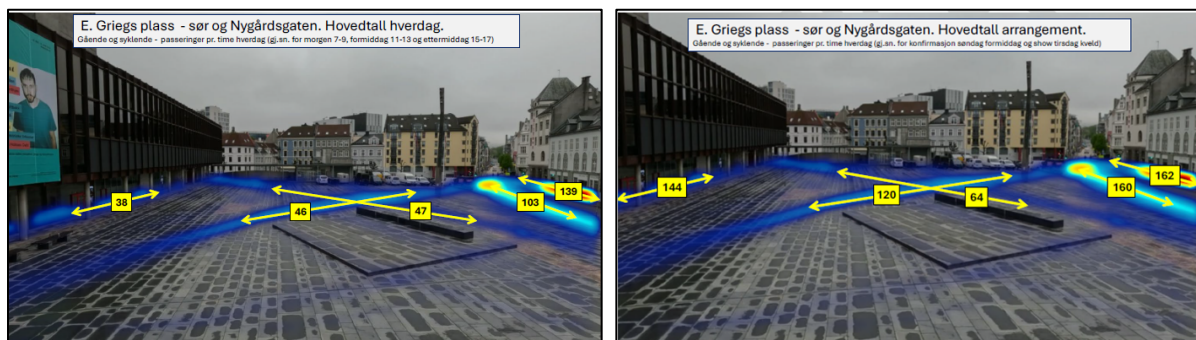
På sørsiden av Nygårdsgaten er fortauet smalt, helt ned til 1,7 m på det smaleste, inkludert stolper, skilter og lignende. Langs Strømgaten på østsiden av planområdet kan myke trafikanter benytte eksisterende fortau på begge sider av veggen. På vestsiden av Strømgaten møter man et mulig konfliktpunkt mellom fortau og utkjøring fra parkeringskjeller. Nina Griegs gate forbinder Lars Hilles gate og Nygårdsgaten med et gangareal. Denne forbindelsen fungerer som en snarveg for de som skal til/fra Nygårdsgaten mot Lille Lungegårdsvannet, Byparken mv.

Figur 3-8 Th.: Nygårdsgaten ligger i plan med Edvard Griegs plass. Midt: Utkjørsel fra parkeringsgarasjen ut i Strømgaten krysser fortauet. Tv: Lysregulert fotgjengerovergang i Lars Hilles gate over til Nina Griegs gate.

Det er utført en mobilitetsanalyse for myke trafikanter som viser følgende hovedtall for trafikkmengder fordelt på hverdager og ved arrangementer i Grieghallen:

	Gangtrafikk (gående og syklende pr. time)				
	Hverdag			Arrangement	
Gangakse/plassområde	Morgen 7-9	Lunsj 11-13	Etterm. 15-17	Søndag 12-14 konf	Show tir 18-20
Langs Nygårdsgaten - vest	116	113	188	106	218
Langs Nygårdsgaten - øst	71	110	128	121	199
Langs fasade Grieghallen	26	30	59	162	125
E. Griegs plass - nord	150	219	309	1300	379
E. Griegs plass - sør	59	80	138	198	177

Figur 3-9 Antall gående og syklende per time over Edvard Griegs plass (søndre del) langs Grieghallens fasade og langs Nygårdsgaten. T.v.: Snitt av tre målinger hverdager. T.h.: Snitt av to målinger med arrangement i Grieghallen. Kilde: KU fagtema trafikk/mobilitet og logistikk, herunder parkering, 2024

Det er etablert toveis sykkelveg langs Lars Hilles gate, som fortsetter ned Rasmus Meyers gate. Sykkelvegen har egen lysregulering i kryss som reduserer konfliktpunkt mellom kjørende og syklende. Det foreligger et forslag om sykkelveg i Strømgaten (Gatebruksplan for Nygårdshøyden sør), mens sykkeltiltak i Nygårdsgaten ikke ligger inne i Bergens sykkelstrategi (Bergen kommunes sykkelstrategi 2019-2030). Gående kan bevege seg langs Grieghallens fasade eller krysse Lars Hilles gate og bruke fortauet på nordsiden. I Strømgaten er det etablert bysykkelparkering. Det er også mulig å parkere sykler trygt på Bystasjonen.

Alle overgangsfelt, med unntak av overgangsfeltet i avkjørsel til Nina Griegs gate er lysregulert.

Nærmeste holdeplass for kollektivtransport er busstoppene Lars Hilles gate og Strømgaten, henholdsvis 160 meter og 240 meter i gangavstand nord for Grieghallen. Nærmeste bybanestopp er Bystasjonen og Nonneseter, begge ca. 400 meter i gangavstand fra Grieghallen.

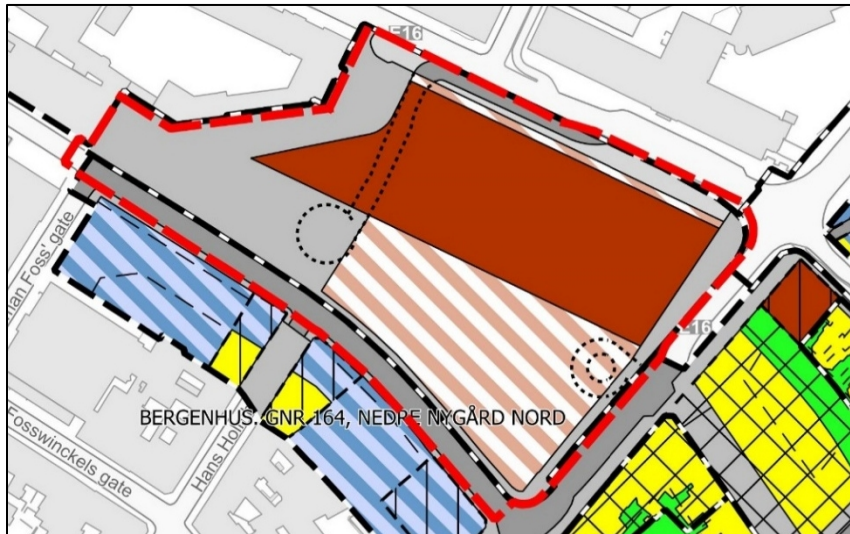
En velfungerende varelevering og logistikk er av stor betydning for drift av Grieghallen. Adkomst for logistikk til Edvard Griegs plass skjer i dag fra Nygårdsgaten. Varelevering, rigging og annet skjer hovedsakelig via loss- og last på den østlige halvdel av Edvard Griegs plass. Her er det store, åpne arealer som gjør det mulig for større laste- og varebiler å parkere, både for korte og lengre perioder (se Figur 3-11). Områdets utforming setter i dag få begrensninger for aktiviteter knyttet til varelevering/-henting ved Grieghallen. I Nina Griegs gate ligger det en nedkjøringsrampe som benyttes for teknisk service og levering til underetasjen i Grieghallen, samt tilgang til noen interne p-plasser. Varelevering løses sporadisk også gjennom parkeringskjelleren og fra av- og påstigningslommen i Nygårdsgaten på sørsiden av planområdet.

Tilkomst til Grieghallens parkeringskjeller og Dovregubbens hall er via nedkjøring i Lars Hilles gate. Utkjørsel skjer i Strømgaten. Mellom Nygårdsgaten og Edvard Griegs plass er

Det er ikke foretatt nærmere analyse av risikoelementer og eventuelle behov for trafiksikringstiltak. Generelt er lav fart for biltrafikken den mest avgjørende faktoren for god trafiksikkerhet, og for å unngå høy alvorlighetsgrad dersom uhell skulle inntreffe. I tillegg er det normalt høy risiko ved kryssing av kjørebane utenfor regulerte gangfelt.

3.1.8 Parkering/parkeringshus

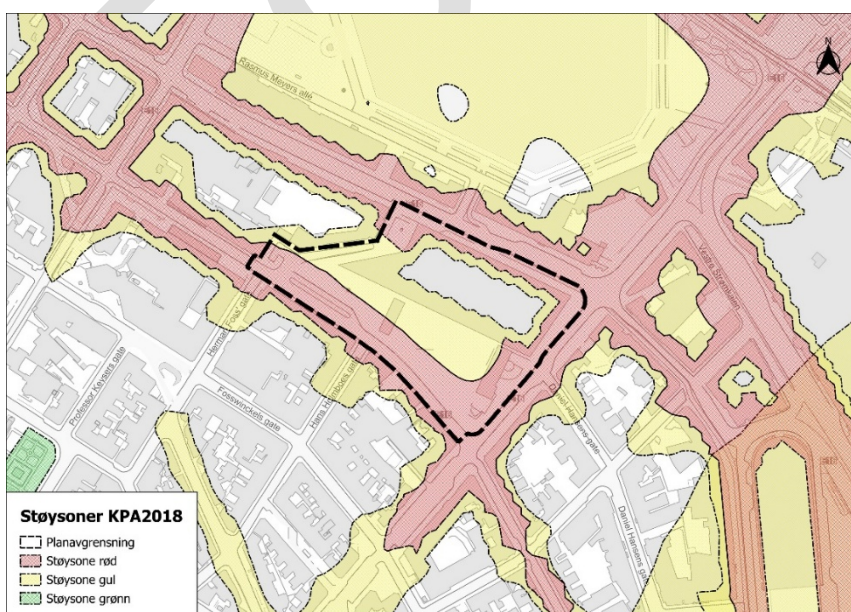
Dagens parkeringshus GriegGarasjen ligger under Grieghallen/Edvard Griegs plass og rommer 413 parkeringsplasser, drevet av Bergen Parkering AS. Parkeringshuset betjener eventer i Grieghallen, men er i tillegg attraktiv for besøkende i sentrum, med sin sentrale plassering i sentrumskjernen. Parkeringshusets øverste nivå benyttes også jevnlig til Grieghallens arrangementer (messer, banketter, konferanser og konserter).

Figur 3-13. Utklipp fra gjeldende reguleringsplan som viser omfanget av det underjordiske parkeringsanlegget/messearealet (AP1), samt inn og utkjøring fra anlegget (stiplede linjer).

3.1.9 Støysituasjon

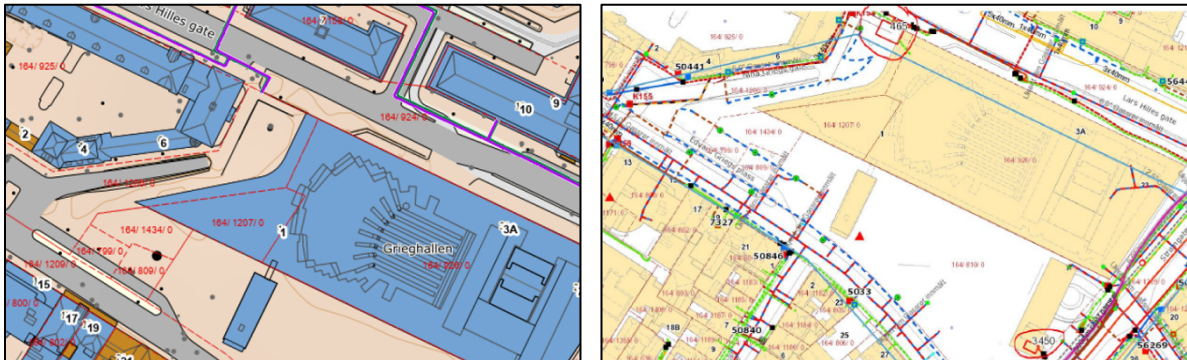
Planområdet ligger sentralt, og er omringet av trafikkerte veier på tre av fire sider. Disse skaper trafikkstøy og fører til at store deler av planområdet ligger innenfor rød støysone, se kart under.

Figur 3-14 Støysoner i planområdet. Kilde: bergenskart.no

3.1.10 Energi – infrastruktur

Planområdet ligger innenfor konsesjonsområde for fjernvarme. Eviny Termo har infrastruktur for fjernvarme i området, og leverer til Edvard Griegs plass 1. Eksisterende trafoer i området er vist i illustrasjonen under.

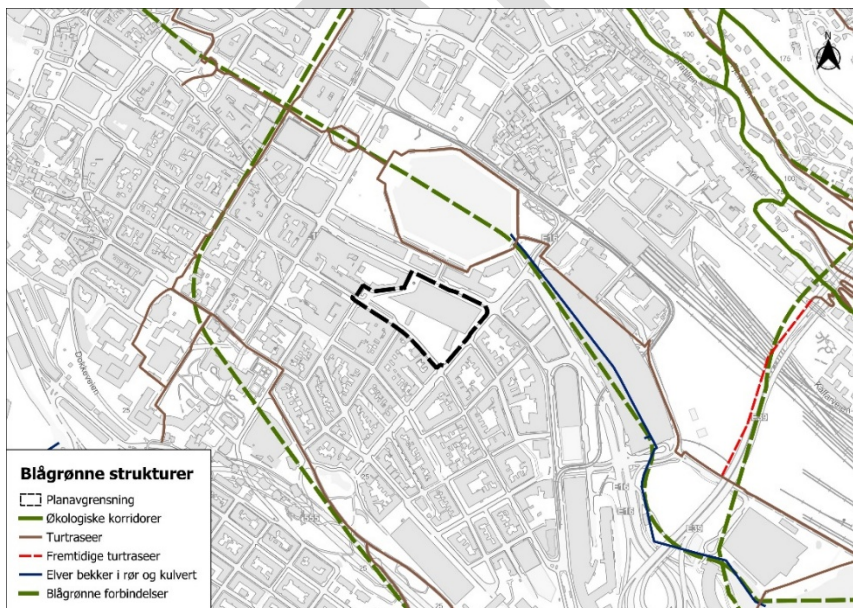
Figur 3-15. Tv.: Fjernvarme inn til planområdet. Th.: Eksisterende trafoer i planområdet. Kilde: BKK.

3.1.11 Risiko og sårbarhet

NGUs løsmassekart viser at hele planområdet ligger på fyllmasse. Planområdets nordlige og østlige deler ligger innenfor aktsomhetsområde for flom. Videre kan noen mindre deler av planområdet være utsatt for 200-års stormflo. Aktsomhetsgrad for radon er moderat til lav i planområdet. Grunnvannsnivået ligger trolig på kote + 0,62.. Det er ikke kjent ekstremvind i området, men dagens åpne plass vil kunne oppleves som vindfylt, alt etter vindretning. Det er påvist lett grunnforurensning tilsvarende tilstandsklasse 2 i deler av området, men øvrige deler anses som rene masser i tilstandsklasse 1³.

3.1.12 Naturmangfold

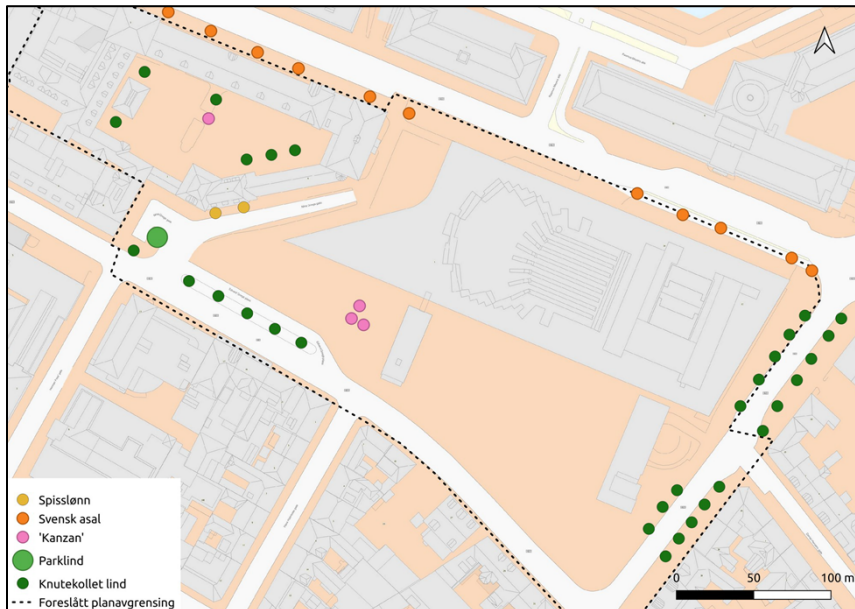
Bergen kommunes temakart for sammenhengende blågrønne strukturer viser at det går en blågrønn akse mellom Den Nationale Scene i nordvest til Bergen Offentlige bibliotek i nordøst, og en akse fra Johanneskirken til Skansen. Langs disse aksene går det turtraséer som vist i Figur 3-16.

Figur 3-16: Utsnitt som viser blågrønne strukturer i området. Kartgrunnlag: FKB og Bergen kommune, 2022.

³ Sweco: Miljøteknisk rapport og tiltaksplan for forurenset grunn, Edvard Griegs plass, Griegshallen Utbygging AS

Ifølge notat utarbeidet om naturmangfold er det registrert to rødlistearter ved utbyggingsområdet (piggsvin og gråmåke). Ingen av disse artene vurderes å være truet av utbyggingen av Griegkvartalet. I området rundt Grieghallen står en del trær, både solitære og i alléer. Disse er registrert som spisslønn, svensk asal, japansk kirsebærtre «Kanzan», parklind og knutekollet lind. Ingen av trærne er av en type eller alder som tilsier at de verdi som enkeltobjekter.⁴

Figur 3-17 Registrerte trær på og rundt Edvard Griegs plass. Hentet fra notat som gjelder naturmangfoldrapport, datert 30.05.2024

3.1.13 Geologisk mangfold

Det er ikke registrert geologiske verdier i planområdet i NGUs karttjeneste.

3.1.14 Rekreasjon og friluftsliv

Det finnes ikke noe kartlagt område for friluftsliv innenfor planområdet. Nord for planområdet ligger Lille Lungegårdsvann («Smålungeren») med opparbeidet grønnstruktur rundt vannet, og Festplassen. Dette er kartlagt som svært viktig friluftslivsområde. Her er det også registrert en turrute som går langs Christies gate og videre langs Lars Hilles gate forbi planområdet. Av andre kartlagte områder i nærheten av planområdet finner en Muséhagen, Johanneskirken og Johanneskirketrappen (området rundt) mot vest, og Nygårdsparken i sør. Alle er kategorisert som svært viktige friluftslivsområder.

⁴ Se Økologi&Bærekraft: «Notat vedrørende naturmangfoldrapport», datert 30.05.2024

4 Konsekvensutredning

4.1 Planprogrammets krav til KU

Vedtatt planprogram setter krav om at følgende fagtema skal utredes

- Trafikk/mobilitet og logistikk, herunder parkering
- Byrom og byromsbruk
- Kulturmiljø
- Anleggsfasen

4.2 Utredningsalternativene

4.2.1 Innledning/bakgrunn

Planprogrammet setter krav om at det skal utredes tre alternativer:

«Disse skal vurderes opp mot 0-alternativet (dagens situasjon). For å kunne konsekvensutrede alternativene legges det vekt på å vise de prinsipielle forskjellene mellom alternativene.

De tre alternativene som innebærer utvikling, skal vurderes på volum-nivå. I konsekvensutredningen skal virkningene som alternativene kan gi for de utredningspliktige temaene, utredes».

I samråd med Plan- og bygningsetaten er det bestemt at også et 4. alternativ skal konsekvensutredes, for å kunne sammenligne et prinsipp som speiler/viser planforslaget.

De fire alternativene representerer da fire prinsipielle løsningene for et nytt musikkteater, hvorav alternativ 2 og 3 ikke inkluderer utstillings- og støttearealer. I utredningen sammenlignes disse mot et 0-alternativ (dagens situasjon):

Tabell 4-1 0-alternativet og de 4 utredete alternativene

Alternativene	Prinsipielle forskjeller
Alternativ 0 (dagens situasjon)	På Edvard Griegs plass står to adkomstbygg med rømningsheis til et underjordisk parkeringsanlegg. Vareheis, logistikkområde og rømningstrapp tilknyttet adkomstbygget nærmest Strømgaten. Parkeringsanlegget går over 2 etasjer i tillegg til en mesanin. Parkeringsarealene brukes også som utstillings- og støtteeareal. Det er nedkjøringsramper til kjelleren fra Lars Hilles gate og i Nina Griegs gate og en utkjøringsrampe ut i Strømgaten. BTA: <i>Under bakken: Ca. 8.750 m²</i> <i>Åpent areal under bakken: Ca. 130 m²</i> <i>Over bakken: Ca. 750 m²</i> <i>Areal totalt: Ca. 8.750 m²</i>
Alternativ 1	Nytt musikkteater med utstillings- og støtteeareal etableres ved å utvide eksisterende byggegrop og med et nytt bygg over bakken. Byggeriet over bakken vil romme deler av salen, scenetårn og publikums-/logistikkfunksjoner. Utstillings- og støtteearealer etableres i sin helhet under Edvard Griegs plass i ny byggegrop. Inngang via et nedsenket amfi på Edvard Griegs plass. Vareheis/rømningstrapp til utstillings- og støtteearealer etableres foran Nygård skole. BTA: <i>Under bakken: Ca. 15.000 m²</i> <i>Åpent areal under bakken: Ca. 300 m²</i> <i>Over bakken: Ca. 3.000 m²</i> <i>Areal totalt: Ca. 18.300 m²</i>
Alternativ 2	Nytt musikkteater etableres ved å utvide eksisterende byggegrop og med et nytt bygg over bakken. Byggeriet over bakken vil romme deler av salen, scenetårn og publikums-/logistikkfunksjoner. Inngang via et nedsenket amfi på Edvard Griegs plass. BTA: <i>Under bakken: Ca. 10.500m²</i>

	<p>Åpent areal under bakken: Ca. 300m² Over bakken: Ca. 3.000 m² Areal totalt: Ca. 13.800 m²</p>
Alternativ 3	<p>Nytt musikkteater etableres ved å utvide eksisterende byggegrop vesentlig, slik at mesteparten av det nye bygget blir liggende under bakken. Kun scenetårn og rømningsstrapp vil rage over bakken. Inngang via Grieghallen. BTA: Under bakken: Ca. 12.300 m² Åpent areal under bakken: 0 m² Over bakken: Ca. 1.150 m² Areal totalt: Ca. 13.500 m²</p>
Alternativ 4	<p>Nytt musikkteater med utstillings- og støtteareal etableres ved å utvide eksisterende byggegrop og med et nytt bygg over bakken. Byggeriet over bakken vil romme deler av salen, scenetårn og publikums-/logostikkfunksjoner. Utstillings- og støttearealer etableres i sin helhet under Edvard Griegs plass i ny byggegrop. Inngang via en separat inngang på Edvard Griegs plass. Vareheis/rømningsstrapp utstillings- og støttearealer etableres foran Nygård skole. BTA: Under bakken: Ca. 15.000 m² Åpent areal under bakken: Ca. 0 m² Over bakken: Ca. 3.000 m² Areal totalt: Ca. 18.000 m²</p>

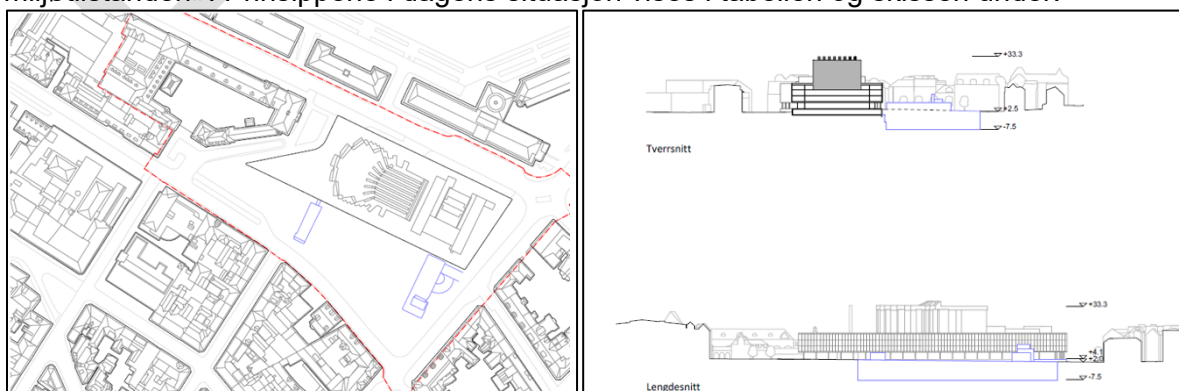
For å svare ut kravene i planprogrammet er det utarbeidet diagrammer som viser fotavtrykk og snitt av de fire alternativene samt dagens situasjon.

Det er i tillegg utarbeidet visualiseringer som illustrerer alternativenes volum for å kunne svare ut utredningsprogrammets krav om vurdering av nær- og fjernvirkninger for temaene byrom- og byromsbruk samt kulturmiljø.

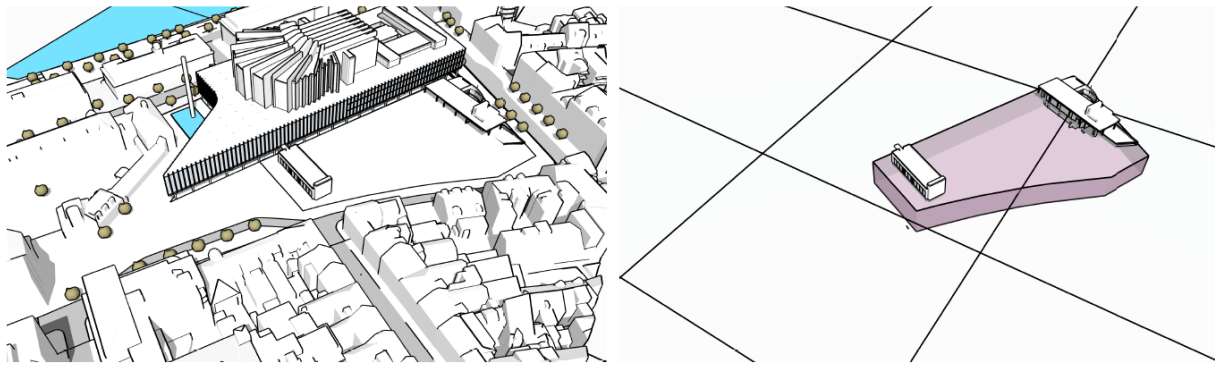
Etter innspill fra Bergen kommune viser alle illustrasjoner et volum-prinsipp uten arkitektoniske elementer. De tegnede volumene viser mulighetsrommet som prinsippet gir: innenfor dette fotavtrykket, innenfor denne høyden og dybden kan et nytt musikkteater etableres. Volumet sier altså ikke noe om musikkteaterets arkitektoniske form og uttrykk.

4.2.2 0-alternativet

0-alternativet er definert som dagens situasjon. Det utgjør sammenligningsgrunnlaget for alternativene 1-4, i henhold til forskriften om konsekvensutredning § 20 – «beskrivelse av miljøtilstanden». Prinsippene i dagens situasjon vises i tabellen og skissen under.

Figur 4-1 Dagens situasjon. Øverst: To mindre bygg på Edvard Griegs plass som gir adgang til parkeringskjelleren, utgjør dagens fotavtrykk. Strek rundt byggene viser eksisterende byggegrop. Nederst: Perspektivet viser dagens situasjon over og under bakken.

4.2.3 Alternativ 1

I planprogrammet er alternativ 1 beskrevet som følger:

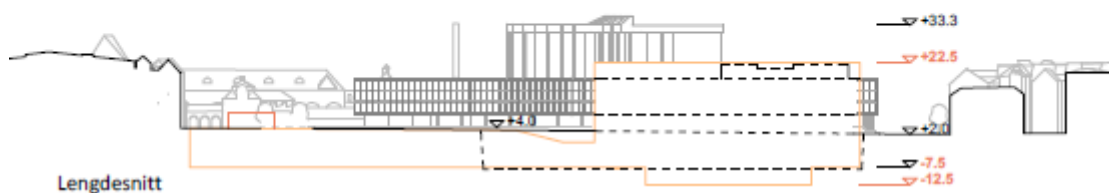
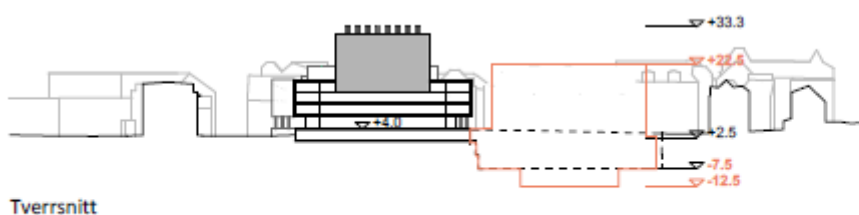
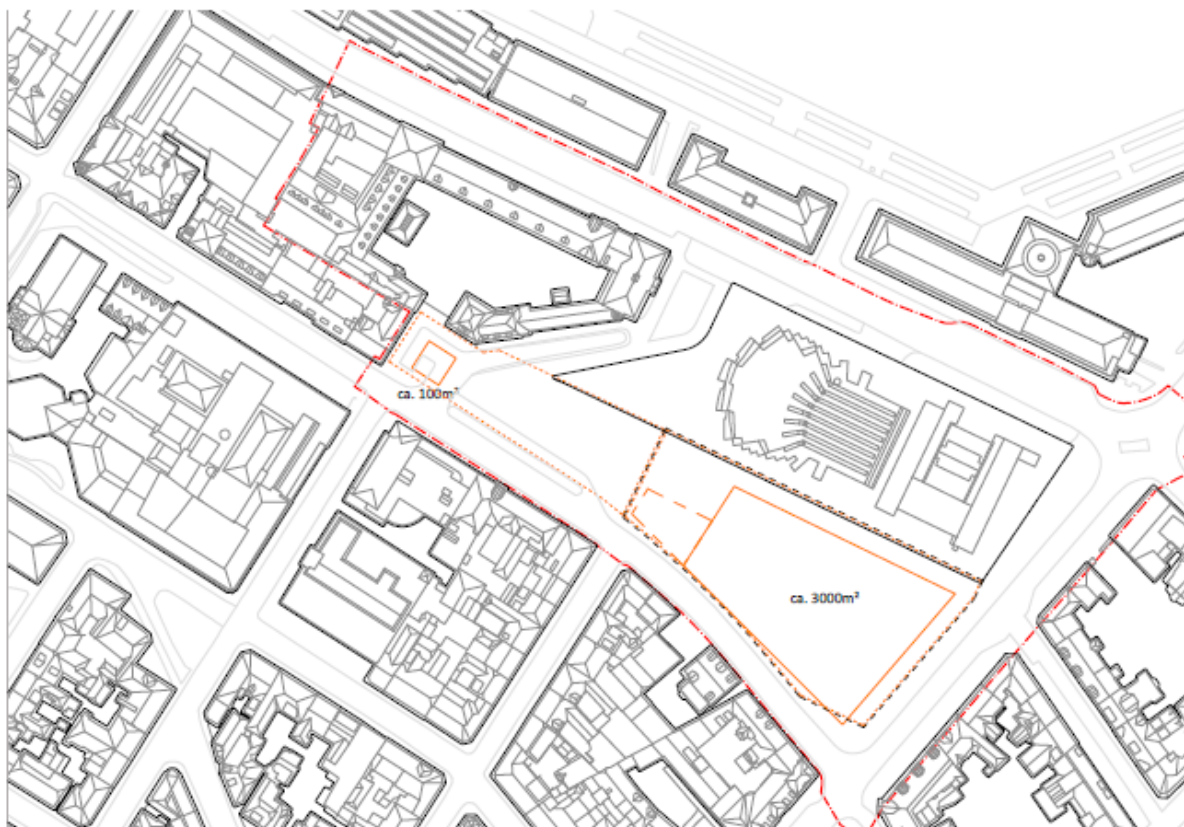
«Alternativ 1 er å utvikle arenaklyngen Griegkvartalet med følgende funksjonsprinsipp:

- Det etableres et nytt musikkteater egnet for ulike typer framvisninger og som samtidig ivaretar strenge krav til akustisk kvalitet. Nødvendige hovedfunksjoner er sal, scene, sidescener, bakscene, underscene, orkestergrav, scenetårn og sceneloft. Bygget er delvis nedbygd og har sammenknytningspunkter til Grieghallen.
- I tillegg legges det opp til et nytt underjordisk utstillings- og støtteareal under den vestlige delen av Edvard Griegs plass som vil erstatte dagens utstillingsareal.
- Edvard Griegs plass (oppå bakken) vil videreutvikles som byrom. Herunder vurderes muligheten for å innlemme deler av Nygård skole (fløyen langs Nina Griegs gate samt gårdsplassen) for å få et helhetlig og inkluderende byrom.
- Eksisterende parkeringsanlegg (Grieg-park) fjernes.

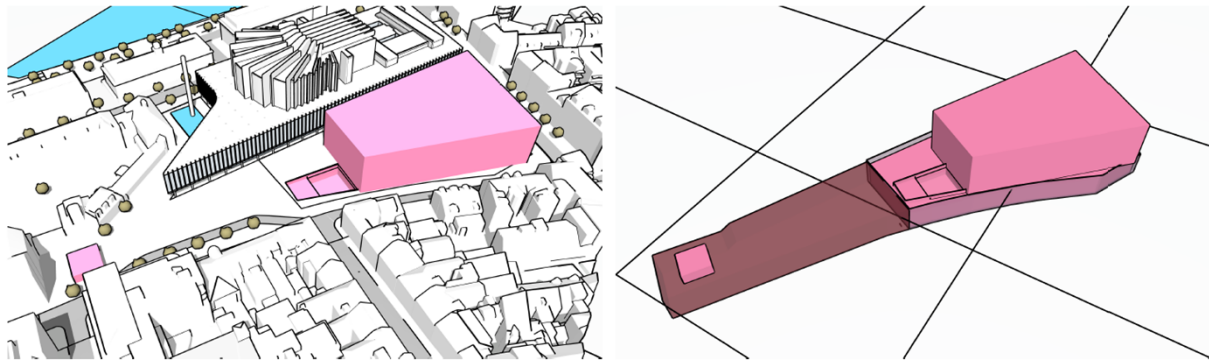
Dette alternativet viser et nytt musikkteater som tilfredsstiller internasjonale krav til en kulturarena av mellomstort format for musikkteater, opera, ballett, dans og konserter mm. Løsningen oppfyller forslagstillers intensjoner for en ny kulturarena og er gjennomførbar ift. prosjektets økonomi.»

Alternativet har et separat inngangsparti i vestenden av det nye musikkteateret med adkomst fra et nedsenket areal. Det nedsenkede arealet er utformet som et amfi.

Varelevering til scenene skjer på Edvard Griegs plass på et areal mellom Grieghallen og musikkteateret.

Figur 4-2 Situasjonsplan og snitt alternativ 1. Stiplet rød linje viser varslingsgrense, svart stiplet linje viser dagens byggegrupp, oransje heltrukken linje viser arealet som beslaglegges av alternativet.

Figur 4-3 Alternativ 1. T.v.: Fotavtrykk i alternativ 1 markert med rosa. Volum over bakken rommer scenetårn samt servicefunksjoner i tilknytning til musikkteateret. Inngang via et nedsenket amfi nordvest for bygget. I tillegg vareheis/trapp til utstillings- og støttearealer foran inngangen til Nygård skole. Strek rundt bygget viser eksisterende byggegrop. T.h.: Perspektivet viser bygg over og under bakken (markert med mørk rosa) samt utstillings- og støtteareal under bakken (markert med burgunder farge). Areal markert med lilla viser eksisterende byggegrop.

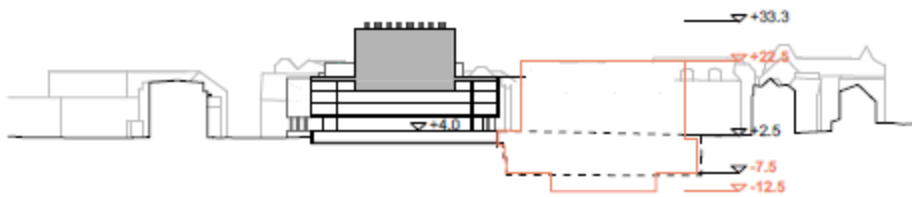
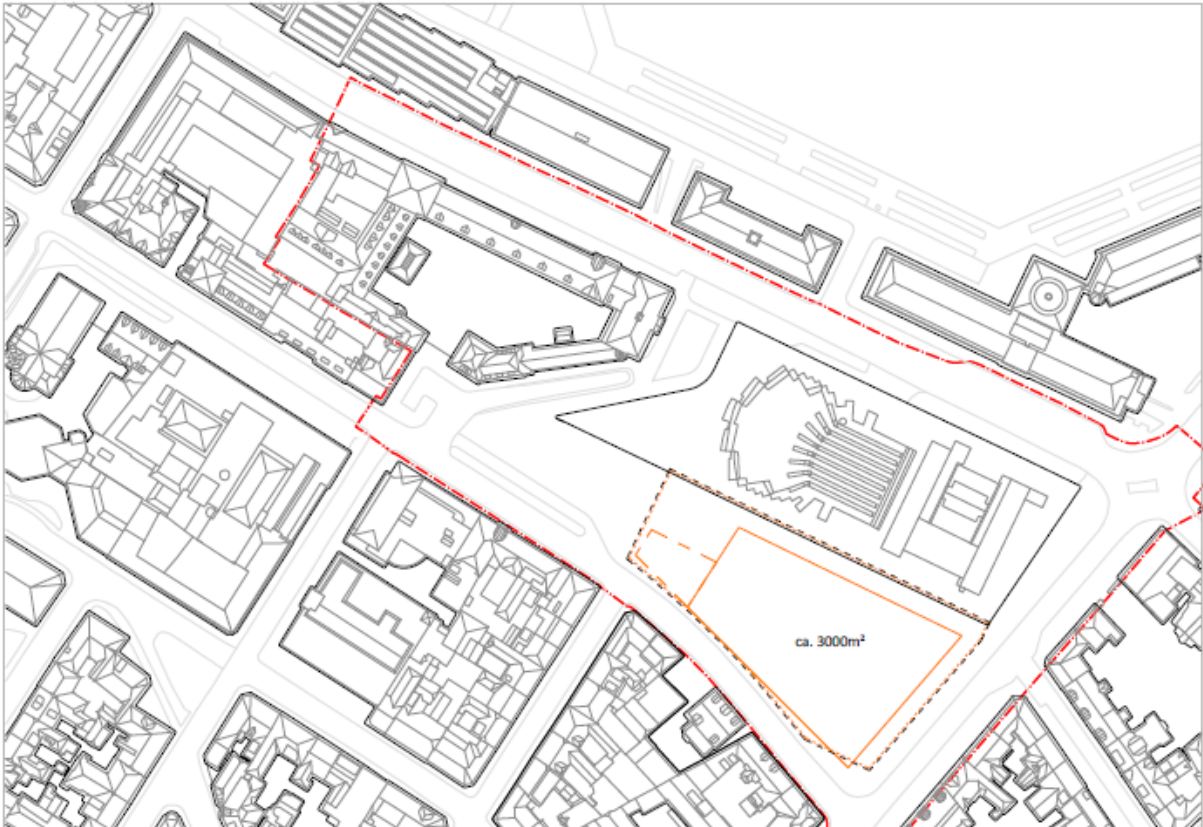
4.2.4 Alternativ 2

I planprogrammet er alternativ 2 beskrevet som følger:

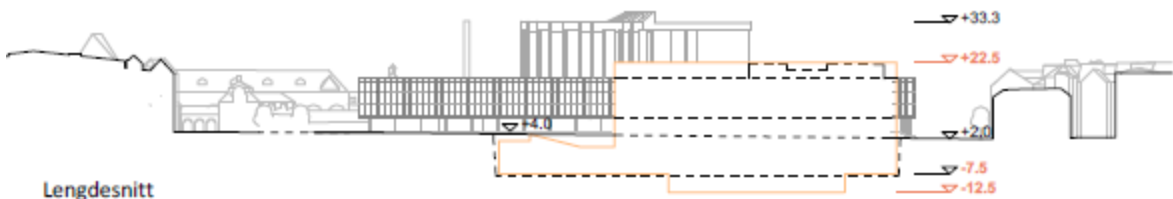
«Alternativ 2 er som alternativ 1, men uten utstillings- og støttearealer. Alternativet oppfyller i utgangspunktet målet for et nytt musikkteater, men det må undersøkes nærmere hvorvidt dette alternativet kan fungere uten utstillings- og støttearealer, mht. både logistikk, publikumsinngang, prosjektøkonomi, etc.»

Varelevering til scenene skjer på Edvard Griegs plass på et areal mellom Grieghallen og musikkteateret.

Alternativet er likt alternativ 1, men utredes uten utstillings- og støttearealer. Det er derfor ikke behov for separat varelevering og denne funksjonen tas ikke med i alternativet.

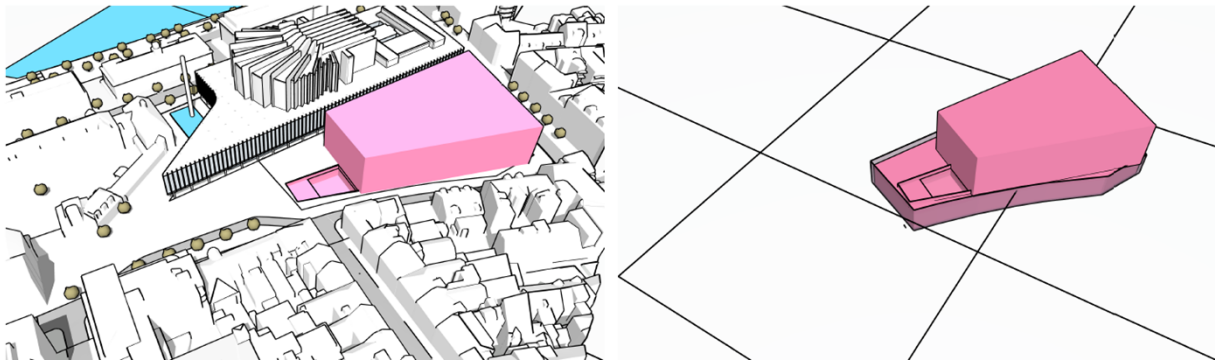

Tversnitt

Lengdesnitt

Figur 4-4 Situasjonsplan og snitt alternativ 2. Stiplet rød linje viser varslingsgrense, svart stiplet linje viser dagens byggegrupp, oransje heltrukket linje viser arealet som beslaglegges av alternativet.

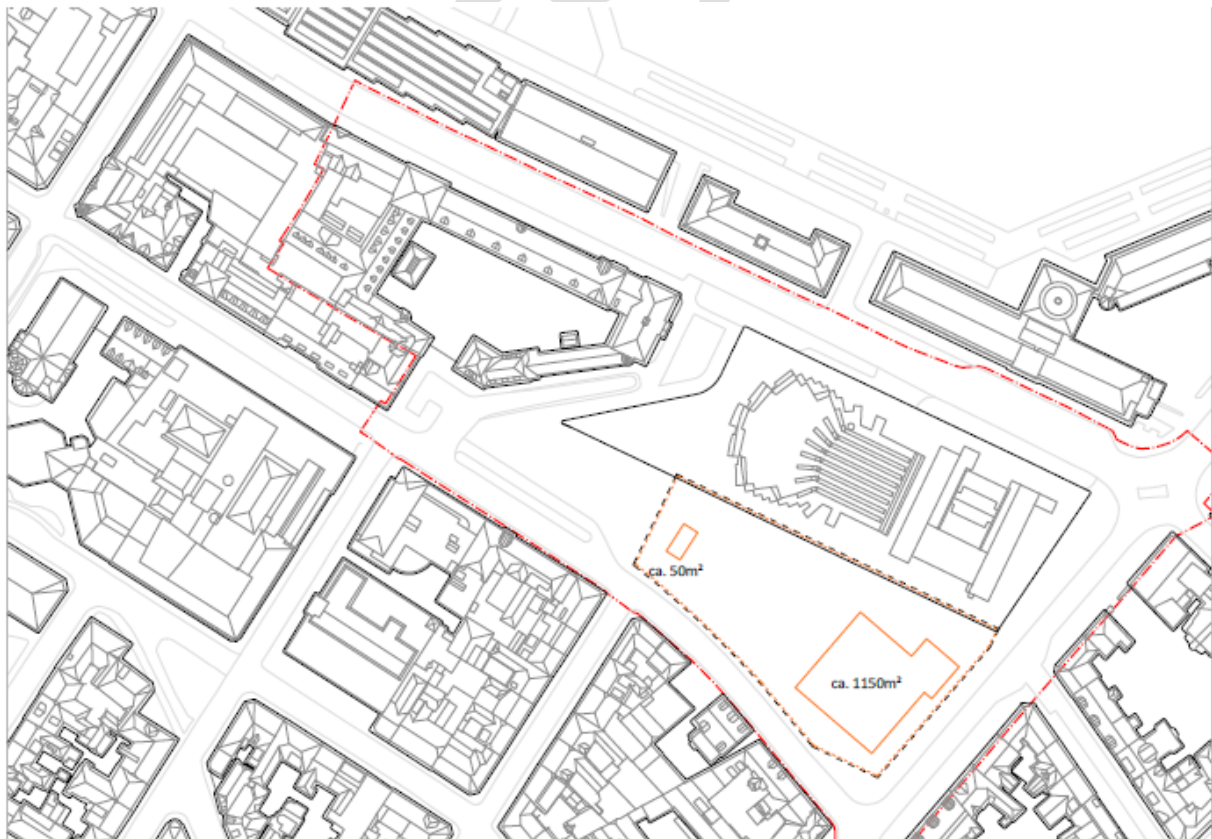
Figur 4-5 Alternativ 2. T.v.: Fotavtrykk alternativ 2 markert med rosa. Volum over bakken rommer scener og scenetårn samt servicefunksjoner i tilknytning til musikkteateret. Inngang via et nedsenket amfi nordvest for bygget. T.h.: Perspektivet viser bygg over og under bakken (markert med rosa). Areal markert med lilla viser eksisterende byggegrøp.

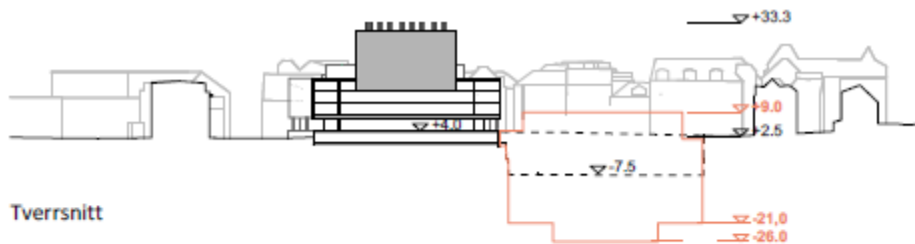
4.2.5 Alternativ 3

«I alternativ 3 skal det søkes å finne et nedskalert musikkteater-bygg både over og under bakken. Det skal vurderes å løse hele bygget innenfor det arealet som allerede er utgravd knyttet til eksisterende p-etasje (GriegPark), ev. med en minimal utvidelse. Hvordan dette alternativet vil oppfylle mål og krav for et nytt musikkteater, må undersøkes nærmere i konsekvensutredningen.»

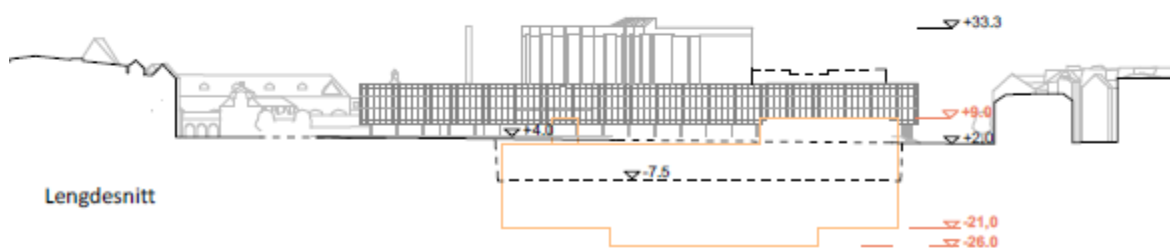
Varelevering til scenene skjer på Edvard Griegs plass på et areal mellom Grieghallen og musikkteateret.

Alternativet er likt alternativ 1, men utredes uten utstillings- og støttearealer. Det er derfor ikke behov for separat varelevering og denne funksjonen tas ikke med i alternativet.

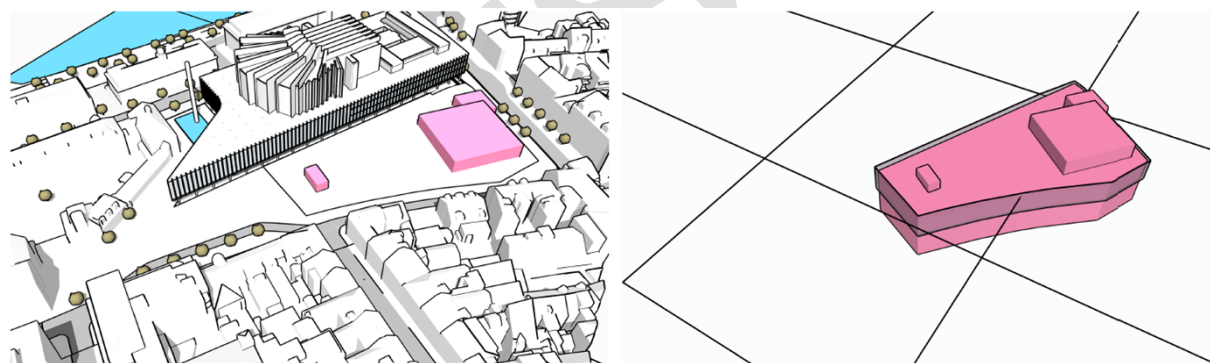

Tverrsnitt

Lengdesnitt

Figur 4-6 Situasjonsplan og snitt alternativ 2. Stiplet rød linje viser varslingsgrense, svart stiplet linje viser dagens byggegrep, oransje heltrukket linje viser arealet som beslaglegges av alternativet.

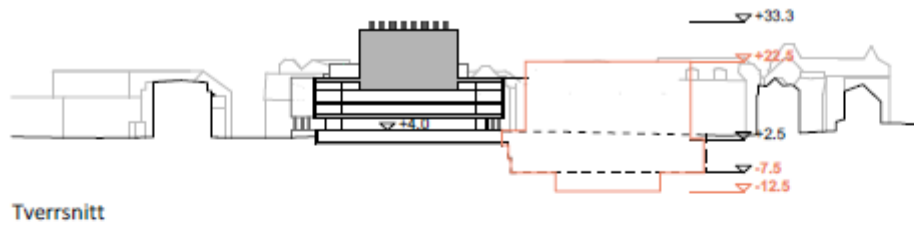
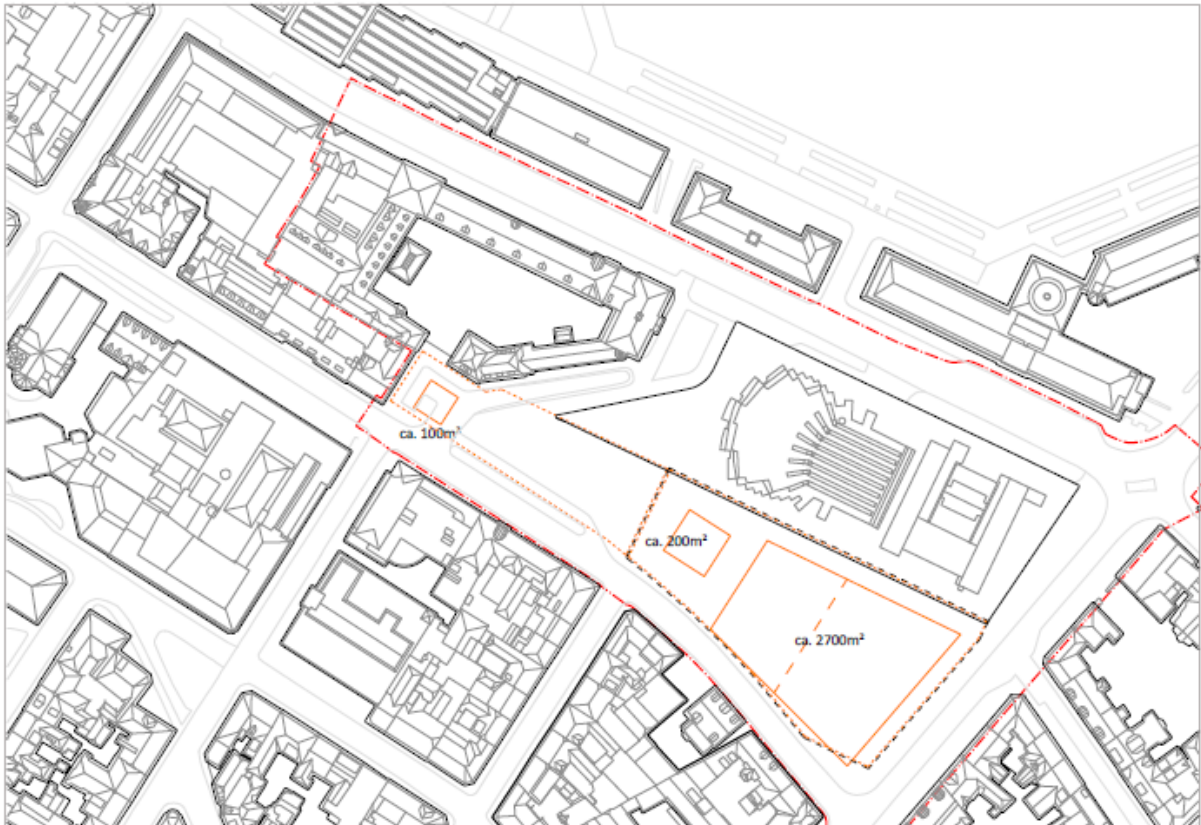

Figur 4-7 Alternativ 2. T.v.: Fotavtrykk alternativ 2 markert med rosa. Volum over bakken rommer scener og scenetårn samt servicefunksjoner i tilknytning til musikkteateret. Inngang via et nedsenket amfi nordvest for bygget. T.h.: Perspektivet viser bygg over og under bakken (markert med rosa). Areal markert med lilla viser eksisterende byggegrep.

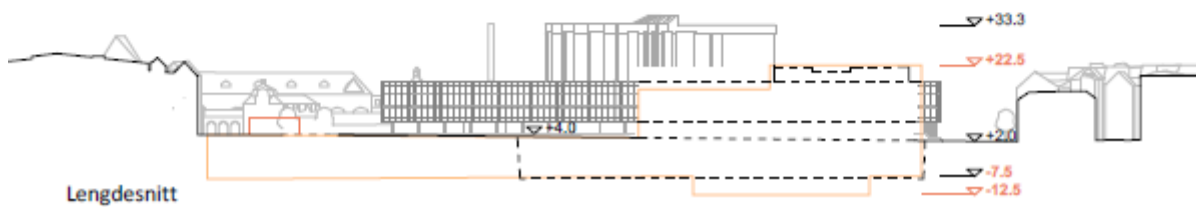
4.2.6 Alternativ 4

Gjennom prosessen fram til et planforslag, har tiltakshaver og plan- og bygningsetaten blitt enige om at det skal utredes et alternativ 4. Intensjonen er å utrede et prinsipp som representerer planforslaget. Her vil med nytt musikkteater og utstillings- og støttearealer, i motsetning til alternativ 3 som representerer et prinsipp der mesteparten av konstruksjonen ligger under bakkenivå og heller ikke har utstillings- og støttearealer. Varelevering til scenene skjer på Edvard Griegs plass på et areal mellom Grieghallen og musikkteateret.

Varelevering til utstillings- og støttearealene er lagt til et eget bygg for vareheis og rømningstrapp i Nina Griegs gate, mellom Nygårdsgaten og porten inn til Nygård skole. KU-alternativ 4 vil ha et separat inngangsparti på Edvard Griegs plass.

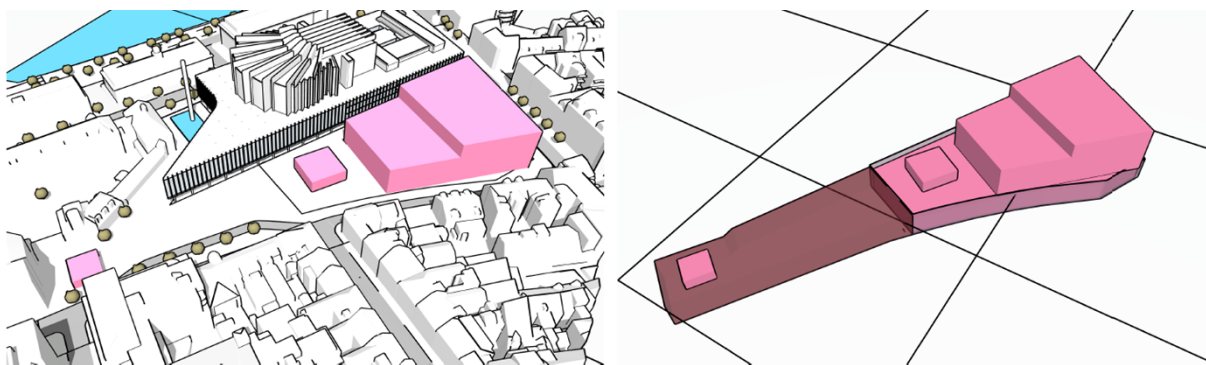

Tverrsnitt

Lengdesnitt

Figur 4-8 Situasjonsplan og snitt alternativ 4. Stiplet rød linje viser varslingsgrense, svart stiplet linje viser dagens byggegrupp, oransje heltrukken linje viser arealet som beslaglegges av alternativet.

Figur 4-9 Alternativ 4. T.v.: Fotavtrykk alternativ 4. Rosa volum over bakken rommer scener og scenetårn samt servicefunksjoner i tilknytning til musikkteateret. Inngang via et separat inngangsparti nordvest for musikkteateret. I tillegg inngang til utstillings- og støttearealer foran inngangen til Nygård skole. T.h.: Perspektivet viser bygg over og under bakken (markert med mørk rosa) samt utstillings- og støtteareal under bakken (markert med burgunder farge). Areal markert med lilla viser eksisterende byggegrøp.

4.3 Metode

Metodisk gjennomføring av alle utredningene er, så langt det har vært hensiktsmessig, lagt opp etter Miljødirektoratets veileder M-1941. Siden veilederen er tilpasset miljøfaglige tema har det vært nødvendig å tilpasse metodikken benyttet i fagrapporten for tema trafikk/mobilitet, logistikk, herunder parkering samt tema anleggsfasen. Det vises til fagtematiske rapporter for ytterligere beskrivelse av metode.

4.4 Trafikk/mobilitet og logistikk, herunder parkering

Deltema trafikk, mobilitet og logistikk, inkl. parkering, er beskrevet som følger i planprogrammet:

«Under dette temaet utredes forhold som innebærer bevegelse eller forflytting av varer, tjenester og mennesker innen planområdet og et relevant influensområde. Logistikk for lasting og lossing til Grieghallen og eksisterende messearealer oppleves av dagen brukere av Griegkvartalet som meget god. Alternative inn- og utkjøringer samt varelevering må utredes i lys av trafikkforholdene og -sikkerheten i og rundt planområdet, og for logistikk-løsninger knyttet til varelevering. Edvard Griegs plass benyttes både av myke trafikanter og av tunge transportkjøretøy. Det er særlig forholdene på Edvard Griegs plass og gatenettet rundt som må utredes, men det kan i tillegg være aktuelt å vurdere tiltakets konsekvenser innen et større influensområde. Det er viktig å følge opp føringene som er gitt av KDP sentrum og KPA for utforming og plassering av bygg i tett by, særlig med tanke på å ivareta viktige gangforbindelser.»

Dagens parkeringsanlegg betjener besøkende til sentrum både på dagtid og på kveldstid. P-anlegget har vært premissgivende for mange tillatte tiltak i denne delen av byen. Derfor må konsekvenser ved planlagt fjerning av p-plasser i Bygarasjen mfl. utredes for et influensområde som omfatter relevante deler av sentrum. I dette er konsekvens for handicapparkering et viktig tema.»

4.4.1 Grunnlagsdata

Hovedkilder for konsekvensvurderingene knyttet til trafikk, mobilitet, logistikk og parkering er «Trafikkplan sentrum» (temaplan datert 26.04.2022) og «Samferdselsutredning Nygårdstangen» (datert 01.03.2024). Ellers legges det til grunn overordnede mål og strategier knyttet til trafikkutvikling, mobilitet og parkering i byområdet. Data om trafikkmengde, ulykkesdata etc. er hentet fra Nasjonal veidatabank (Statens vegvesen). For å få et best mulig grunnlag for å vurdere konsekvenser for deltema mobilitet, er det utført flere målinger av de enkelte trafikantgruppens bruk av gater og plasser i planområdet i ulike

trafikksituasjoner. Utarbeidede tegninger av fotavtrykk og bredder i ulike snitt for de ulike utbyggingsalternativene inkl. sporingskurve for varelevering med store kjøretøy har gitt informasjon om tiltakets fysiske dimensjoner. Det vises til KU-rapporten for ytterligere informasjon.

4.4.2 Verdi, påvirkning og konsekvens

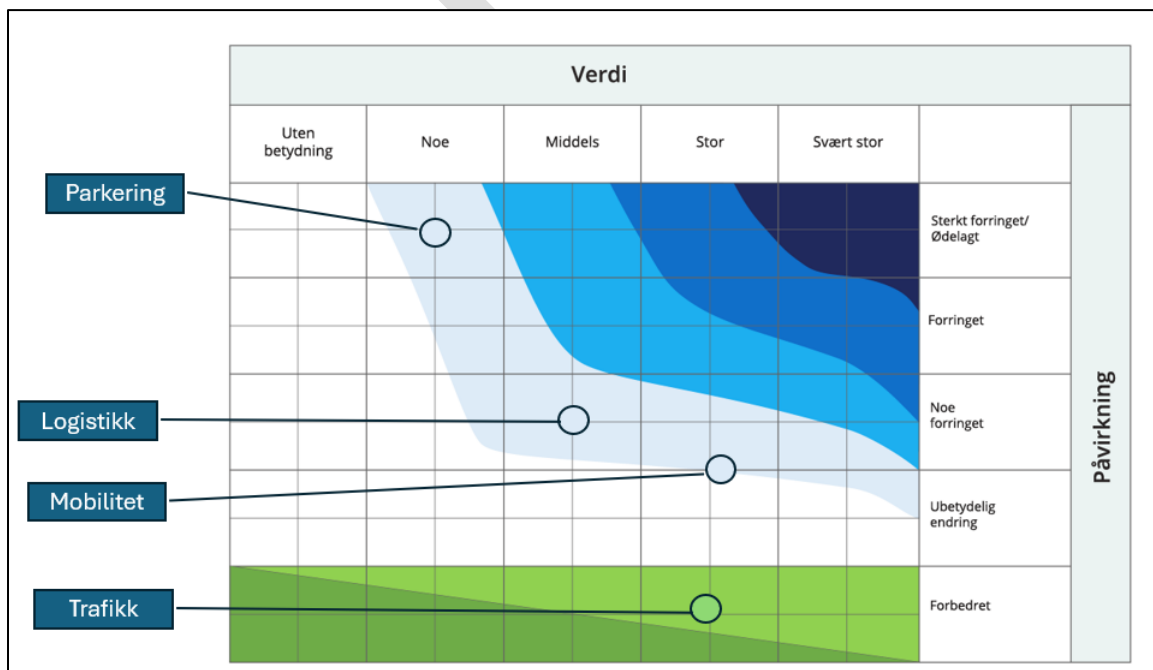
Fagtemaet er delt inn i fire deltemaer som har svært ulike problemstillinger, som gir ulike vurderinger av verdi, påvirkning og konsekvensgrad.

For deltema Parkering handler det om at tiltaket medfører at eksisterende parkeringsanlegg GriegGarasjen legges ned. Konsekvensene av dette er vurdert i et overordnet byplanperspektiv, der det på den ene siden er behov for parkering til å gi god tilgjengelighet til handels- og kulturtilbudene i Bergen sentrum, mens det på den annen side er et overordnet mål om å begrense biltrafikk og styrke kollektivtrafikk, sykkel og gange.

For deltema Trafikk er påvirkningen av tiltaket knyttet til at parkeringsanlegget forsvinner og det blir redusert trafikkbelastning i gatenettet rundt Grieghallen. Dette gir en positiv for planområdet endring sammenlignet med dagens situasjon.

For deltema Logistikk vil tiltaket redusere plass/byrom til varelevering, og det blir en mer kompakt logistikkzone der det blir nødvendig med effektivisering og strengere styring av trafikkstrømmene.

For deltema Mobilitet er påvirkningen av tiltaket begrenset ved at nybygget etableres på den delen av Edvard Griegs plass som har lavest gangtrafikk og som i dag også benyttes som logistikkzone og gangtilkomst til parkeringsanlegget. Gangtrafikken til/fra parkeringsanlegget forsvinner når anlegget legges ned, og øvrige trafikkstrømmer som påvirkes av tiltaket er relativt sett små, og har alternative gangforbindelser. Trafikksikkerhet og trygghetsfølelse er godt ivaretatt gjennom en oppstrammet og tydeligere logistikkzone uten behov for rygging i soner med gange/opphold av myke trafikanter.

Figur 4-10. Oppsummerende illustrasjon av verdi, påvirkning og konsekvens for de fire deltemaene. Alternativ 3 og 4 er vurdert å ha litt mindre negativ konsekvens enn Alternativ 1 og 2 pga. noe bedre forhold knyttet til mobilitet, dvs. nærmere ubetydelig konsekvens (0) enn Alternativ 1 og 2

Alternativ 3 og 4 er derfor rangert foran Alternativ 1 og 2 for fagtemaene parkering, trafikk, logistikk og mobilitet samlet sett.

4.4.3 Usikkerheter og risiko

Det er ikke identifisert store usikkerhetsfaktorer knyttet til konsekvensvurderingene som er avgjørende for rapportens hovedkonklusjoner. For deltema Parkering, Trafikk og Logistikk handler det i stor grad overordnede/strategiske vurderinger der det ikke er klare «fasitsvar». De mer konkrete og mest betydningsfulle konsekvensvurderingene på bakgrunn av verdivurderingene, er for deltema Mobilitet. Her er det lagt et stort arbeid i å fremskaffe et grundig underlag for vurderingene gjennom omfattende målinger og analyser ved hjelp av programmet GoodVision. Dette har bidratt til å redusere usikkerhet og risiko i konsekvensvurderingene.

4.4.4 Konklusjon og anbefalinger

Konsekvensutredningen har ikke identifisert alvorlige/kritiske negative virkninger av tiltaket for de fire deltemaene som er vurdert.

Konsekvensvurderingene viser ingen signifikante forskjeller i konsekvensgrad mellom utbyggingsalternativene for deltemaene parkering, trafikk og logistikk. For deltema mobilitet er konsekvensene mindre negativ for Alternativ 3 og 4, og disse er derfor samlet sett rangert foran Alternativ 1 og 2.

Samlet vurdert er konsekvensgraden vurdert til uendret eller liten negativ, før avbøtende tiltak. Avbøtende tiltak som beskrevet i kap. 8.2 vil kunne gi forbedringer som utligner negative virkninger og samlet sett gir uendret konsekvensgrad. Dette gjelder spesielt ved utvidelse av fortauet langs vestsiden av Nygårdsgaten og innsnevring av kjørebane i sør/vestre del av Strømgaten. Dette vil være positive tiltak for mobilitet og fremkommelighet for myke trafikanter i området.

4.5 Byrom og byromsbruk

Deltema byrom og byromsbruk er beskrevet som følger i planprogrammet:

«Byrom kan defineres som rekreasjonsområdene og fellesskapets møteplasser til hverdag og fest, i en bysituasjon. Edvard Griegs plass er i dag et stort byrom delt i to rom av de to tverrgående paviljongene. Rundt inngangspartiet til Griegshallen er det byliv ved arrangementer, mens delen som vender mot Strømgaten i hovedsak fungerer som logistikksoner. Plassering av et nytt musikkteater på Edvard Griegs plass vil utgjøre en vesentlig endring i hvordan dette byrommet oppleves og leses. Byrom og byromsbruk har også en sosial dimensjon. Hvilke konsekvenser en endring av byrom kan få for barn og unge i denne bydelen, må derfor utredes. Lokalklimatiske forholdene i forhold til vindforhold og fuktighet virker inn på byrommets brukskvalitet. Endringer som følge av et nytt bygg på plassen må utredes. Gjeldende [arkitektur- og byformingspolitikk](#) skal være premissgiver for planlegging og den arkitektoniske utformingen. Nyskapende og variert arkitektur skal utvikles. Estetikk og kunst i byen skal prioriteres. Det er også viktig å følge opp føringerne som er gitt av KDP sentrum og KPA for utforming og plassering av bygg i tett by. Utredningsområdet vil defineres nærmere i samråd med Bergen kommune.»

4.5.1 Grunnlagsdata

Som grunnlagsdata for verdivurderingene er gjeldende nasjonale, regionale og kommunale planer benyttet, i tillegg til befaringer i planområdet. For vurdering av påvirkning er det benyttet plan- og snittegninger samt visualiseringer av alternativene. Disse er laget så forenklet og generelle som mulig med hensyn til fotavtrykk og volum, men uten å fjerne seg fra det nye musikkteaterets romlige og funksjonelle behov.

4.5.2 Verdier, påvirkning og konsekvens

Det er verdivurdert ni delområder med betydning for byrom og byromsbruk i tiltakets influensområde. Det vises til fagrapporten for ytterligere informasjon.

Delområder	Verdi
Delområde 1 - Edvard Griegs plass vest	Stor
Delområde 2 - Nina Griegs gate	Stor
Delområde 3 – Edvard Griegs plass øst	Middels
Delområde 4 – Strømgaten	Noe
Delområde 5 – Svalgang, sør	Middels
Delområde 6 – Svalgang, nord	Middels
Delområde 7 – Lars Hilles gate	Noe
Delområde 8 – Nygårdsgaten med tverrgater	Noe
Delområde 9 – Nygård skole indre gårdsrom	Stor

Tabellen under viser samlede konsekvenser og rangering for dette temaet. Det vises til KU-rapport byrom og byromsbruk samt kulturmiljø for ytterligere informasjon.

Delområder	Alt. 0	Alt. 1	Alt. 2	Alt. 3	Alt. 4
Byrom og byromsbruk					
Delområde 1 – Edvard Griegs plass	0	Noe	Ubetydelig	Ubetydelig	Noe
Delområde 2 – Nina Griegs gate	0	Ubetydelig	Ubetydelig	Positiv (+)	Ubetydelig
Delområde 3 – Edvard Griegs plass øst	0	Middels	Middels	Ubetydelig	Middels
Delområde 4 – Strømgaten	0	Noe	Noe	Ubetydelig	Noe
Delområde 5 – Svalgang, sør	0	Noe	Noe	Ubetydelig	Noe
Delområde 6 - Svalgang, nord	0	Ubetydelig	Ubetydelig	Ubetydelig	Ubetydelig
Delområde 7 – Lars Hilles gate	0	Ubetydelig	Ubetydelig	Ubetydelig	Ubetydelig
Delområde 8 - Nygårdsgaten med	0	Noe	Noe	Positiv (+)	Noe
Delområde 9 – Nygård skole indre	0	Ubetydelig	Ubetydelig	Ubetydelig	Ubetydelig
Samlet vurdering byrom og byromsbruk	0	Noe negativ	Noe negativ	Ubetydelig (+)	Noe negativ
Samlet rangering byrom og byromsbruk		4	2	1	3

Tabellen viser at alternativ 1 slår ut som det dårligste alternativet når det gjelder tilpasning til byrom og byromsbruk. Konsekvensgraden er samlet satt til noe negativ (-). Årsaken er alternativets skala og dominans, særlig i delområdene 3 og 4. Dette gjelder både nærvirkning og fjernvirkning fra Fjellsiden. Bygningens volum og det nedsenkede amfi-ett fyller helt ut sørlige del av Edvard Griegs plass og skaper tydelige visuelle og funksjonelle barrierer knyttet til mobilitet for gående og syklende.

Alternativ 4 har også samlet konsekvens noe negativ (-), men kommer nest nederst i rangeringen. Konsekvensen er langt på veg den samme som for alternativ 1. En nedtrapping av bygningens volum gir et noe mildere inntrykk samlet sett, men alternativet bidrar likevel til økt fragmentering og skaper tydelige barrierer på Edvard Griegs Plass, både visuelt og funksjonelt. Alternativet gir konsekvenser både for nærvirkning og fjernvirkning fra Fjellsiden. Alternativ 2 er rangert som nest best med konsekvensgrad noe negativ (-). Årsaken til at dette alternativet kommer bedre ut enn alternativ 4 er fraværet av vareheis/rømningstrapp. Dette gir et mindre negativt inntrykk ved Nygård skole og sikrer en større sammenheng på vestre del av Edvard Griegs plass og gjennom Nina Griegs gate for gående og syklende. Alternativ 3 kommer best ut fordi det er et vesentlig mindre bygg både i høyde, volum og arealbeslag totalt. Det gir større fleksibilitet i byrommene og sikrer god sammenheng med

gatene rundt Grieghallen. Bygningsmassen over bakken er dessuten klart underordnet omkringliggende kvartaler og forbedrer forholdene for gående og syklende omkring det nye bygget og Grieghallen. Dette gjelder både nærvirkning og fjernvirkning fra Fjellsiden. Alternativet har samlet fått en ubetydelig konsekvensgrad da arealbeslaget som er synlig over bakken kun tar for seg de arealene som i dag er forbeholdt logistikk og drift av Grieghallen. Det strammer opp byrommet, sikrer funksjonelle uterom og danner bedre bevegelseslinjer for myke trafikanter.

4.6 Kulturmiljø

Deltema kulturmiljø er beskrevet som følger i planprogrammet:

«Kulturmiljø» er en samlebetegnelse for kulturminner, kulturmiljøer og landskap. Begrepet understreker verdien av helhet og sammenheng i forvaltningen av kulturminner. Innenfor planområdet er det flere verdifulle kulturmiljø. Nygård skole er fredet og ligger innenfor hensynssone kulturmiljø bevaring Nygårdshøyden. Grieghallen ligger innenfor hensynssone kulturmiljø bevaring Historisk sentrum og er en del av kulturmiljøet Byparken, som har nasjonal interesse. Influensområdet må sees i sammenheng med fjernvirkninger for bystrukturen sett fra viktige utsiktspunkt. Influensområdet må også vurdere kulturmiljø som grenser til planområdet, dette gjelder blant annet verdiene i hensynssonene Nygårdshøyden samt Kulturaksen. Tiltaket må ivareta disse verdiene og konsekvensene av tiltaket må vurderes. I planleggingen må det legges vekt på at bygningsform og bebyggelsesstruktur tilpasses omgivelsene og at føringer i kommunes kulturminnestrategi blir fulgt. Føringer i KDP Sentrum og KPA2018/kulturmiljøplanen må også vektlegges.»

4.6.1 Grunnlagsdata

Som grunnlagsdata for verdivurderingene er gjeldende nasjonale, regionale og kommunale planer benyttet, i tillegg til befaringer i planområdet. For vurdering av påvirkning er det benyttet plan- og snittegninger samt visualiseringer av alternativene. Disse er laget så forenklet og generelle som mulig med hensyn til fotavtrykk og volum, men uten å fjerne seg fra det nye musikkteaterets romlige og funksjonelle behov.

4.6.2 Verdier, påvirkning og konsekvens

Det er verdivurdert fire delområder med betydning for kulturmiljø i tiltakets influensområde. Det vises til fagrapporten for ytterligere informasjon.

Delområder	Verdi
Delområde 1 – Grieghallen med Edvard Griegs plass og Nina Griegs gate	Stor
Delområde 2 – Nygård skole	Svært stor
Delområde 3 – Kulturaksen langs Lars Hilles gate	Stor
Delområde 4 – Bygårdsbebyggelsen på nedre Nygård	Stor

Tabellen under viser samlede konsekvenser og rangering for tema kulturmiljø. Det vises til fagrapport byrom og byromsbruk samt kulturmiljø for ytterligere informasjon.

Delområder	Alt. 0	Alt. 1	Alt. 2	Alt. 3	Alt. 4
Kulturmiljø					
Delområde 1 – Grieghallen med E. Griegs pl. mm	0	Stor (---)	Middels (--)	Middels (--)	Middels (--)
Delområde 2 – Nygård skole	0	Noe (-)	Ubetydelig	Middels (--)	Noe (-)
Delområde 3 – Kulturaksen langs Lars Hilles gt.	0	Ubetydelig (0)	Ubetydelig	Ubetydelig	Ubetydelig
Delområde 4 – Bygårdsbebyggelsen Nygård	0	Middels (--)	Noe (-)	Ubetydelig (0)	Noe (-)

Samlet vurdering kulturmiljø	0	Middels negativ	Noe negativ	Noe negativ	Middels negativ
Samlet rangering kulturmiljø		4	2	3	3

Tabellen over viser at det er valgt ikke å rangere noen av alternativene som nummer 1, da ingen av alternativene utmerker seg som vesentlig bedre enn de andre.

Alternativ 1 og 4 er begge er gitt samlet konsekvensgrad middels negativ (--). Årsaken til dette ligger dels i at rømningstrapp og varelevering foran Nygård skole visuelt endrer situasjonen foran den fredete skolens inngangsparti, dels i at det nye bygget på Edvard Griegs plass vil være synlig fra Fjellsiden. Det vil gi fjernvirkning som både påvirker Grieghallen og bygårdsbebyggelsen på Nedre Nygård. Alternativ 4 er rangert som best av de to, da dette alternativet har et noe mindre volum og en nedskalert høyde som er bedre tilpasset kulturmiljøene.

Alternativ 2 og 3 er begge er gitt samlet konsekvensgrad liten negativ (-). I disse to alternativene skal det ikke etableres varelevering og rømningstrapp foran Nygård skole og dermed blir ikke den fredete skolens inngangsparti visuelt berørt. Alternativ 3 har betydelig mindre fjernvirkningseffekt fra Fjellsiden enn de andre alternativene, men har en stor risiko for setningsskader på Grieghallen og Nygård skole i anleggsfasen og er derfor rangert lavere enn alternativ 2.

4.7 Anleggsfasen

Deltema anleggsfasen er beskrevet som følger i planprogrammet:

«Anleggsfasen omfatter perioden fra det tidspunktet da anleggsdriften planlegges og starter fram til det nye musikkteateret står ferdig til bruk. Påvirkning i anleggsfasen er ofte av midlertidig karakter, så som rigg- og anleggsområder, deponier, støy og luftforurensning. Det er i tillegg sikkerhetsrisiko i forbindelse med bruk av anleggsmaskiner og transport og aktiviteter ved inn- og utkjøring til planområdet. Anleggsfasen vil også kunne gi konsekvenser for gående, syklende, kollektivtrafikk og vegsystemer samt for omkringliggende kulturmiljøer.»

Utredningen foreligger som et eget notat vedlagt.

4.7.1 Grunnlagsdata

Notatet som er utarbeidet baserer seg på notat for anleggsgjennomføring⁵ og støyvurderinger av anleggsfasen⁶. Det er også innhentet kunnskap fra fagansvarlige for tema luftkvalitet, mobilitet og tilgjengelighet samt kulturmiljø. Arbeidet er gjort i dialog med utreder av ROS.

Arbeidet er delt inn i fem faser der varighet, påkrevd areal inkludert anleggs- og riggområder, type arbeider, omlegginger av gangveger, påvirkning av støy og støv samt avbøtende tiltak er beskrevet.

⁵

Erstad&Lekven 2025

⁶ Cowi 2024

Grieglvartalet																																																															
Anleggsgjennomføring																																																															
Anleggsfaser rev 1																																																															
	År 1												År 2												År 3												År 4												År 5														
Fase 1- Etablering av byggegrøp for utstillingsarealer(BYA 2.500 m2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
Fase 2- Riving av parkeringsanlegget																																																															
Fase 3- Musikkteater råbygg tett hus,																																																															
Fase 4- Musikkteater-fasader, innvendige arbeider, innredning og utstyr																																																															
Fase 5-Utstillingsareal, råbygg, tetthus, innvendige arbeider																																																															
Fase 5-Utomhusanlegg og byrom																																																															

4.7.2 Sammenstilling og konsekvenser tema anleggsfasen

Gjennom anleggsfasen vil tiltaket i ulik grad gi midlertidige virkninger for deltemaene arealbeslag, fremkommelighet og tilgjengelighet i byrommet. Permanente utslag er først og fremst knyttet til kulturmiljøene Nygård skole og Grieghallen, men også nærmeste bebyggelse på Nedre Nygård.

Alternativer	Beskrivelse av påvirkning	Grad av endring
Alternativ 1	Anleggsfase på ca. 4,5 år. Medfører en vesentlig utvidelse av eksisterende byggegrøp i fase 1 og dertil hørende risiko for setningsskader i omkringliggende bebyggelse. Vil generere støy gjennom store deler av anleggstiden, også når utstillings- og støttearealene skal etableres i fase 5.	Noe negativ mot vesentlig endring
Alternativ 2	Anleggsfase på ca. 4 år. Medfører en mindre utvidelse av eksisterende byggegrøp. Vil generere støy gjennom store deler av anleggstiden, men i fase 5 når utearealene opparbeides vil støyen være betydelig mindre.	Noe negativ endring
Alternativ 3	Anleggsfase på drøye 6 år. Økning av byggegrøp under den eksisterende, krever en anleggsgrøp på vestsiden. Denne vil tilsvare volum nødvendig for byggegrøp for etablering av utstillings- og støtteareal. Bratt utkjøringsrampe vurderes å være svært utfordrende for gjennomføring av anleggstrafikken. Anleggsgrøpen må gjenfylles og uteområdene reetableres etter at byggegrøpen er på plass. Alternativet vil generere støy gjennom store deler av anleggstiden og medføre store masseforflytninger, først ut av området til mellomlagring og deretter tilbakeføring for gjenfylling av anleggsgrøpen.	Vesentlig endring
Alternativ 4	Anleggsfase på ca. 4,5 år. Medfører en vesentlig utvidelse av eksisterende byggegrøp i fase 1 og dertil hørende risiko for setningsskader i omkringliggende bebyggelse, herunder verdifulle kulturmiljø. Vil generere støy gjennom store deler av anleggstiden, også når utstillings- og støttearealene skal etableres i fase 5.	Noe negativ mot vesentlig endring

Vurderingen av de fire alternativene viser at de i ulik grad vil gi midlertidige virkninger for deltemaene arealbeslag, fremkommelighet og tilgjengelighet i byrommet. Anleggsfasen medfører støy og støv både på anleggsområdet og på vegene som må benyttes til transport av massene. En enkel beregning viser at mertrafikken som følger av uttransportering av masseuttak ikke vil gi store virkninger på kollektivtrafikken, selv ikke i alternativ 3 som medfører betydelig større massetransport. Det som skiller mellom alternativene, er lengde på anleggsperioden og volum på sprengte masser som skal transporteres vekk. Alternativ 2 kommer best ut, etterfulgt av alternativ 1 og 4. Alternativ 3 kommer desidert dårligst ut, som følge av en lang anleggsperiode og desidert størst volum av masser som skal både transporteres ut av området og tilbake igjen for å fylle igjen anleggsgrøpen. I tillegg viser en foreløpig vurdering at utkjøringsrampen som må etableres vil bli så bratt at lastebiler vil ha store problemer med utkjøring av masser.

Anleggsfasen for de fire alternativene varierer. Alternativ 1, 2 og 4 vil ha anleggsperioder på omkring 4 år, mens alternativ 3 skiller seg ut med å ha en vesentlig lengre anleggsperiode, anslått til drøye 6 år.

Permanente utslag er først og fremst knyttet til rystelser og setninger som kan berøre kulturmiljøene Nygård skole og Grieghallen. For nærmeste bebyggelse på Nedre Nygård er risikoen mindre. For alle disse gjelder det at risikoen kan minimeres med planlegging og prosjektering der det tas høyde for slike uønskede hendelser. Alternativ 2 kommer best ut også når de gjelder permanente utslag. De tre andre alternative medfører alle en viss risiko for uønskede hendelser for nærliggende kulturmiljøer. Med alternativ 3 er imidlertid risikoen betydelig høyere på grunn av den dype anleggs- og byggegropen. Alternativ 3 gir også risiko for forstyrrelser i grunnvannet, noe som kan virke inn på det automatisk fredete middelalderlaget i Bergen sentrum.

En samlet vurdering av anleggsfasen for de fire alternativene tilsier at alternativ 3 ikke kan anbefales da det medfører vesentlige endringer hvorav noen er av permanent karakter. Alternativ 2 kommer best ut, men er ikke realistisk å bygge da alternativet ikke inkluderer utstillings- og støtteareal. Alternativ 1 og 4 gir negative endringer, men vurderes som akseptable.

4.8 Sammenstilling KU-temaene

Det er konsekvensutredet fire alternative løsninger for utvikling av Griegkvartalet som er sammenlignet mot et 0-alternativ (dagens situasjon). Resultatene for de utredningspliktige temaene Byrom og byromsbruk, Kulturmiljø samt Trafikk, mobilitet, logistikk herunder parkering er presentert i tabellen under. Konsekvensene av anleggsfasen er i hovedsak midlertidige og er av den grunn utelatt fra sammenstillingsmatrisen, i tråd med gjeldende utredningsmetodikk.

Vurderinger av konsekvens	Alternativer				
	0-alt	Alternativ 1	Alternativ 2	Alternativ 3	Alternativ 4
Trafikk, mobilitet, logistikk og parkering	0	Ubetydelig/noe negativ konsekvens (0/-)	Ubetydelig/noe negativ konsekvens (0/-)	Ubetydelig/noe negativ konsekvens (0/-)	Ubetydelig/noe negativ konsekvens (0/-)
		2	2	1	1
Byrom og byromsbruk	0	Noe negativ konsekvens (-)	Noe negativ konsekvens (-)	Ubetydelig konsekvens (0)	Noe negativ konsekvens (-)
		4	2	1	3
Kulturmiljø	0	Middels negativ konsekvens (--)	Noe negativ konsekvens (-)	Noe negativ konsekvens (-)	Middels negativ konsekvens (--)
		4	2	3	3
Samlet konsekvens		Middels negativ konsekvens (--)	Noe negativ konsekvens (-)	Noe negativ konsekvens (-)	Middels negativ konsekvens (--)
Rangering	0	4	2	1	3
Begrunnelse for rangering		Gir stort fotavtrykk og størst volum/høyde. Innskrenker muligheter for bruk av plassen (mobilitet, logistikk og byrom) og vil være godt synlig fra omkringliggende områder og fra fjernperspektiv.	Fotavtrykk tilnærmet likt alt 1 gir tilsvarende konsekvenser for mobilitet og logistikk. Fravær av vareheis og rømningstrapp foran Nygård skole, gjør at alternativ 2 kommer bedre ut enn alternativ 1 og 4.	Betydelig mindre fotavtrykk og volum/høyde over bakken gir større muligheter for bruk av plassen og er mindre synlig fra omkringliggende områder og fra fjernperspektiv.	Gir et fotavtrykk tilsvarende alternativ 1, men musikkteateret er lavere. Innskrenker muligheter for bruk av plassen (mobilitet, logistikk og byrom) men vil være mindre synlig fra omkringliggende områder og fra fjernperspektiv enn alternativ 1 og 2.

Samlet viser konsekvensutredningene at alternativ 3 rangeres som best. Årsaken ligger i lavt volum over bakken og et lite fotavtrykk. Alternativ 2 uten utstillings- og støtteareal rangeres

som nest best, foran alternativ 4. Alternativ 1 rangeres lavest grunnet størst fotavtrykk og volum.

For anleggsfasen er det alternativ 3 som peker seg ut som det dårligste alternativet grunnet en lang og omfattende anleggsfase. Det er ingen vesentlige forskjeller mellom alternativ 1 og 4, som rangeres som noe dårligere enn alternativ 2.

Oppsummert er ingen av alternativene er uten negativ konsekvens verken for de vurderte miljøtemaene, for trafikk ol. eller for anleggsfasen. Det er imidlertid vurdert å være et forbedringspotensial i alle alternativene. Disse bør legges til grunn i den videre utviklingen fram til et plangrep. Dette omtales nærmere i neste kapittel.

4.9 Avbøtende tiltak og videre utvikling av plangrepet

4.9.1 Avbøtende tiltak

Konsekvensutredningen har til hensikt å synliggjøre hvordan fagtemaene kan bli berørt av en utvikling av Griegkvartalet og løsningene er utredet på prinsipielt nivå iht. planprogrammets krav og de fire temarapportene foreslår avbøtende tiltak som kan kompensere for tiltakets ulemper.

Følgende tiltak vil avbøte negative virkninger innenfor fagtemaene:

Tema Trafikk, mobilitet, logistikk herunder parkering	
Deltema	Muligheter for avbøtende tiltak
Logistikk og varelevering	<ul style="list-style-type: none"> • Utforming av soner for kjøretøybevegelser, biloppstilling og lasting/lossing som tydeliggjør bruk av arealet til transportfunksjon sett i forhold til arealer som er prioritert for gange og opphold. • Organisatoriske tiltak for å sikre god flyt av vareleveringskjøretøy inn-ut, slik at man unngår opphoping av kjøretøy og funksjonelle problemer med praktisk varelevering
Mobilitet	<ul style="list-style-type: none"> • Utvidelse av fortauet langs sørsiden av Nygårdsgaten som i dag har de største trafikkmengdene i området. Bredden anbefales å være minimum 2,5 meter. Dette vil gi bedre mobilitet/fremkommelighet for myke trafikanter langs den viktigste gangaksen i området. Minimum bredde langs nordsiden av Nygårdsgaten inn mot nybygget bør også være 2,5 meter eller bredere. • Eventuelle muligheter for en bedre, sammenhengende gangakse langs nordsiden av Grieghallen (langs vestsiden av Lars Hilles gate) som følge av at nedkjøringsrampen til dagens parkeringsanlegg ev. forsvinner, vil gi de myke trafikantene et forbedret tilbud, særlig i aksene mellom ByGarasjen/Busstasjonen til inngangspartiet i front av Grieghallen. • For å opprettholde god plass til opphold og trafikkflyt i forbindelse med arrangement, vil det være en fordel å begrense ev. bygg/installasjoner/møblering på den nordre delen av Edvard Griegs plass. • Innsnevring av Strømgaten til ett kjørefelt i sør/vestre del, vil gi mer plass til gående og syklende langs Strømgaten, og dette vil være positivt for mobilitet for myke trafikanter.

Tema Byrom og byromsbruk

Av de fire utredete alternativene for utbygging av Griegkvartalet er ingen vurdert som realistiske å videreføre direkte til et planforslag uten forbedringer. Det er konkretisert skadebegrensende tiltak som bør tas videre ved utarbeiding av planforslaget. Disse gjelder tilpassing av fotavtrykk, volum og arkitektur for å skape mest mulig rom på Edvard Griegs plass og best mulig tilpassing til Grieghallen og omkringliggende bebyggelse. Oppholdssoner og byrom må tilrettelegges slik at de er skjernet for vær og vind og gode solforhold samt møbleres slik at de kan betjene ulike brukergrupper. Tiltaket må også sørge for at nye ganglinjer får økt attraktivitet og trygghet.

Tema Kulturmiljø

Av de fire utredete alternativene for utbygging av Griegkvartalet er ingen vurdert som realistiske å videreføre direkte til et planforslag uten forbedringer. Det er konkretisert skadebegrensende tiltak som bør tas videre ved utarbeiding av planforslaget. KU-rapporten framlegger følgende tiltak:

- *Justering og tilpasning av vareheis/rømningsstrapp til utstillings- og støttearealet (alternativ 1 og 4)*
- *Justering og tilpasning av inngangspartiet til musikkteateret og utstillings- og støttearealet (alternativ 1, 2 og 4)*
- *Justering og tilpasning av musikkteaterets form, høyde og materialitet (alle alternativene)*

Tema Anleggsfasen

Avbøtende tiltak for anleggsfasen gjelder alternativene 1, 2 og 4, da alternativ 3 ikke anbefales på grunn av anleggstekniske utfordringer. Det anbefales

- Tiltak for å unngå rystelser i grunnen og dermed skjerme kulturmiljøene Grieghallen og Nygård skole
- Støyreducerende tiltak i forbindelse med etablering av byggefase, anleggstrafikk samt oppføring av nybygg
- Tiltak for å unngå spredning av støv som følge av anleggsaktivitet

Se KU-rapportene for utfyllende liste over avbøtende tiltak.

4.9.2 Videre utvikling av plangrepet

Det endelige plangrepet skal utvikles blant annet med bakgrunn i resultatene framkommet i KU. I prosessen fram til et planforslag må resultatene i konsekvensutredningen derfor tas hensyn til, for å finne de prinsippene og grepene som gir minst mulig påvirkning.

Uavhengig av alternativ vil en utbygging på Edvard Griegs plass skape endring i området. Åpne, flate plasser er et knapphetsgode i Bergen sentrum og representerer et potensiale for bruk/flerbruk. Gjennom konsekvensutredningen er dagens situasjon og bruk analysert.

Metodikken som brukes for gjennomføring av KU gir oss noen rammer som ikke nødvendigvis tillater å vektlegge det potensialet et område har, eller åpner for å vurdere de fremtidsmuligheter som et tidvis uprogrammert byrom gir. Plassen er stor og kan romme mye. Uansett alternativ er det mulig å stramme opp plassen og gatene rundt uten å bruke opp dette byrommet. En utbygging kan dermed representere en forbedring, tydeligere programmering og invitere til mer og ny aktivitet i denne delen av sentrum. Selv om disse aspektene ikke kommer konkret frem i vurdering av påvirkning og konsekvens i vurderingene av byrom og byromsbruk, mener vi at det er viktig å ha dette med seg i den overordnede vurderingen av konsekvens for de ulike utbyggingsalternativene. Dette åpner metodikken for å ta med i en samlet vurdering.

I henhold til planprogrammet og innspill fra plan- og bygningsetaten er det utredet fire prinsipielle alternativer for utbygging av Griegkvartalet. To av disse er utredet uten utstillings- og støtteareal. De krever mindre areal og fotavtrykk på bakkeplan, noe som slår positivt ut i konsekvensutredningen, særlig for byrom- og byromsbruk. Det er likevel viktig å påpeke at alternativ 3 har en vesentlig svakhet med en vesentlig lengre anleggsfase, på grunn av de store arbeidene som må gjøres under bakken. Anleggstiden vil påvirke byromsbruken negativt og gjøre attraktiviteten til området lavere over en lang periode. Omfanget av anleggsvirksomheten medfører samtidig en økt risiko for setnings-skader på kulturmiljøene Grieghallen og Nygård skole. Alternativet er derfor ikke å anbefale sett i lys av de to fagtemaene. Alternativet vil heller ikke oppfylle prosjektets mål om å realisere Griegkvartalet som en kulturarena der det også etableres et utstillings- og støtteareal som kan erstatte det eksisterende messearealet under Edvard Griegs plass. Derfor er alternativ 2 og 3 vurdert som mindre realistiske og byggbare. Alternativ 1 og 4 kan begge oppfylle prosjektets mål, men KU-vurderingene viser at samtidig at det er et stort potensial for å utvikle disse videre.

Det henstilles om at resultatene fra konsekvensutredningen tas med når plangrepet utvikles videre. Ingen av de prinsipielle alternativene som er utredet kan føres direkte videre til et planforslag, men konsekvensutredningen påpeker muligheter og svakheter ved prinsippene. I utarbeidingen av planforslaget anbefales det å se til vurderingene og ikke minst de foreslåtte avbøtende tiltakene for å sikre at de kartlagte verdiene blir ivaretatt på best mulig måte, til glede for alle nåværende og framtidige brukere av Grieghallen, Edvard Griegs plass og det kommende Griegkvartalet.

5 Beskrivelse av planforslagets innhold og virkninger

5.1 Planlagt arealbruk

Planforslaget inneholder en formålsendring av arealet rundt Grieghallen. Planen foreslår et nytt bygg over og under bakken på Edvard Griegs plass som dels reguleres til kulturinstitusjon (et nytt musikkteater) og dels til kombinert bygg og anlegg (utstillings- og støtteareal). Det vil være en kobling mellom disse og den eksisterende Grieghallen under bakken. Utearealet omkring byggene reguleres til gatetun med beplantning og møblering. Grieghallen videreføres med dagens bruk, og er regulert til kulturinstitusjon med hensynssone H570 (bevaring kulturmiljø). For å etablere det nye bygget vil de to eksisterende adkomstbyggene på Edvard Griegs plass til parkeringsanlegget i kjelleren rives og parkeringsanlegget under bakken fjernes. Eksisterende byggegrop gjenbrukes og utvides mot nord.

For å gi plass til de nødvendige arealene som et musikkteater krever, er bygget plassert under bakken, på den bredeste delen av Edvard Griegs plass. Ved å plassere de primære funksjonene under bakkeplan er bebygget areal over bakkeplan redusert, slik at det i hovedsak er den øverste delen av auditoriet og scenetårnet som er synlig over bakken. Inngangspartiet til det nye bygget utgjør et selvstendig element på Edvard Griegs plass, der besøkende blir ledet ned til en utendørs plass på et lavere nivå via trapp og heis og derifra går inn i en foaje. Denne er felles for både musikkteateret og utstillings- og støttearealet. Dette gir god tilgang og funksjon for de forskjellige arenaene i Griegkvartalet, både når de brukes separat og når de skal brukes i samvirke, er med å forbedre fleksibilitet ved bruk og gir optimal utnyttelse per kvadratmeter.

Nygårdsgaten og Strømgaten med tilhørende sideareal er inkludert i planforslaget for å kunne sikre en samordnet utvikling mellom ny funksjon musikkteater og tilstøtende trafikkarealer, og samtidig tilrettelegge trafikkarealene til fremtidig trafikale behov og planer. Fortau nord og sør for Nygårdsaten er utvidet og kjørevei er utvidet. Strømgaten er gjort om til ett kjørefelt fra krysset med Nygårdsgaten frem til det går over i to kjørefelt mot krysset i Lars Hilles gate. Strømgaten får nye sykkelfelt på hver side av veibanen og dedikerte gangareal ved siden av dette.

5.1.1 Arealformål

Planområdet omfatter i all hovedsak Grieghallen, Edvard Griegs plass og Nina Griegs gate og har så langt det er mulig forholdt seg til egne eiendomsgrenser. Av omkringliggende hovedveger er Nygårdsgaten inn til fasadeliv mot sør inkludert i planområdet. Området avgrenses mot Lars Hilles gate i nord og inn til fasadelivet på østre side i Strømgaten. Mot vest avgrenses området mot fasadelivet i Nygård skole og Nygårdsgaten 8. Nygårdsgaten er tatt med for å tilrettelegge for en utvidelse av fortauet på sørsiden av vegen. Nygård skoles fasadeliv danner grensen mot nordvest og fasadelivet på Nygårdsgaten 8 utgjør grensen mot vest.

Under redegjøres det kort for hovedformålene innen planavgrensningen. Fullstendig oversikt over arealformål oppgis i tabell i kap. 5.15.

Vertikalnivå 1 – under grunnen (VN)

Kulturinstitusjon (KU3 og KU4)

KU3 er areal under bakken som er knyttet til dagens bruk av Grieghallen (KU1 i vertikalnivå 2). Det fungerer i dag som støtteareal til Grieghallen. I ny regulert situasjon vil KU3 også kunne disponeres av KU2 (det nye musikkteateret) og KBA (utstillings- og støttearealer). KU4 angir det arealet som rommer musikkteateret under bakken (VN1).

Kombinert bebyggelse og anleggsformål (KBA1 og KBA2)

KBA reguleres til utstillings- og støtteareal. Innenfor dette arealet vil det også være fellesarealer for utstillings- og støttearealet (KBA), det nye musikkteateret (KU4) og eksisterende Grieghallen (KU1) i form av felles inngang og tilkomst mellom byggene (KBA1/KU4). I KBA2 vil det være rom for innendørs sykkelparkering med låsbare oppstillingsplasser.

Vertikalnivå 2 – på grunnen

Kulturinstitusjon (KU1 og KU2)

KU1 angir arealet der Grieghallen står, og reguleres til eksisterende bruk. Det tillates etablering av trapper, heis og åpninger mellom Grieghallen (KU1) og KU4 i vertikalnivå 1.

Innenfor KU2 skal det etableres et nytt musikkteater. Det settes krav til transparente fasader mot torget i o_GT. Det tillates også etablering av kafévirksomhet mot Strømgaten og Nygårdsgaten. KU2 skal ha flatt tak.

Kjøreveg (KV1 og KV2)

o_KV angir offentlig kjøreveg og gjelder Nygårdsgaten og Strømgaten fram til krysset mot Lars Hilles gate.

Gatetun (GT)

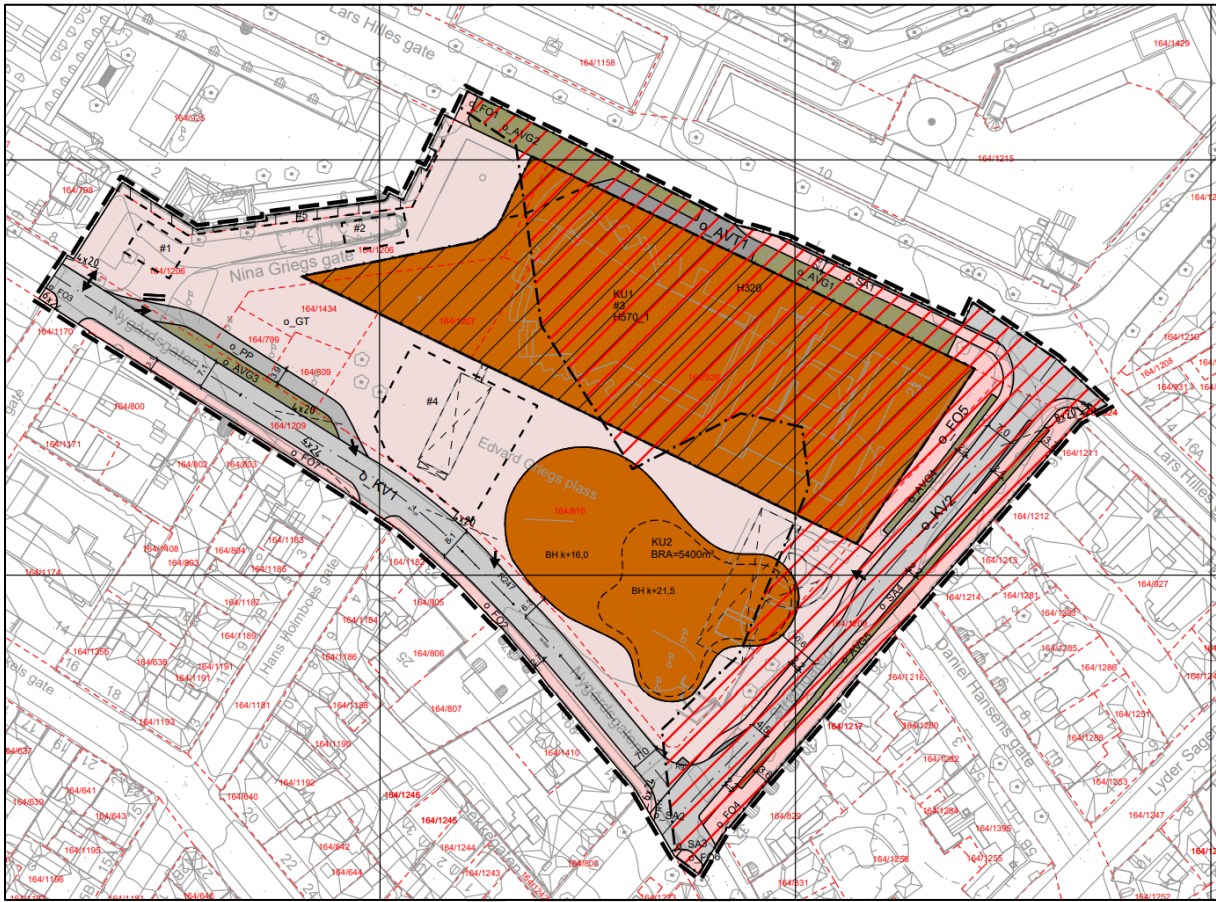
o_GT er gatetun på Edvard Griegs plass, i Nina Griegs gate og langs østsiden av Grieghallen. Innenfor formålet kan det etableres gangsoner, sykkelparkering samt nedgang til sykkelparkering i #2, beplantning, møblering, lyssjakter, inngangsparti i #4 til KU4, varelevering og rømningsveg i #1 og biloppstillingsplasser for varelevering mellom KU1 og KU2. Det tillates kjøring innenfor o_GT tilknyttet sceneleveranser, renovasjon og ambulerende tjenester.

Annen veggrunn – tekniske anlegg (AVT)

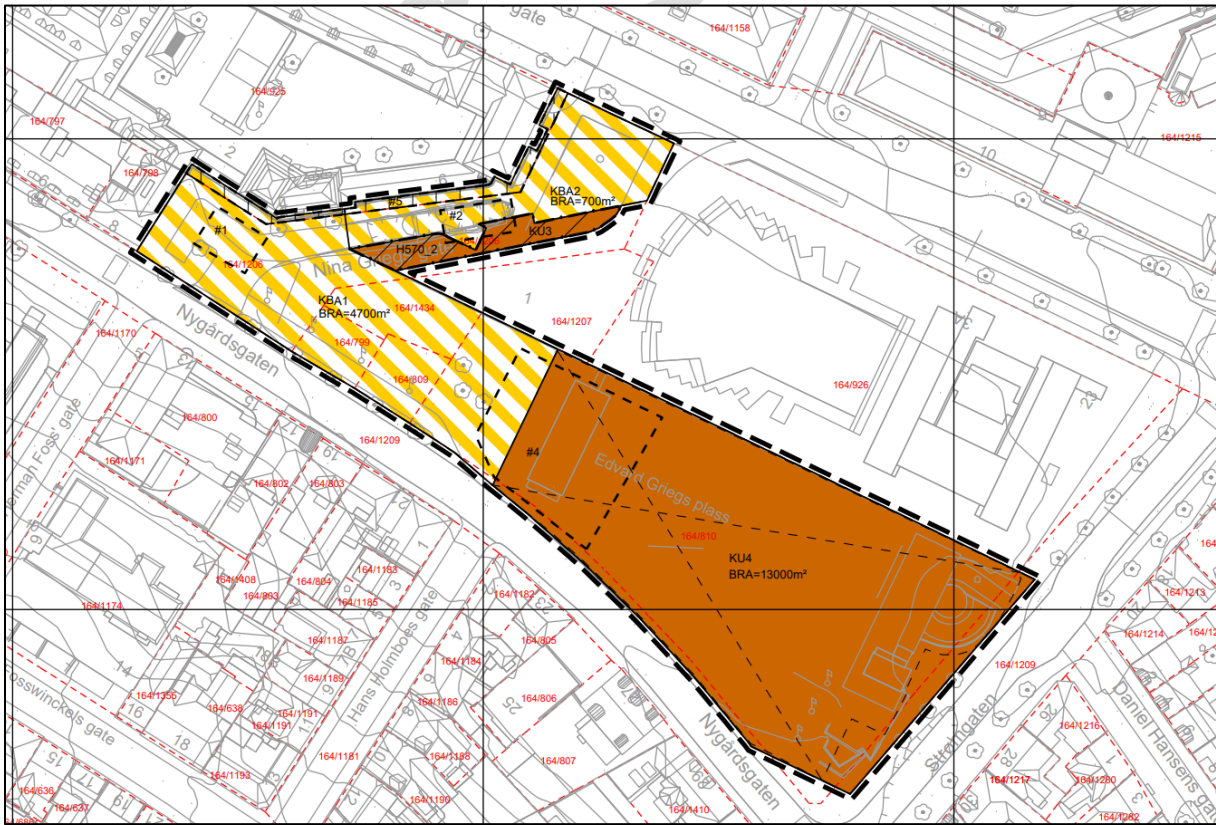
AVT betegner et smalt vegteknisk areal mellom sykkelveg o_SA og Lars Hilles gate og nedkjøringsrampen til eksisterende parkeringsanlegg (AVT1). AVT1 skal kun benyttes som tilkomst for drift og vedlikehold av eksisterende trafo i KBA2. Arealet benyttes for øvrig i dag som rømningsvei for Grieghallen og skal videreføres som dette.

Parkeringsplasser (PP)

o_PP reguleres til av- og påstigning for besøkende samt til oppstillingsplass for varelevering.

Figur 5-1 Formål over bakken (vertikalnivå 2)

Figur 5-2 Formål under bakken (vertikalnivå 1)

Hensynssoner

- H320 – gjelder hensynssone flomfare som skal sikre nye bygg og konstruksjoner mot 200-års flom
- H570 – gjelder bevaring kulturmiljø Grieghallen

Bestemmelsesområde #1 – Hev/senk vareheis og rømningsvei/trapp

Innenfor bestemmelsesområde #1 tillates det etablert vareheis og rømningsvei/trapp mellom vertikalnivå 1 og 2. Heisen skal ha en hev/senk-funksjon som muliggjør at heisen er flukt med bakkeplan når den ikke er i bruk. Heistaket skal ha et tilsvarende dekke som bygulvet og så langt som mulig flukte med dette i nedsenket tilstand. Dette for å opprettholde siktlinje til den fredete Nygård skole.

Bestemmelsesområde #2 – Rømningsvei/trapp

Innenfor bestemmelsesområde #2 skal det etableres rømningsvei/trapp for Griegkvartalet (både for Grieghallen og nye funksjoner). Det etableres sykkelrampe i trappen som gir adkomst til sykkelparkering under tak i KBA2. Bestemmelsesområdet gjelder vertikalnivå 1 og 2.

Bestemmelsesområde #3 – Arealformål KU1 for vertikalnivå 1

Innenfor bestemmelsesområde #3 gjelder arealformål KU1 for vertikalnivå 1 og for kjelleretasjer under KU1 (Grieghallens kjelleretasjer).

Bestemmelsesområde #4 – Arealformål KU2 for vertikalnivå 1 og 2

I bestemmelsesområde #4 tillates etablering av hovedadkomst for Musikkteateret (KU2) og utstillings- og støttearealer (KBA og KU4). Bestemmelsesområdet gjelder for vertikalnivå 1 og 2.

Bestemmelsesområde #5 – Midlertidig bygge- og anleggsområde

Det er satt av et bestemmelsesområde #5 for et midlertidig bygge- og anleggsområde inntil Nygård skoles sørvestre fasade i Nina Griegs gate. Bestemmelsen setter krav om at området skal snarest, og senest 1 år etter ferdigstilling av området i størst mulig grad tilbakeføres til opprinnelig stand før inngrep.

5.2 Plassering og utforming

Figur 5-3. Utklipp fra illustrasjonsplan.

5.2.1 Byggehøyder, byggegrenser, utforming og grad av utnyttning

Type bebyggelse

Hovedtiltaket reguleres til felt KU2 og KU4, reguleringsformål kulturinstitusjon. Dette formålet muliggjør etablering av ønsket arena for musikk, teater og arrangementer. Felt KBA, reguleringsformål kombinert bebyggelse og anlegg er valgt for å kunne etablere et ønsket utstillings- og støtteareal som skal benyttes som alternativ til dagens messearealer.

Byggegrenser, byggehøyder og grad av utnyttning

Byggegrenser er angitt i plankartet og er sammenfallende med formålsgrensen. KU2 er angitt med et fotavtrykk tilsvarende det som skal bygges, inkl. buffer. Dette er gjort for å sikre byggets form og arkitektoniske kvaliteter og for å ivareta tilstrekkelig mellomrom mellom KU2 og KU4 ved vareleveranser til de to sceneinngangene. Det sikrer også et åpent byrom foran inngangen til Peer Gynt salen og for øvrig at det kan etableres god passasje for myke trafikanter som passerer mellom de to byggene. Selve musikkteateret er bygget opp i to høyder over bakken; hovedbygget og scenetårn. Som snitt og 3D-modell viser er takene flate. Byggehøyde for hovedsal er satt til kote +15,3 og for scenetårn er den satt til kote +20,8. For å gi en fleksibilitet over i neste fase er byggehøyde i plankart satt til henholdsvis kote +16,0 for hovedsal + kote 21,5 for scenetårn.

Til sammenligning er høyden på Grieghallens scenetårn kote + 33,35 og gesims + 18,5. Mao er det nye byggets hovedsal (gesims) planlagt minimum 3,1 m lavere enn Grieghallens gesims, mens scenetårnet er planlagt minimum 12,55 m lavere enn Grieghallens scenetårn.

I bestemmelsene legges det opp til at byggets tekniske systemer skal være en integrert del av den arkitektoniske utforming. Byggets tekniske systemer skal være en integrert del av den arkitektoniske utforming. Det kan for både høyeste og laveste takdel tillates mindre

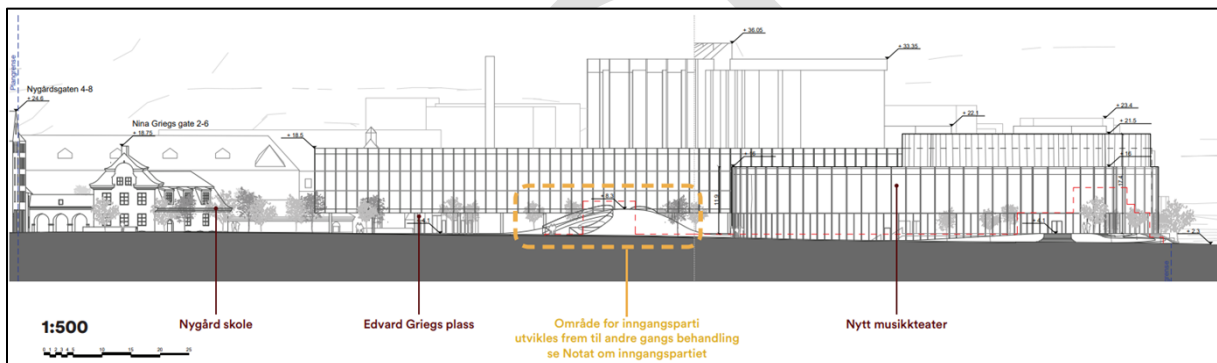
gjennomføringer/ oppbygg for lufting, adkomststrekkerk/ sikkerhetsrail ol. for teknikk og vedlikehold på inntil 1,2m over gesims og minimum 2m tilbaketrukket fra fasadelivet. Oppbygg for luftinntak og avkast tillates etablert inntil 2 m på den laveste takdelen. Disse skal være tilbaketrukket 3m fra fasadelivet med samlet areal maks 25 m².

BRA for det nye bygget over bakken er beregnet til 5 400 m². Under bakken er BRA beregnet til 17 700 m². Sum nybygg er beregnet til 23 100 m². Beregning av BRA kommer frem av kap. 5.17. Det er ikke funnet relevant å regne ut grad av utnytting i dette planforslaget.

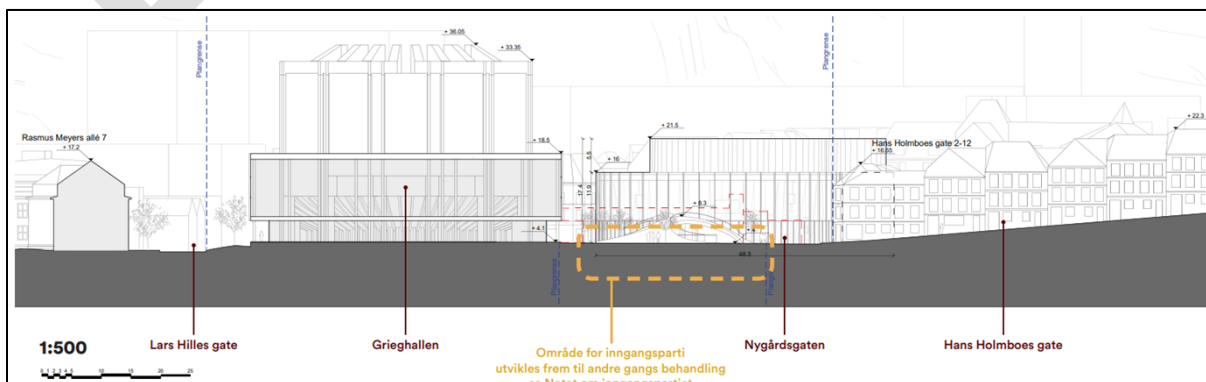
Inngangen til musikkteateret

Inngangspartiet til musikkteateret og utstillings- og støttearealet skal etableres innenfor bestemmelsesområde #4. Det skal være et selvstendig element som utformes som en del av Edvard Griegs plass der besøkende blir ført ned til en plass på U1 via trapp/heis og derfra ledet inn i foajeen i det nye bygget. Illustrasjonsplanen viser dette med en åpning uten overbygning. I forståelse med plan- og bygningsetaten er det avklart at den konkrete utformingen av inngangspartiet skal utvikles videre fram til 2. gangs behandling gjennom en tett dialog med byarkitekten, byantikvaren og plan- og bygningsetaten. Endelige utformingen skal vurderes etter prinsipper som vist i formingsveilederen hvor inngangen kan baseres på med en bølging av bygulvet, med et lett transparent overbygg eller som mest mulig åpning i bygulvet. Eksempler på slik utforming er illustrert i notat om inngangspartiet (vedlegg 32).

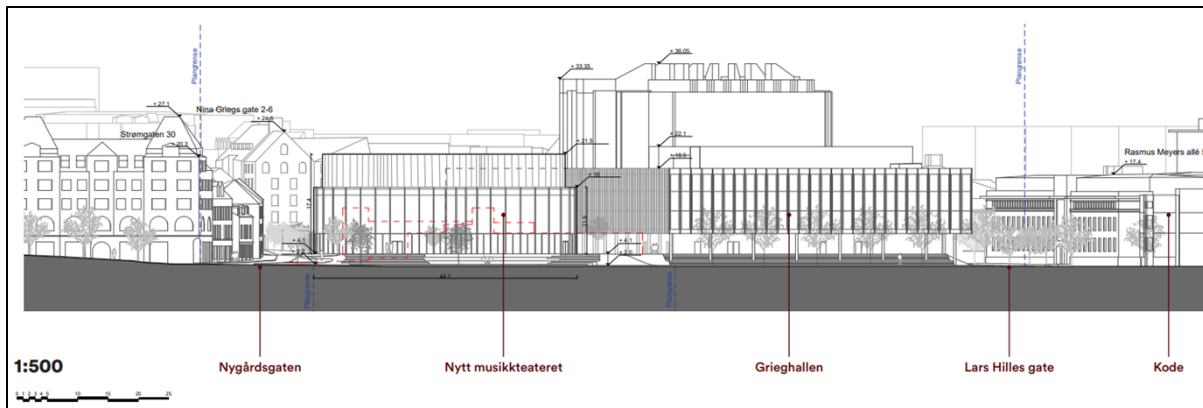
Illustrasjoner under viser maksimale utbyggingsvolum og byggehøyder, men fanger ikke opp fleksibiliteten som er gitt i plankartet og i bestemmelsene. Disse forholdene vil uansett ikke påvirke utnyttelsesgraden.

Figur 5-4 Oppriss sett fra Nygårdsgaten som viser det nye musikkteaterets høyde ift. Grieghallen.

Figur 5-5 Oppriss fra nord som viser musikkteaterets høyde ift. Grieghallen (t.v.) og eksisterende bebyggelse i Nygårdsgaten og Hans Holmboes gate (t.h.).

Figur 5-6 Oppriss sett fra Strømgaten.

Bevaring/rivning/gjenbruk

Følgende bevares:

- Grieghallen (KU1). Bygget skal fortsette sin funksjon som nasjonal arena for scenekunst og tilbyr av et bredt utvalg av arrangementer.

Følgende rives

- Eksisterende parkeringsanlegg under bakken
- De to adkomstbyggene til dagens parkeringsanlegg

Følgende gjenbrukes:

- Gjenværende byggegrop etter at parkeringsanlegget fjernes, gjenbrukes til det nye musikkteateret (KU2 og KU4) med tilhørende støttefunksjoner og utstillingsareal (KU3, KU4 og KBA)
- Eksisterende betongvegger i parkeringsanlegget søkes også gjenbrukt
- Granitthellene på plassen

5.2.2 Arkitektur, byform og estetikk

Det er utarbeidet formingsveileder for å sikre den arkitektoniske kvaliteten i det videre arbeidet. I formingsveilederens innledende del beskrives tiltakets kontekst, designparameter, konsept samt plassering av funksjoner, bygg og byrom. Sammen med del 1 som gir intensjoner og prinsipper for byform og bybebyggelse og del 2 som gir intensjoner og prinsipper for byrom, vurderes formingsveilederen å oppfylle premisset for arkitektonisk kvalitet slik de framkommer i Bergen kommunes arkitektur- og byformingsstrategi Arkitektur+. Det vises til formingsveilederen for ytterligere informasjon (se vedlegg 31).

5.3 Bolig og bokvalitet

Et viktig fokus i utvikling av planen har vært å gi noe tilbake til nrområdet. Et grep for dette er at tilbud forbundet med Griegkvartalet er/har vært å spille på lag med omkringliggende kaféer og restauranter, kontra å ha alt «in house». Målsettingen er at eksisterende og fremtidige tilbud forsterkes av økende aktivitet. Beboerne i nrområdet får gjennom dette et bedre tilbud. De får også et bedre uteareal på Edvard Griegs plass enn dagens. Dermed økes bokvaliteten i nrområdet.

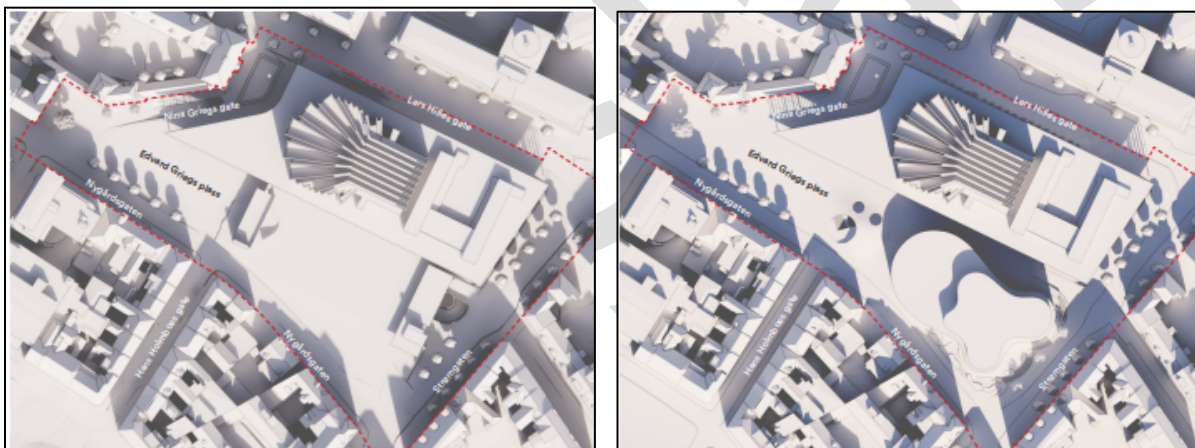
5.4 Uteoppholdsareal og plasser

Edvard Griegs plass er i dag en åpen plass og som, ulikt andre åpne plasser i Bergen sentrum, i stor grad benyttes til gjennomgang, hvor den sydlige delen i hovedsak er et logistikkområde for Grieghallen. Plassen er i mindre grad tilrettelagt for aktivitet og opphold. Planforslaget legger opp til en plass som fortsatt framstår som åpen og hvor en gjennom en

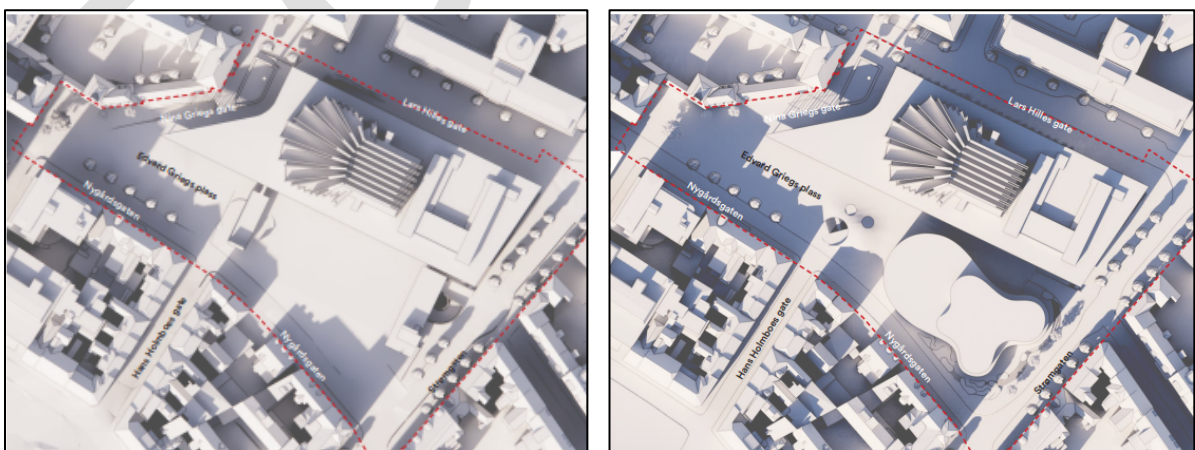
variert utforming med beplantning og møblering gir grunnlag aktivitet og opphold. Det nye inngangspartiet på plassen vil ikke minst bidra til dette gjennom å gi adkomst til Griegkvartalet hele dagen. Mot Strømgaten og Nygårdsgaten skapes nye byromsrommer som tilfører disse gatene nye oppholdssoner og økt byliv. Adkomsten til plassarealene er som i dag; fra sørøst ved Nygårdsgaten/Strømgaten med både trinnfri og trinnløs adkomst, fra vest trinnløst fra fortau langs Nygårdsgaten mot Nina Griegs gate og Edvard Griegs plass, og fra sør trinnløst mot Edvard Griegs plass via Hans Holmboes gate.

Kvalitet på uteoppholdsareal er sikret i bestemmelsene gjennom krav til formingsveileder som grunnlag ved byggesak (2.1.1 a), krav til at utarbeidet illustrasjonsplan er retningsgivende for disponering av planområdet (2.1.1.c) og krav til utomhusplan (2.3.1).

Det er utarbeidet sol- og skyggeillustrasjoner som viser hvordan det nye bygget vil påvirke solforholdene på Edvard Griegs plass ved vårjevndøgn (20.03), 20. mai, sommervolverv (21.06) og vintersolverv (22.12). Disse er vedlagt planen. Figurene under viser en sammenligning av området før og etter utbygging ved vårjevndøgn. Analysen viser at tiltaket vil ha størst påvirkning fra den nye musikkteaterets nordlige fasade, i området mellom Grieghallen og det nye bygget. Utførte vindanalyser viser at den åpne plassen i dag er vindutsatt. Dette er tatt hensyn til i utviklingen av det nye bygget, slik at byggets form kan bidra til å redusere vindpåvirkningen og skape bedre mikroklimatiske forhold på store deler av plassen, inkludert det eksisterende og det nye inngangspartiet.

Figur 5-7 Vårjevndøgn kl. 12 eksisterende (t.v.) og ny situasjon (t.h.).

Figur 5-8 Vårjevndøgn kl. 15. eksisterende (t.v.) og ny situasjon (t.h.).

Figur 5-9 Vårjevndøgn kl. 18. eksisterende (t.v.) og ny situasjon (t.h.).

5.5 Universell utforming

Et av samfunnsmålene til Griegkvartalet er optimal tilrettelegging som kan gi en god totalopplevelse for alle brukergrupper. Publikumsfunksjonene skal være tilpasset «alle» ved å være lett tilgjengelige og ha god kapasitet.

Det er planforslagets intensjon å skape et sammenhengende og sammenbindende byrom, der plassens beplantning og faste inventar sikrer variert opphold der man søker å oppnå allergjevnnlig vegetasjon og sittegrupper hvor man kan hvile bena eller vente på konsertvenner. Med aktiv bruk av belysning og taktilitet, skal atkomstveiene være enkle å finne.

Det gjelder også innvendig i bygget der publikumsflyt til og fra heiser og HC-plasser er nøye gjennomtenkt. Publikumsflyten for personer med funksjonsnedsettelse skal foregå i nærkontakt og i likeverd med resten av de besøkende. For at alle brukere skal få en likeverdig opplevelse både fysisk og visuelt er den åpne foajeen utformet som et atrium og konsertsalens form er gjenkjennbar fra bybildet på bakkeplan. Den intuitive publikumsflyten bidrar til at det er enkelt å orientere seg og dermed at behovet for skilting reduseres. Inne i konsertsalen er HC-plassene plassert med tanke på optimale siktlinjer og avstand til inn- og utganger. Adgang til salen skjer nivåfritt eller via ramper i galleriene.

Reisen fra det offentlige torget til konsertsalen er et viktig element i planforslagets arkitektoniske konsept og universell utforming har derfor vært en av hoveddrivkreftene bak utformingen av inngangspartiet, som skal oppleves som både likeverdig og inkluderende av alle brukere. De utendørs oppholdsrommene langs den buete fasade mot Nygårdsgaten og Strømgaten er tilgjengelige med trapper og ramper, og det er derfor mulig å bevege seg likeverdig langs fasaden rundt hele bygningen og plassen. Fra adkomsten har man likeverdige valg mellom trapp eller trinnfri løsning gjennom via heis. Uavhengig av vertikalt valg, begynner og slutter publikums vertikale reise på samme sted.

Prinsipp om inkludering og likeverd følges opp i forbindelse med søknad (krav i TEK), slik at intensjonen med plangrepet for dette tema kan innfris i den videre detaljeringen og gjennomføringen av tiltaket. Planforslaget har sikret at krav til universell utforming i TEK kan innfris, bl.a. gjennom dimensjonering for trinnfrie og visuelle løsninger helt frem til teater. Universell utforming vil være en vesentlig faktor i den avtalte videre prosessen for utforming av inngangspartiet.

5.6 Levekår og folkehelse

Griegkvartalet skal ikke bare være en arena som henvender seg til store nasjonale og internasjonale oppsetninger. Her skal også være plass til lokal aktivitet og tilstedeværelse.

Planens visjon «For alt og alle» avspeiler at planen skal gi et bredt kulturtilbud og tilrettelegge for et byrom som skal være variert og lett tilgjengelig for alle - inkludert barn og unge, eldre og folk med funksjonsnedsettelse. Det nye musikkteateret vil kunne tilby et bredt kulturtilbud innen dans, sang og teater og vil revitalisere uteområdet slik at det kan bli et byrom som kan benyttes av alle. Planen sikrer å bytte ut biltilkomst med nye tilbud for myketrafikanter, bl.a. med nye sykkeltrasèer i Strømgaten. Dette vil være med å sikre en byutvikling som kan fremme god folkehelse og redusere sosiale forskjeller innenfor alle de fem hovedområdene i folkehelseplan 2015-2025, jf. retningslinje til KPA §7.

5.7 Mobilitet og samferdsel

5.7.1 Overordnede mål for trafiksikkerhet og mobilitet

Iht. trafiksikringsplan for Bergen kommune 2022-2025 er et overordnet mål for planarbeidet å prioritere myke trafikanter og tilrettelegge for at flere velger å gå, sykle eller bruke kollektivtransport som fremkomstmiddel. Planforslaget støtter opp om dette målet og legger opp til tiltak som forbedrer situasjonen for gående og syklende i og rundt planområdet. For å sikre oversiktlige trygge gangakser og oppholdsrom på Edvard Griegs plass/i Nina Griegs gate har det vært lagt særlig vekt på å skille mellom logistikkområder og områder for myke trafikanter. I tillegg er det sikret plass til å utvide fortausbredder i Nygårdsgaten og Strømgaten, samt etablering av tosidig sykkelfelt i Strømgaten. Framtidig økt bruk av Strømgaten og Nygårdsgaten som kollektivtrasè, er tatt høyde for gjennom kjørefelt- og fortausbredder og tilrettelagte svingebevegelser.

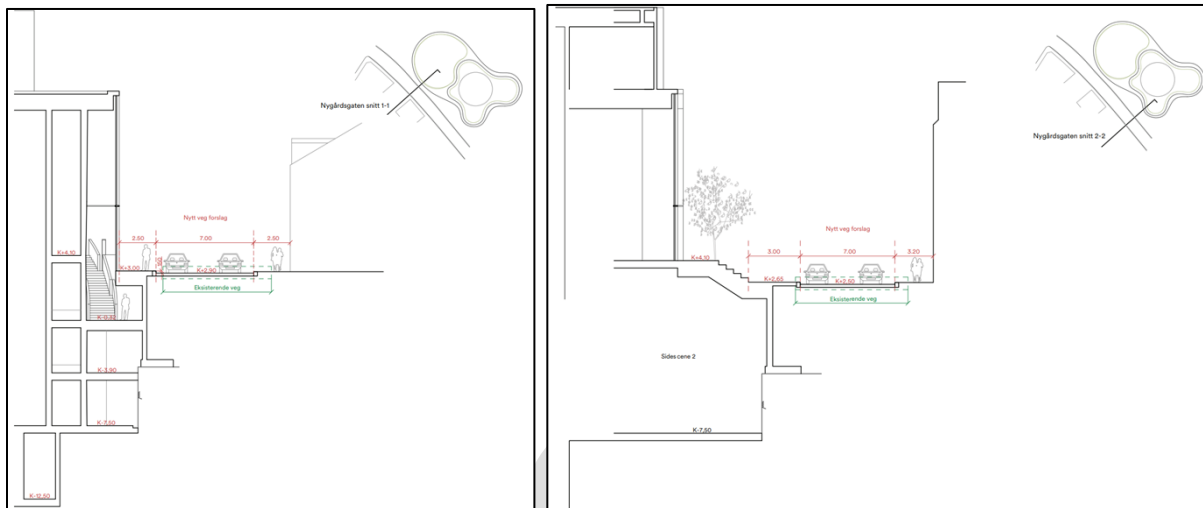
Figur 5-10 Skisse med gang/bevegelseslinjer i og rundt planområdet, for gående.

5.7.2 Gange

Gåstrategien for Bergen 2020-2030 har en visjon om at det skal være attraktivt og sikkert å gå i Bergen og strategiens hovedmål er at flere skal gå mer. Et nytt bygg på østre del av plassen vil påvirke dagens gangakser og det legges derfor opp til alternative gangakser for

gående. Med hjelp av beplantning og møblering skal de myke trafikantene som krysser plassen mellom Nygårdsgaten og Lars Hilles gate ledes på en trygg og intuitiv måte. På nord- vest- og østsiden av Grieghallen vil situasjonen være uendret fra dagens situasjon.

Planforslaget sikrer en 3 meters bred gangsone fri for hindringer på nordsiden langs Nygårdsgaten (utenom 10 meter langs sør-vestsiden av nytt musikkteater) og vestsiden av Strømgaten. I tillegg legger planforslaget til rette for en utvidelse av fortauet der det er mulig på sørsiden av Nygårdsgaten (vegtegning og snitt på neste side). Det er satt rekkefølgekrav til utbedring av fortau på sørsiden av Nygårdsgaten før igangsettingstillatelse som berører ganglinjene på plassen, fordi gangpassasje på nordsiden må stenges ifb. med anleggsfase.

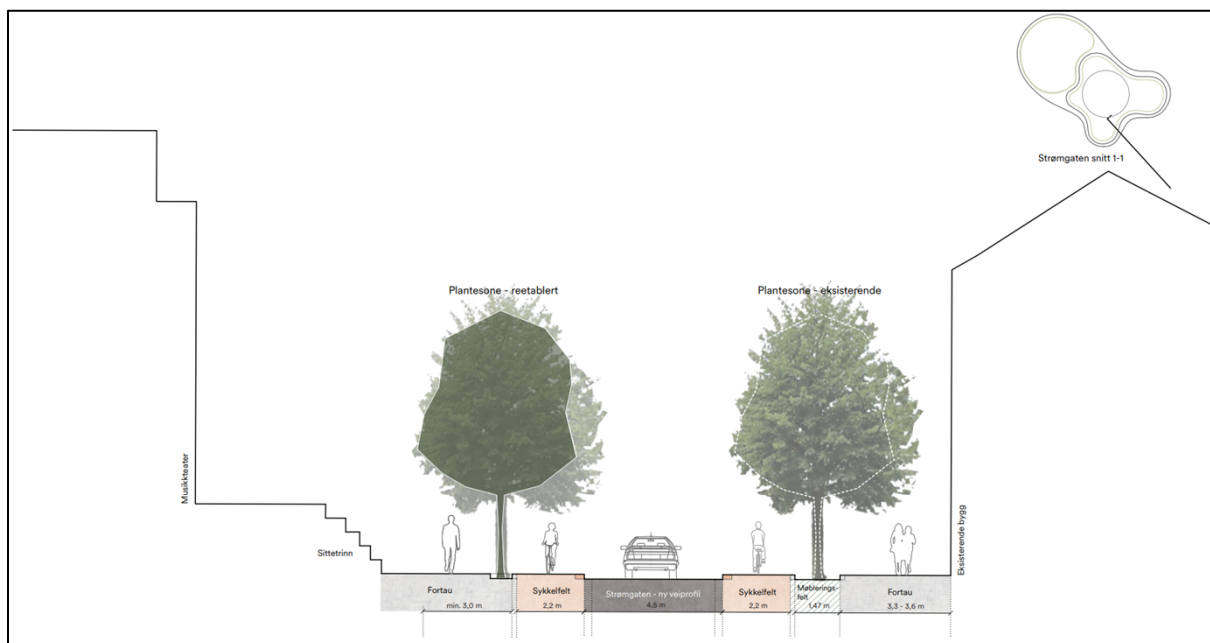

Figur 5-11 Tverrsnitt Nygårdsgaten 1:1 og 2:2 (jf. snitthenvising oppe til høyre).

5.7.3 Sykkel

Griegkvartalet er sentrumsnært og vil dermed kunne trekke veksler på eksisterende og planlagte sykkeltiltak inn til og i sentrum, og dermed bidra til Bergen kommunes sykkelstrategi «flere skal sykle mer».

Nærmeste tilgjengelige rutenett for sykkel er i Lars Hilles gate, der det i dag er en tosidig sykkelveg for syklister på veg mellom sentrum og Bergen sør og øst. Den følger Grieghallens nordfasade før den krysser Lars Hilles gate over mot Byparken ved rampen ned til parkeringskjelleren. Mot øst i Strømgaten er det gjennom vedtatt (2023) gatebruksplan for Nygårdshøyden sør lagt opp til sykkelfelt på begge sider av gaten. Reguleringsplanen tilrettelegger for sykkelanlegg i Strømgaten i tråd med hovedprinsipp i gatebruksplanen (se figur under). Løsningen er basert på en innsnevring av kjørebanelen i vestre del av Strømgaten. Innsnevringen kan gjennomføres uten at samlet kapasitet i trafikksystemet reduseres, og forventes å gi positive virkninger for trafiksikkerhet og mobilitet for myke trafikanter. I tillegg til å etablere sykkelanlegg og gi mer plass til myke trafikanter i Strømgaten, gir planen bedre vilkår for myke trafikanter ved å fjerne utkjørselen fra parkeringsanlegget som i dag er i konflikt med gang/sykkelaksen langs Strømgaten.

Figur 5-12 Snitt Strømgaten viser at det er plass til en utvidelse av tovegs sykkelveg.

Det er i dag ingen sykkelparkeringsplasser til Grieghallen, men det er etablert bysykkelplasser ved utkjøring fra GriegGarasjen, i Strømgaten. Planforslaget tilrettelegger for 30 sykkelparkeringsplasser i flere soner på plassen og GT. Her legges det opp til en kombinasjon av bysykkelplasser og åpne/vanlige sykkelparkeringsplasser. Videre er det lagt til rette for minimum 70 parkeringsplasser innendørs i U1 i KBA2 for ansatte og utøvende. Dette er en forbedring sammenlignet med dagens situasjon. KPA2018 setter krav om at det skal være minimum 2 sykkelparkeringsplasser per 10 sitteplasser, dvs. minimum 200 sykkelparkeringsplasser i tilknytning til det nye musikkteateret. Planforslaget er dermed under dette kravet, men vurderes likevel som tilstrekkelig da det finnes gode muligheter for trygg sykkelparkering i Bergen sentrum.

5.7.4 Kollektivtilbud

Med beliggenhet i Bergen sentrum, har området svært god kollektivdekning. Området ligger med gangavstand til bybanestoppene Byparken, Nonneseter og Bystasjonen. Bystasjonen er busstasjon for lokale og regionale busslinjer og en rekke busslinjer har holdeplass på nordsiden av Byparken. Bergen jernbanestasjon ligger også i gangavstand. Alle disse er innenfor 10 minutters gange fra Griegkvartalet, hvorav det nærmeste er bybanestoppet på Nonneseter som ligger 5-7 minutters gange fra planområdet. Nærmeste båtterminal er i Strandkaian, 14 minutters gange fra Griegkvartalet. Det vurderes som at dette er tilstrekkelig også for å dekke Griegkvartalets behov for kollektivtransport og at det ikke er nødvendig med en ytterligere vurdering av behov for areal til dette formålet.

Planforslaget tar høyde for at Nygårdsgaten og Strømgaten i framtiden større grad vil bli brukt som kollektivtrasè, og både kjørefeltbredder, fortausbredder, svingebevegelser og evt. kantstopp er tatt høyde for. For utdypende informasjon, se vedlagt Trafikk- og mobilitetsanalyse samt KU Trafikk- og mobilitet.

5.7.5 Renovasjon, beredskap og varelevering

Renovasjon

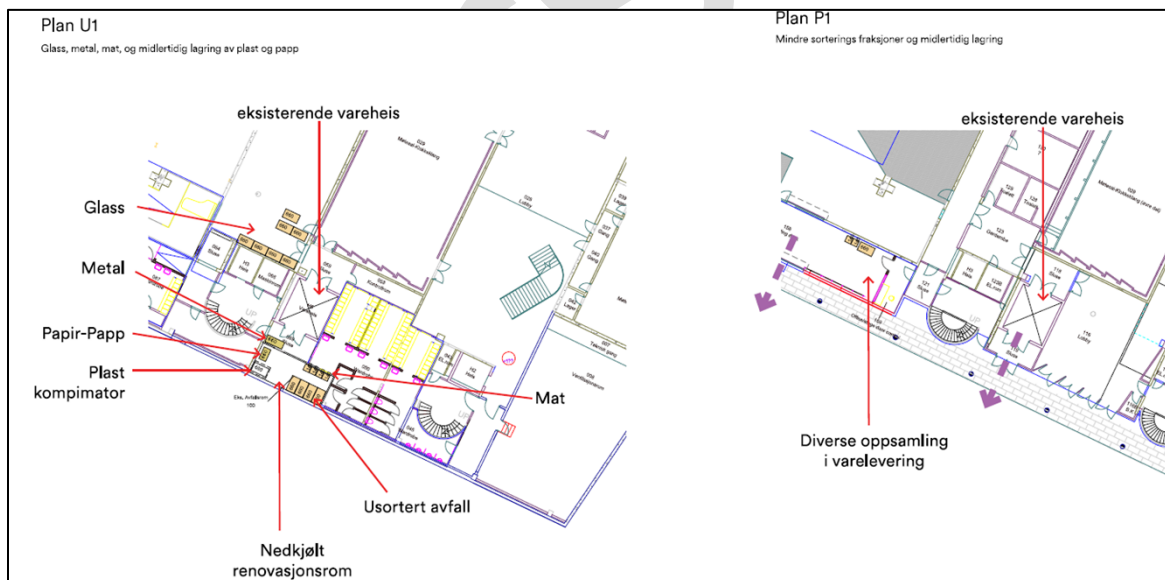
Det er redegjort for håndtering av avfall i et renovasjonsnotat som skisserer en løsning for håndtering av næringsavfall for Griegkvartalet.

Den eksisterende situasjonen er basert på en tradisjonell løsning hvor Grieghallen samler forskjellige typer avfall og resirkulerbart materiale i containere i kjelleren. For større fraksjoner som plast, papp og usortert avfall benyttes store containere og komprimatorer som er plassert lengst øst på Edvard Griegs plass (se fig 5-14). Grieghallen sorterer mange fraksjoner i dag, men ifølge gjeldende statistikker blir bare 39 % av avfallet resirkulert.

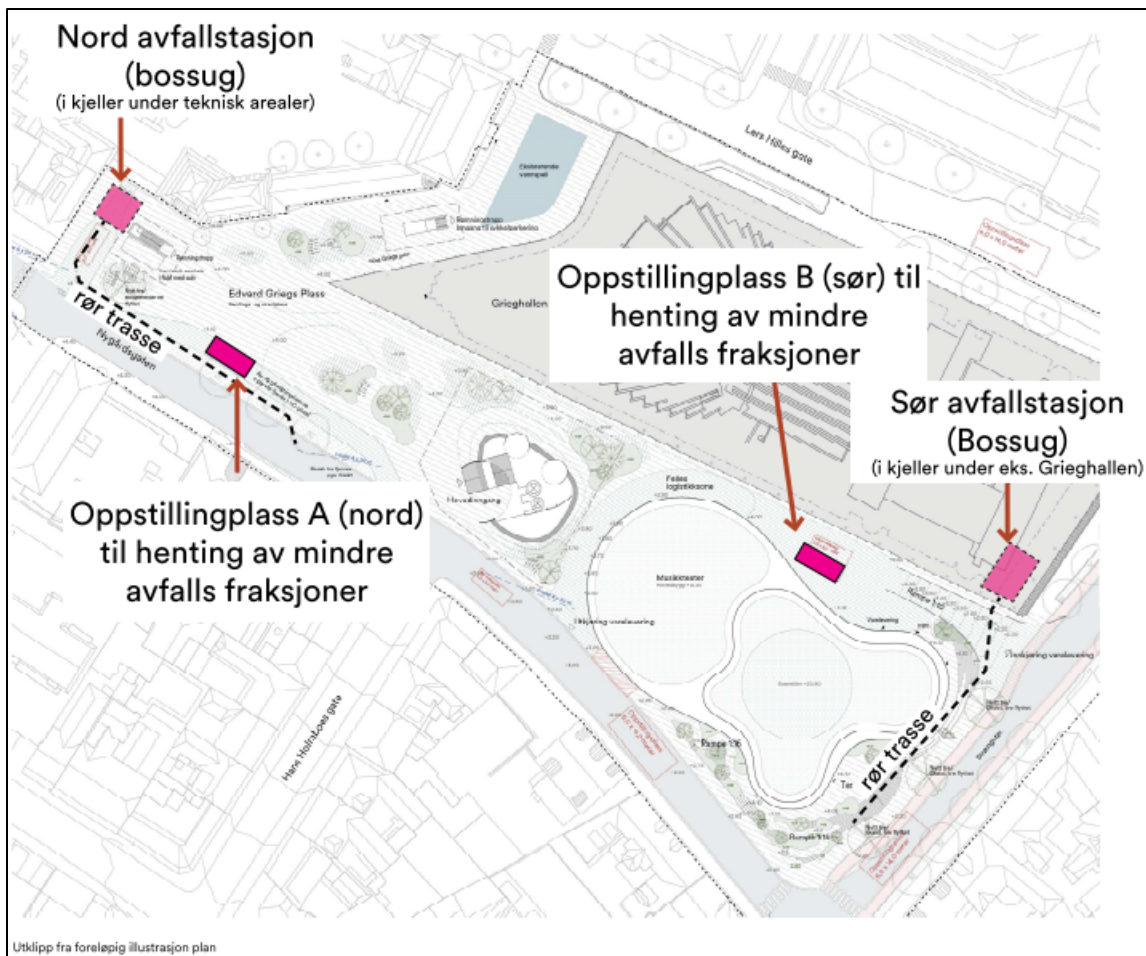
Løsningen er estimert ut fra en kapasitetsøkning på tre ganger dagens avfallsmengder. Det nye systemet er et hybridsystem basert på bruk av Bergens nye nedgravde bossugsanlegg levert av BIR (Bergen Interkommunale Renovasjonsselskap) og Envac. Det legges opp til to bossugstasjoner i underetasjene av bygningene i Griegkvartalet - en i utstillings- og støttearealet i nord og en i Grieghallens kjeller rett ved siden av det nye musikkteateret i sør. Her samles usortert avfall (blandet avfall) samt sortert papp, papir og plast i Envac's containere og transporteres ut av bygget gjennom bossugsystemet flere ganger om dagen til BIR's terminal. Herfra transporteres det videre ut av byen. For henting ved Musikkteateret, følges samme kjøremønster som for sceneleveranser (som har dimensjonering i tråd med bossbilenes krav). Øvrige fraksjoner samles og oppbevares i avfallsrommene under bakken og hentes av renovasjonstjenesten på gateplan etter behov. Henting vil skje ved at renovasjonsbilene stiller seg opp i vareleveringslommen i Nygårdsgaten og lagringstankene trilles fra avfallsrommet fram til renovasjonsbilen.

Løsningen støtter Grieghallens ambisjon om at det nye musikkteateret skal være BREEAM-sertifisert, og at Edvard Griegs plass skal være et rent strøk uten store containere for midlertidig lagring av avfall og renovasjonsbiler.

Det er satt krav til renovasjonsløsning nevnt over og at renovasjonsnotat skal være retningsgivende for dimensjonering og plassering. Det er også satt rekkefølgekrav til opparbeidet renovasjonsløsning før bebyggelse tas i bruk.

Figur 5-13 Grieghallens gjeldende avfallshåndtering. Kilde: Renovasjonsnotat.

Figur 5-14 Det foreslås en hybridløsning for avfallshåndtering i Griegkvartalet. Kilde: Renovasjonsnotat.

Brann og beredskap

Det er satt av oppstillingsplasser for beredskapskjøretøy på fire sider av det nye musikkteateret og denne plasseringen skal være tilstrekkelig til å dekke beredskapskravene, ifølge brannteknisk kompetanse og Bergen Brannvesen. Det er også tilpasset tilkomst med mannskapsbil til portal utenfor Nygård skole. Det er avsatt oppstillingsmulighet for høyderedskap ved Nygårdsgaten 8 og i Strømgaten og Nygårdsgaten. Oppstillingsplasser i Nygårdsgaten og Strømgaten må godkjennes av vegeier Statens vegvesen ettersom vegene er Europaveger.

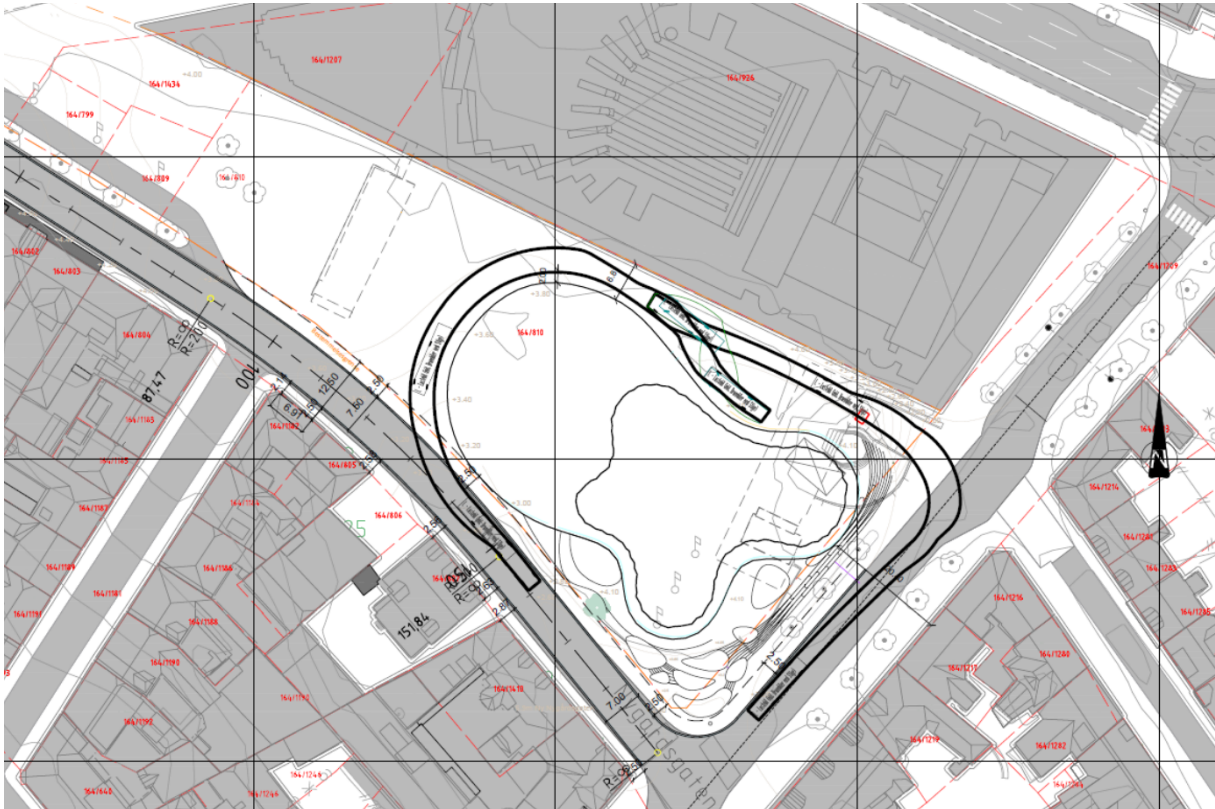
VA-rammeplan viser at krav til brannslukking er 50 l/s for det nye bygget. Det foreligger tre vannkummer innenfor kravet til avstand på 25-50 meter fra uttak til hovedangrepsvei. Disse har et tilfredsstillende vanntrykk etter at 50 l/s er tatt ut. For konkret plassering av redning og slokning, samt slokkevannskapasitet, vises det til illustrasjonsplan og VA-rammeplan.

Bestemmelsene sikrer tilkomst for utrykningskjøretøy på o_GT og setter rekkefølgekrav til etablering før bebyggelse tas i bruk.

Varelevering

Sceneleveranser løses med en felles logistikkzone mellom Grieghallens eksisterende sceneinngang og musikkteaterets på nordsiden av det nye bygget. Kjøretøyene kjører inn fra Strømgaten på en nyetablert rampe som tar opp høydeforskjellen mellom Edvard Griegs plass og Strømgaten. Leveranser til Grieghallen benytter eksisterende varelevering til scene. Det nye musikkteateret får en logistikkzone under tak og med rampe og en vareheis ned til sceneområdet. Utførte trafikale vurderinger viser at det er plass til forbikjøring også når det

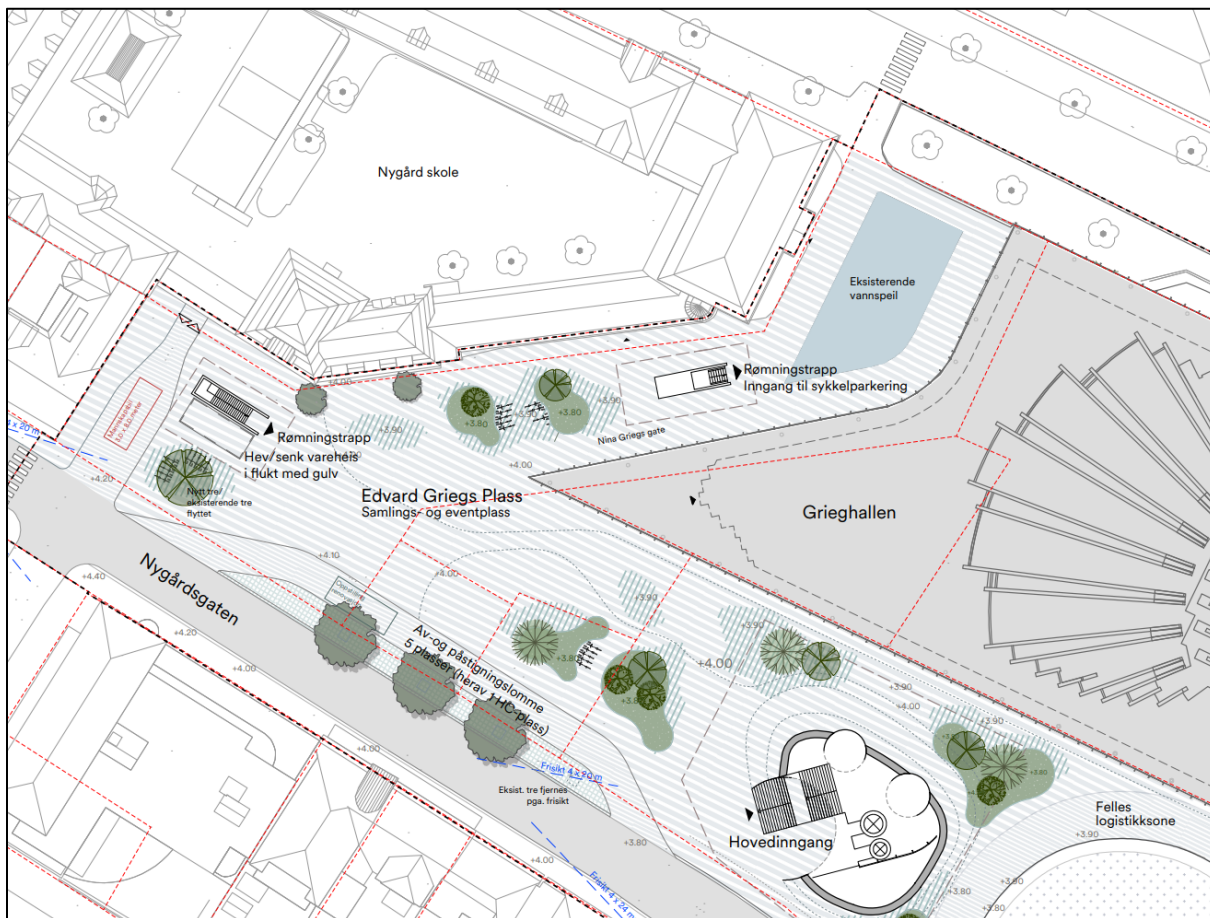
foregår last og loss foran begge sceneinngangene. Kjøretøyene kjører ut langs vestsiden av det nye musikkteateret, mellom inngangspartiet og bygget. Dette gir en trygg situasjon for gående og andre myke trafikanter som oppholder seg på plassen. Kjøremønster er markert med piler på plankartet.

Figur 5-15 Illustrasjonen viser kjøremønster for varelevering til Grieghallen og det nye musikkteateret, med innkjøring fra Strømgaten og utkjøring langs det nye musikkteateret ut igjen i Nygårdsgaten.

Varelevering til utstillings- og støttearealet løses med å etablere en hev/senk vareheis foran Nygård skole. Kjøretøy stilles opp i av- og påstigningslommen i Nygårdsgaten for så å transportere varene med truck, tralle eller lignende mellom oppstillingsplassen og vareheisen. Intensjonen med vareheisen er å bruke minst mulig areal i byrommet, samtidig som at kulturminnet Nygård skole ikke skjemmes eller at det hindrer tilgang til portrommet på Nygård skole. Løsningen er utarbeidet i samråd med etater og myndigheter samt UiB, eier av Nygård skole.

For å løse behovet som Nygård skole har for innkjøring til skoleplassen, er innkjøringen lagt om slik at innkjøringen ligger i en rett linje fra Nygårdsgaten til skoleportalen. Dette grepet gjør at bilkjøring på plassen tar minst mulig areal.

Figur 5-16 Illustrasjonen viser løsning for varelevering til utstillings- og støttearealer til det nye musikkteateret og ny innkjøringsløsning til Nygård skole. Varelevering vil skje via en hev/senk vareheis foran Nygård skole. Kjøretøy stilles opp i av- og påstigningslommen i Nygårdsgaten for så å transportere varene med truck, tralle eller lignende mellom oppstillingsplassen og vareheisen.

Planen sikrer i 3.2.2.f tillatelse til kjøring på deler av o_GT til vareleveranser.

5.7.6 Vei og parkering

Vegkapasiteten vil forbli uendret i Strømgaten og i Lars Hilles gate. I Nygårdsgaten vil eksisterende tofelts vei bli opprettholdt, men linjeføringen justeres noe mot nord/øst og kjørefeltbredde på 3,25 m for 2 kjørefelt, samt kantsteinsklaring på begge sider på 0,25 m. I tillegg legges det inn breddeutvidelse for kjørefelt for minimum L (stor lastebil), slik at disse kan kjøre parallelt gjennom Nygårdsgaten. Overnevnte sikrer en mulighet for utvidelse av fortausbredden på sør/vest-siden av Nygårdsgaten som blir over 2,4 meter på hele strekket. Fortausbredde på nordsiden av Nygårdsgaten er satt av til 3 meter bortsett fra et kortere strekk hvor form på musikkteater gjør at en har gått ned til 2,7 meter.

Linjeføringen i Strømgaten justeres for å tilpasses en ev. framtidig funksjon for busstrafikk. Se illustrasjon under. I krysset mellom Nygårdsgaten og Strømgaten vil busser ikke kunne kjøre samtidig med andre kjøretøy gjennom krysset. Dette i kombinasjon med Bergen kommune sitt ønske om 2-sidig sykkelløsning langs Strømgaten gjør at en har tegnet opp 1 kjørefelt før en overgang til 2-felts magasinering mot Lars Hilles gate. Det er kapasitetsberegnet, og konsekvensene for trafikkapasitet er regnet som minimal og akseptable.

Besøkende med bil vil måtte parkere i andre parkeringsanlegg i sentrum, eller velge kollektivtransport/sykkel, noe som totalt vil bidra til lavere trafikkmengder på vegene rundt Griegkvartalet. Dette vil særlig være merkbart i Lars Hilles gate og i Strømgaten.

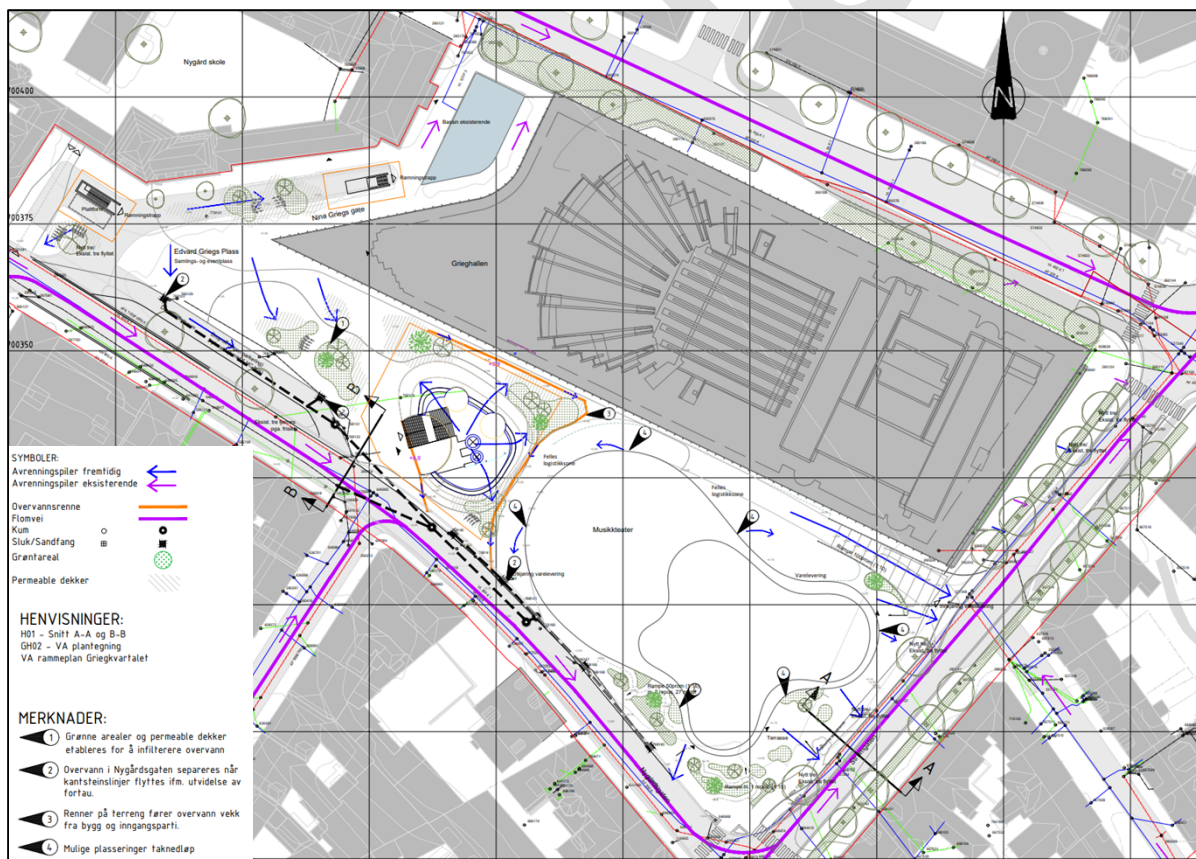
Det er sikret fri bredde ved av- og påstigningslomme for at HC-kjøretøy kan slippe av brukere i Nygårdsgaten (jf. o_PP). Dette vil forbedre dagens situasjon, da det ikke finnes et slikt tilbud i dag. Nærmeste HC-parkeringsplasser er fem plasser i Rasmus Meyers allé, ca. 160 m nord for Grieghallens inngang.

Det vises til KU trafikk/mobilitet, logistikk, herunder parkering⁷ samt vegnotat⁸ for ytterligere beskrivelser og vurderinger av veg og parkering. Se ellers illustrasjonsplanen og etasjeplaner for plassering av p-plasser for sykler.

5.8 Vannforsyning og avløp

Teksten under baserer seg på resultatene fra VA-rammeplan⁹. Tilkobling til kommunal vannledning er planlagt i Strømgaten i kum. Alternativ tilkobling til vann er i Nygårdsgaten. Dimensjonerende vannmengde for ledningen gir sprinklerbehov på 22,5 l/s. Ettersom bygget ikke er detaljert i denne fasen er plassering av teknisk rom ikke avklart, og endelig plassering av inntak må detaljeres i senere fase.

Det legges opp til at spillvann skal pumpes opp til selvfyll og koble seg til spillvannet på eksisterende stikkledning på Edwards Griegs plass.

Figur 5-18 VA-rammeplan bakkenivå.

⁷ Siv. Ing. Helge Hopen AS: Griegkvartalet – KU, Fagtema trafikk/mobilitet og logistikk, herunder parkering, datert 28.11.25

⁸ Rambøll: Griegkvartalet – vegnotat, datert 28.11.2025

⁹ Rambøll: VA rammeplan detaljregulering Griegkvartalet, datert 28.11.2025

Som følge av tiltakene vil plassen få et endret uttrykk og dermed også et endret avrenningsmønster. Det skal sikres at avrenning er vekk fra byggeliv og inngangsparti. Hvor mulig, vil vann ledes til grøntareal og infiltrerende dekker.

Det er foretatt foreløpig vurdering av behov for tiltak for rensing av overvann. Dette vil detaljeres videre. Bakgrunnen for vurdering/tiltak er ÅDT (4800) på veg koblet mot vannforekomsten sin sårbarhet.

Musikkteateret ligger delvis under aktsomhetszone for flom. Bygningskropp og inngangsparti som blir synlig i dagen skal ligge på kote +4. Bygningen ligger altså over flomsonenivået i NVEs aktsomhetskart. Det anlegges fall ut fra bygningskroppen og inngangspartier.

Identifiserte behov for dispensasjonssøknader fra VA-norm eller SVV håndbøker er følgende:

- Dispensasjon fra krav til overdekning ny overvannsledning dersom denne bygges i hele Nygårdsgaten.
- Dispensasjon fra krav til 4 m avstand fra kommunale hovedledninger og til bygg for AF kulvert i Nygårdsgaten.

Det er i tillegg gjort undersøkelser for å forstå hva planlagt grave- og anleggsarbeid kan bety for grunnvannspåvirkning og dermed unngå skade eller ulempe for allmenne eller private interesser. Det anbefales at grunnvannet må måles over en sammenhengende periode (fra prosjektstart til byggestart) og at det gjennomføres kontinuerlige grunnvannsnivå-målinger før, under og etter bygging i grunnvannsrør for å sikre at det ikke oppstår skadelig grunnvannspåvirkning. Funksjonen til grunnvannsrør bør kontrolleres regelmessig, og rør med dårlig funksjon må kanskje skiftes ut. For å analysere målte grunnvannsnivåer i området, anbefales det å sammenligne med et upåvirket referanserør. Basert på dette vil grunnvannsstanden bli vurdert og påvirkningen av byggegroppen på grunnvannet vil bli bestemt. Et påvirkningsområde må beregnes og innlekkasje av grunnvann fastsettes for byggegroppen. Kartlegging og påvirkning på allmenne og private motstridende interesser må fastsettes.

Det er satt krav til godkjent VA-rammeplan ved søknad om igangsettingstillatelse (jf. 2.3.6), og rekkefølgekrav til ferdig opparbeidet vann- og avløpsnett før bebyggelse kan tas i bruk (jf. 6.2.1).

5.9 Blågrønne verdier

5.9.1 Rekreasjon og friluftsliv

Planområdet påvirker ikke friluftsarealer eller tilkomsten til friluftsområder utover at det generelt legges opp til bedre gangforbindelser i og rundt planområdet.

5.9.2 Naturmangfold og miljøkonsekvenser

Et viktig trekk i plangrepet er å styrke biodiversiteten i planområdet. Det planlegges anlagt plantebed med robust beplantning med stor artsvariasjon av både trær, busker og bunndekke. Denne beplantningen tar utgangspunkt i den lokale floraen og arbeider med en beplantning i flere lag som designes i både åpne og tette formasjoner. Det brukes arter som kan tiltrekke seg lokale fugler og insekter – arter som allerede i dag er observert og kjent i lokalområdet. Dermed styrkes den eksisterende diversiteten og området vil dermed fungere som springbrett for en økt biodiversitet i Bergen.

Bruk av permeable dekker på plassen er med å styre overflatevann og øke biodiversiteten. Store deler av taket vil være grønt, med deler som vil være blågrønn for å håndtere overvann.

Planforslaget sikrer nye blågrønne strukturer gjennom å sette krav om opparbeidelse av dette på o_GT (jf. 3.2.2.d) og gjennom krav til utomhusplan som skal vise beplantning vegetasjon.

§§ 8-12 i naturmangfoldloven

Det er et nasjonalt mål at tap av biologisk mangfold skal stoppes, og at arealbruken skal støtte opp om dette målet (St.meld. 26 (2006 - 2007)). Basert på kunnskapsgrunnlaget som framkommer i vedlagte dokumentasjon av naturmangfold¹⁰ er det gjort en vurdering av kravene i §§ 8-12 i naturmangfoldloven og det konkluderes med at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig for å svare ut disse kravene. Føre-var prinsippet vurderes å ikke komme til anvendelse.

En utbygging Griegkvartalet vil ikke medføre permanente arealbeslag i naturtyper og i svært liten grad påvirke økologiske funksjonsområder for arter. Det er risiko for at anleggsarbeidet kan medføre tilførsler til Smålungeren, i hvert fall i perioder med mye nedbør. Avbøtende tiltak bør gjennomføres i anleggsfasen.

Det er vurdert at tiltaket ikke vil medføre at tilstanden og bestandsutviklingen til arter eller naturtyper vil bli vesentlig berørt. Tiltaket ligger nær vannressursen Lille Lungegårdsvannet. I anleggsfasen må det påses at støv og slam håndteres forsvarlig og ikke fører til avrenning til og forurensning av vannet.

5.9.3 Terrenginngrep og massehåndtering

Det nye musikkteateret har forholdt seg til eksisterende byggegrop med mindre utvidelser. Dette har man sett behov for mot Strømgaten, delvis av hensyn til de behov man har for areal/logistikk/scene/akustikk under bakken, men også av hensyn til at eksisterende byggegrop har en uhensiktsmessig form i dette området. Eksisterende byggegrop har en dybde på kote -7,5 m, mens tiltaket legger opp til en dybde på kote – 14 m. Videre gir bestemmelsene et handlingsrom for nødvendig konstruksjon under dette (3.1.2.e.).

For å etablere et utstillings- og støtteareal må byggegropen videreføres vestover under Edvard Griegs plass. Bestemmelsene gir tillatt regulert laveste overkant gulvhøyde på kote – 11,0 m, med tilsvarende handlingsrom som for musikkteateret (3.1.3.b.). Ny byggegrop er estimert til å gi ca. 42 000 m³ i masseoverskudd.

Masseoverskuddet vil behandles og fjernes iht. føringene i den miljøtekniske undersøkelsen:

- De forurensede massene av klasse 2 kan gjenbrukes på tiltaksområdet, innenfor områder med tilsvarende forurensningsgrad
- Forurensede masser som ikke gjenbrukes i tiltaket skal leveres til godkjent deponi
- Forurensede masser skal ikke blandes med rene masser

Rene masser kan gjenbrukes fritt på tiltaksområdet¹¹.

5.9.4 Overvannshåndtering

Teksten under baserer seg på resultatene fra VA rammeplan¹². Følgende dokumenter er lagt til grunn for planlegging og søknad om tiltak:

- Bergen kommunes VA-norm med tilhørende vedlegg
- Retningslinjer for overvannshåndtering i Bergen kommune (utgave 2005)
- Kommunedelplan for overvann 2019-2029
- Sanitærreglement Bergen kommune (rev. 2020)
- Krav i N200 Vegbygging gyldig fra juli 2024

¹⁰ Økologi & Bærekraft: Vurdering vedrørende naturmangfold, datert 21.05.2024

¹¹ Sweco: Miljøteknisk rapport og tiltaksplan for forurenset grunn, datert 29.09.2022

¹² Rambøll: VA rammeplan detaljregulering Griegkvartalet, datert 28.11.2025

Planområdet består i dag av hovedsakelig harde flater, og overvann ledes til sluk og sandfang koblet mot avløp felles ledninger i Nygårdsgaten, Strømgaten og Lars Hilles gate. Fra Hans Holmboes gate og mot vest i Nygårdsgaten er det etablert en ø800 BET overvannsledning. Overflaten på Edvard Griegs plass er i all hovedsak harde, impermeable dekker, som ved hjelp av fall og små renner i dekket leder avrenningen mot Nygårdsgaten, før det går til sluk og renner koblet mot AF-kulvert. I vegene omkring planområdet blir overvannet håndtert vha. kantstein og sluk/sandfang før det føres inn på AF felles ledning i Strømgaten, Lars Hilles gate og deler av Nygårdsgaten. I resterende del av Nygårdsgaten går vannet inn på OV800 ledning, som går til Lille Lungegårdsvann. Takvannet til Grieghallen ledes til rør i grunn, og går ut på felles avløpsnett. I neste fase av prosjektet bør det vurderes om takvann fra Grieghallen kan separeres fra avløp felles nettet i forbindelse med utbygging av Griegkvartalet.

Gjennom planforslaget legges det opp et utvidet omfang av lokal overvannshåndtering i planforslaget. Dette gjøres hovedsakelig gjennom overvannshåndtering på tak og terreng. Det nye bygget skal ha blågrønt tak. Et blågrønt tak er en kombinasjon av et åpent vannmagasin som samler opp regnvannet (blå), og planter/vegetasjon (grønn) som kan fordrøye og ta opp deler av vannet. Foreløpige beregninger forutsetter at tilgjengelig takareal for fordrøying er 2125 m², og et fall på tak på 1:100. Når takutforming er endelig bestemt, vil utslippsmengden fra tak kunne økes.

På dagens Edwards Griegs plass og deler av Nina Griegs gate vil det anlegges flere mindre grønne områder, samt områder med permeabelt dekke, for å øke muligheten for overvannshåndtering på terreng. Vannet som infiltreres gjennom disse overvannsløsningene vil gå ned i terrenget under plassen, og til slutt ledes bort mot Nygårdsgaten. Der vil vannet renne ned i pukkareal rundt bygget og tilføres grunnvannet. For utdypende informasjon, se vedlagt VA-rammeplan.

5.10 Energi og klima

5.10.1 Energiløsninger og klimatiltak

Jf. KPA § 18.3 har Griegkvartalet en klar ambisjon om å være et framtidrettet, klimavennlig og bærekraftig bygg og dermed støtte opp under de til enhver tid førende regionale miljøambisjoner og -politikk.

Planforslaget er utviklet med utgangspunkt i mål satt i et eget miljøprogram¹³. Ambisjonen har vært å utforme et område med høy arkitektonisk kvalitet med hensyn til materialer og detaljering og med bruk av materialer med lang levetid. Musikkteateret er koblet sammen med Grieghallen og gjør det mulig med et samvirke mellom for- og bakarealer, som gir en gevinst i form av mulighet for sambruk og rasjonell drift. Dette reduserer arealet i det nye bygget og gir et mer kompakt nytt bygg og en forbedring av Grieghallens funksjonalitet.

Konkret viser planforslagets klimastrategi seg i følgende tiltak:

- Eksisterende byggegrop gjenbrukes og det er søkt å løse mest mulig av romprogrammering innen denne
- Bruk av lavkarbon betong laget av Co₂-reduert sement i konstruksjoner som for eksempel bærende vegger og dekker
- Resirkulert stål, tre og plast i innvendige vegger, himlinger, trappegelendre, gulv, møbler og annet inventar
- Mest mulig kortreiste materialer og/eller FSC-sertifiserte materialer
- Antall parkeringsplasser reduseres fra 413 til 0
- Endrede gangveger og krysningspunkt er planlagt trygge ift. varetransport
- Det tilrettelegges for sykkelparkering på plassen

¹³ Sweco: Miljøprogram Griegkvartalet, datert 2022

Forslagsstiller vurderer FutureBuilt som et mål for miljøsertifisering. Hovedutfordringen med å kunne bli et forbildeprosjekt i FutureBuilt vurderes å være materialbruken. I den videre prosjekteringen vil det derfor jobbes med å kartlegge ulike tiltak knyttet til betongbruk som strekker seg fra ombruk av eksisterende parkeringsdekker, til å utfordre behovet for vanntett betong rundt bygget, eller å bruke klimagassreduert sement gjennom CCS. Det er opprettet kontakt med Bergen kommune og FutureBuilt for å vurdere Griegkvartalet som et forbildeprosjekt.

5.10.2 Klimagassberegninger

Jf. KPA § 18.4 er det utarbeidet et klimagassregnskap, utløst av at planforslaget innebærer et nybygg større enn 1000 m² BRA. Teksten i det videre baserer seg på klimagassregnskapet som følger planforslaget¹⁴.

I forbindelse med innsending til 1. gangs behandling av plansaken, er det utført en sammenlignende studie vedrørende forskjeller i klimagass mellom 'Nybygg' og 'Bevaring'. Hovedfunnet er at utslippene går drastisk ned ved å avvike dagens parkeringsanlegg til fordel for Griegkvartalet. Dette fordi en reduserer tilgangen på parkering og dermed får ned bilbruken. Vi ser også at utslipp per besøkende går ned fra ca. 1.7 kg CO₂/besøk til 0,9 kg CO₂e/besøk som følge av å avvike GriegGarasjen. Videre vil også energibruken for området som helhet gå ned, da energikonseptet for Griegkvartalet også vil redusere energibruken til Grieghallen. Videre vil prosjektet ha store utslipp fra materialbruk, spesielt betong da bygget er planlagt primært under bakken. Reduksjon av disse utslippene er noe prosjektet ser på. For utdypende informasjon se vedlagt klimagassberegning.

5.11 Kulturmiljø

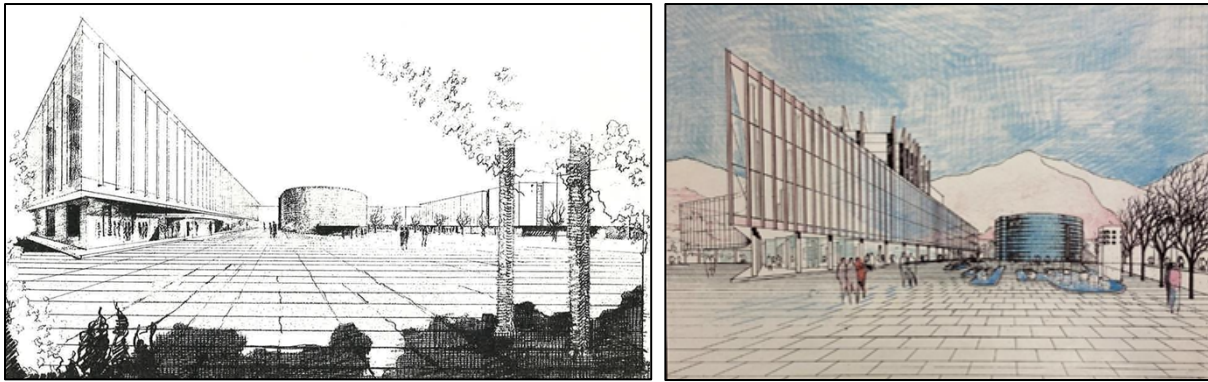
Bergen kommune har et uttalt mål om å ta vare på og videreutvikle Bergens historiske særpreg, nedfelt i KPA2018 §12 og i kommunens kulturstrategi. For å vurdere om planforslaget for Griegkvartalet svarer ut dette målet, vurderes det som relevant å se til arkitekt Knud Munks planer for et helhetlig anlegg på Edvard Griegs plass; et anlegg som både skulle inneholde «Griegs hall» og «den lille sal». Videre er det sett på Munks seinere involvering i planene om utvikling av Edvard Griegs plass. Mest vesentlig her er Munks engasjement da et Grieg-senter skulle etableres på plassen på begynnelsen av 1990-tallet (se fig.5-19).

En gjennomgang av tilgjengelig arkivmateriale tyder på at et prinsipp om at «den lille sal» skulle underordne seg og tilpasses Grieghallens uttrykk og form var svært viktig for Munk¹⁵. I vinnerutkastet har plassen et tydelig modernistisk uttrykk, der Grieghallen og en planlagt ny bebyggelse på Nygård danner tydelige vegger i et åpent byrom. På Munks tegninger fra 1991 ser vi at Munk justerte fotavtrykk og høyde på det nye bygget, «snevret inn» plassen og supplerte med vannspeil-elementer. I planforslaget er byggets form uten definerte hjørner og synes tydelig inspirert av Munks ønske om at det andre bygget på plassen skulle framstå som en «retningsløs skulpturell bygningsmasse i byrommet» (se fig 5-19).

Byggets tak er, i likhet med Grieghallen, utformet med elementer som gir fasadeeffekter sett fra Fløyen/Fjellsiden. Dette fanger opp Munks tydelige uttalelser om at Grieghallens tak skulle oppfattes som byggets 5. fasade.

¹⁴ Rambøll: Klimagassregnskap for Griegkvartalet, datert 30.10.2024

¹⁵ Vill Plan: Grieghallens historie, vedlegg til plan- og designkonkurransen Griegkvartalet

Figur 5-19 Knud Munks vinnerforslag fra konkurransen i 1965 (t.v.) og forslag til Grieg senteret i 1991 (t.h.)

Plasseringen av bygget på den østlige delen av Edvard Griegs plass vurderes å følge Munks intensjoner for disponering av plassen. Inngangen ligger selvstendig på Edvard Griegs plass. Det er bestemt at den endelige utformingen av dette elementet skal utvikles videre fram til 2. gangs behandling. I dette arbeidet må det påses at utformingen får et uttrykk som er tilpasset Grieghallen, bla. må det unngås at inngangen framstår som et 3.element på plassen eller at det konkurrerer med den eksisterende hovedinngangen. Bygget er utformet uten bakside med aktive fasader rundt hele bygget, også dette i tråd med Munks originale intensjoner og seinere utbyggingsforslag. Planforslaget er vurdert å forbedre situasjonen sett fra Strømgaten, der det i eksisterende situasjon er en brå nivåendring mellom Edvard Griegs plass og Grieghallens trappepodium, med betongstøttevegg og -rampe til parkeringskjelleren. I planforslaget er dagens utilgjengelige og lukkede kantsone gitt en mykere utforming med en naturlig overgang fra Grieghallens strenge hjørne og trappepodium til avslutningen mot krysset Strømgaten-Nygårdsgaten. Her er benyttet avrundede beplantede avsats, mens et trappepodium inspirert av Grieghallens trapper viderefører Grieghallens kulturhistorie.

Planforslaget gir et vern til Grieghallen gjennom en hensynssone H-570. Vernet gjelder bevaring av form, utseende og eksteriøruttrykk.

Planforslaget medfører ingen inngrep i den vedtaksfredete Nygård skole og det vurderes som at det nye bygget ikke vil endre opplevelsen av det fredete kulturminnet i vesentlig grad. En vareheis foran portalen til Nygård skole kan skape en barriere og dermed endre kulturmiljøets lesbarhet, men med å etablere en hev/senk vareheis som kun er synlig i bruk, vurderes denne løsningen å være akseptabel. Grunnarbeiderarbeider kan medføre at Nygård skole utsettes for rystelser, men bruk av vaiersaging i stedet for sprengning vil kunne redusere denne risikoen.

Sett i lys av de dimensjonerende krav som det ønskede musikkteateret setter og dagens behov og fokus på utearealer med en menneskelig skala, vurderes planforslaget å vise respekt for Knud Munks intensjoner og således være i tråd med Bergen kommunes kulturstrategi.

5.12 Barn og unges interesser

KPA 2018 § 13.1 setter krav om at rikspolitiske retningslinjer for barn og unge skal legges til grunn for arealplanlegging. For å sikre barn og unges interesser har det gjennom planprosessen vært dialog med barn og unges representant i Bergen kommune, både i et eget brukermøte og gjennom oppfølging. Det ble i tillegg avholdt en plansmie i mars 2024 der unge som brukergruppe var representert med deltakere fra kommunens ungdomsråd, St. Paul ungdomsskole mfl. Innspillene fra disse arenaene har vært nyttig for den videre utformingen av plangrepet; blant annet imøtekommes ønsket om varierte oppholdssoner og -

rom. Innspill fra etater i arbeidsmøter om å tilrettelegge for et mest mulig åpent rom med begrenset bruk av lekeapparater som møblering, er også tatt til følge.

For at Edvard Griegs plass skal bli for alt og alle er det valgt et overordnet plangrep om å endre plassen fra et gjennomgangsrom til et sted for variert opphold. Dette oppnås med å bruke møblering og beplantning for å skape soner med variasjon og gjør området attraktivt for barnefamilier og unge, som møteplass og arena for organiserte og uorganiserte aktiviteter. Plassens sentrale plassering i forhold til sentrumskerne og enkle tilgjengelighet til parkering og offentlig transport gjør området enkelt tilgjengelig for svært mange. Grepene som er gjort for å skille mellom logistikksoner og oppholdssoner styrker sikkerhet og trygghet for barn og unge brukere av plassen. Det må gjøres grep for å unngå uønsket opphold og aktivitet, blant annet med å stenge den nedre delen av inngangspartiet når det nye bygget ikke er åpent for publikum.

Planforslaget legger også opp til forbedrede forhold for myke trafikanter (jf. kap. 5.7.2-5.7.4).

5.13 Sosial infrastruktur

5.13.1 Skole og barnehage

Planforslagets formål tilsier at det ikke er nødvendig å vurdere behov for areal til barnehage og skole jf. KPA § 13.2.

5.13.2 Annen sosial infrastruktur

Planforslagets formål tilsier at det ikke er nødvendig å vurdere behov for annen sosial infrastruktur jf. KPA § 13.2.

5.14 Risiko og sårbarhet

ROS-analysen har identifisert følgende uønskede hendelser:

Kategorier	Risiko og sårbarhetsforhold, eksisterende, inkludert anleggsperioden
Naturgitte forhold	<ul style="list-style-type: none"> • Stormflo og flom • Grunnvann • Ekstrem vind • Ekstrem nedbør
Sårbare elementer	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturmiljø
Beredskap, anlegg og næringsvirksomhet	<ul style="list-style-type: none"> • Kapasitet brannvann • Tilfluktsrom • Forurensing i sjø og vassdrag • Avrenning fra anleggsarbeid • Forurenset grunn
Trafikksikkerhet og transport	<ul style="list-style-type: none"> • Trafikkulykker, kjøretøy, myke trafikanter • Anleggsstøy • Anleggstrafikk
Forhold som påvirker hverandre	<ul style="list-style-type: none"> • Ekstremvær, styrtregn, overvann, flom og stormflo • Trafikkavvikling og anleggstrafikk • Endring av grunnvann, kulturmiljø, infrastruktur og stabilitets utfordringer.

Kategorier	Risiko og sårbarhetsforhold, fremtidig
Naturgitte forhold	<ul style="list-style-type: none"> • Flom, Stormflo og ekstrem nedbør • Vind
Trafikksikkerhet og transport	<ul style="list-style-type: none"> • Trafikkulykker, kjøretøy, myke trafikanter
Beredskap, anlegg og næringsvirksomhet	<ul style="list-style-type: none"> • Fremkommelighet brannbil

For disse uønskede hendelsene er risikokategorien satt som følger:

Risiko- og sårbarhetsforhold	Risikokategori, konsekvens
Stormflo og flom	Middels

Grunnvann	Høy
Ekstrem vind	Middels
Ekstrem nedbør	Middels
Kulturmiljø	Høy
Kapasitet brannvann	Middels
Tilfluktsrom	Lav
Forurensning i sjø og vassdrag	Lav
Avrenning fra anleggsarbeid	Middels
Forurenset grunn	Lav
Trafikkulykker, kjøretøy, myke trafikanter	Lav
Anleggstøy	Lav
Anleggstrafikk	Middels

For de fem hendelsene som er angitt med lav konsekvens, er det ikke nødvendig med tiltak for å redusere risiko. Seks hendelsene er angitt med middels konsekvens, men dersom anbefalte tiltak gjennomføres kan risikoen for disse hendelsene reduseres til lav. Det er to hendelser angitt med høy risiko. Dette gjelder risiko for endring av grunnvann som følge av ny byggegrop og risiko for at den fredete Nygård skole, som ligger tett på ny byggegrop, utsettes for setnings-skader. Med tilstrekkelige forundersøkelser på fundament, kartlegging av grunnvann og ved å etablere stålplatespunt eller rørs-punt som sikring mot bevegelser i grunn mot nabobygg, kan risikoen reduseres til lav risiko. De fleste hendelser medfører middels risiko, og dersom det utføres anbefalte tiltak så kan disse risikoene minimeres til lav. De fleste av tiltakene er sikret gjennom gjeldende lovverk og noen sikres gjennom bestemmelser.

Anleggsfasen vil medføre støy for beboere i nærheten av tiltaket og foreslåtte avbøtende tiltak i støyrapport for anleggsfasen anbefales sikret i en anleggsgjennomføringsplan for byggefasen.

Basert på ROS-analysen vurderes det som at tiltaket kan gjennomføres, dersom det tas tilstrekkelig hensyn til de risikoene som er identifisert.

5.14.1 Klimatilpasning

Flomfare er avdekket og sikret gjennom bestemmelser. For utdypende informasjon, se kapitlet over, samt vedlagt ROS-analyse og VA-rammeplan.

5.15 Juridiske og økonomiske konsekvenser for kommunen

Det er ikke kjent at det foreligger forhold som gjør at planforslaget kan utløse offentlig innløsningsplikt eller medføre ekspropriasjonstiltak for å gjennomføres.

5.16 Rekkefølgebestemmelser

Det er satt krav om at nødvendige tiltak for å sikre at omkringliggende bebyggelse og infrastruktur ikke blir påvirket av endringer i grunnvannstanden, må være etablert før igangsettingstillatelse kan gis for nye tiltak i felt KU2, KU4 og KBA.

Det er satt krav om ferdig etablert fortau sør for Nygårdsgaten før igangsettingstillatelse som påvirker ganglinjene kan gis.

Det er satt krav om at nytt vann- og avløpsnett skal være ferdig opparbeidet og det skal foreligge bekreftelse fra VA-myndigheten på levert sluttdokumentasjon, før ny bebyggelse kan tas i bruk for nye tiltak i felt KU2, KU4 og KBA.

Det er ellers satt krav til at følgende skal være ferdig opparbeidet, før ny bebyggelse kan tas i bruk i felt KU2, KU4 og KBA:

- Nytt gatetun (o_GT) på Edvard Griegs Plass og Nina Griegs gate. Beplantning må følge sesong.
- Ny/justert av- og påstigningssone (o_PP1) ved Edvard Griegs Plass.
- Ny sykkelparkering
- Renovasjonsløsning
- Ny inn- og utkjøring ifm. sceneleveranser og renovasjon
- Tilkomst til Nygård skole
- Tilkomst for utrykningskjøretøy
- o_KV1, o_KV2, o_SA1-o_SA4, o_AVG4 og o_AVG5.

5.17 Oversikt over arealformål

BRA m² over bakken er 5 400 m² og 17 700 m² under bakken. Sum nybygg er beregnet til 23100 m².

Det er benyttet følgende beregningsmetode:

- Medregning av fiktive etasjer hver 3 meter er ikke tatt med, ref. tek17 «areal i rom med høyde 4,9 m. eller mer måles som om det var lagt et horisontalplan for hver 3 m.»
- Hvis et rom med høy takhøyde rekker gjennom både areal over bakken og under bakken (for eksempel salen), telles rommet én gang for BRA over bakken og én gang for BRA under bakken. Dette gjelder bare når rommet er høyt nok over bakken til at det ville telt som minimum en fiktiv etasje i over bakken.

5.17.1 Arealformål

I tabellen under oppgis størrelse for de ulike reguleringsformålene og underdeling etter feltnavn i de ulike vertikalnivåene, samt samlet størrelse for alle reguleringsformålene i planområdet (VN1 og VN2).

Tabell 5-1 Arealtabell.

Vertikalnivå 1	
§12-5. Nr. 1 - Bebyggelse og anlegg	Areal (m ²)
1167 - Kulturinstitusjon (KU3)	258,1
1167 - Kulturinstitusjon (KU4)	5007,6
1800 - Bebyggelse og anlegg kombinert i samsvar med angitte bestemmelser. (KBA1)	2321,5
1800 - Bebyggelse og anlegg kombinert i samsvar med angitte bestemmelser. (KBA2)	946,9
Sum areal denne kategori:	8534,1
Vertikalnivå 2	
§12-5. Nr. 1 - Bebyggelse og anlegg	Areal (m ²)
1167 - Kulturinstitusjon (KU1)	6281,2
1167 - Kulturinstitusjon (KU2)	2407,4
Sum areal denne kategori:	8688,6
§12-5. Nr. 2 - Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur	Areal (m ²)

2011 - Kjøreveg (o_KV1)	1480,2
2011 - Kjøreveg (o_KV2)	1214,1
2012 - Fortau (o_FO1)	22,9
2012 - Fortau (o_FO2)	271,7
2012 - Fortau (o_FO3)	12,3
2012 - Fortau (o_FO4)	524,6
2012 - Fortau (o_FO5)	351,1
2012 - Fortau (o_FO6)	18,8
2012 - Fortau (o_FO7)	236,7
2014 - Gatetun (o_GT)	6215,8
2017 - Sykkelanlegg (o_SA1)	467,4
2017 - Sykkelanlegg (o_SA2)	2,8
2017 - Sykkelanlegg (o_SA3)	2,4
2017 - Sykkelanlegg (o_SA4)	322,6
2018 - Annen veggrunn, teknisk anlegg (o_AVT1)	182,6
2018 - Annen veggrunn, teknisk anlegg (o_AVT2)	39,4
2018 - Annen veggrunn, teknisk anlegg (o_AVT3)	2,1
2018 - Annen veggrunn, teknisk anlegg (o_AVT4)	3,6
2018 - Annen veggrunn, teknisk anlegg (o_AVT5)	7,7
2018 - Annen veggrunn, teknisk anlegg (o_AVT6)	2,1
2018 - Annen veggrunn, teknisk anlegg (o_AVT7)	15,8
2019 - Annen veggrunn - grøntareal (o_AVG1)	274,1
2019 - Annen veggrunn - grøntareal (o_AVG2)	341,5
2019 - Annen veggrunn - grøntareal (o_AVG3)	161
2019 - Annen veggrunn - grøntareal (o_AVG4)	67,4
2019 - Annen veggrunn - grøntareal (o_AVG5)	167,1
2082 - Parkeringsplasser (o_PP)	264,9
Sum areal denne kategori:	12672,6
Total vertikalnivå 1 og 2	29895,3

6 Referanser

<https://www.bergen.kommune.no/api/rest/filer/V74727>

7 Vedlegg

- Plankart, EdgePlan, 26.03.2026
- Reguleringsbestemmelser, Vill Plan, 26.03.2026
- Merknadsskjema, Vill Plan, 28.11.2025
- Illustrasjonsplan, Henning Larsen, 28.11.2025
- Snitt og oppriss, Henning Larsen, 28.11.2025
- Fotomontasje, perspektiv, Henning Larsen, 28.11.2025
- 3D-modell, Henning Larsen, 28.11.25
- Sol- og skyggeillustrasjoner, Henning Larsen, 28.11.2025
- Vegnotat, Rambøll, 28.11.2025
- ROS-analyse, EgdePlan, 05.12.2025
- VA-rammeplan, Rambøll, 27.11.2025
- Kulturminnedokumentasjon, Vill Plan, 03.04.2025
- Støyrapport, COWI, 15.04.2024
- Trafikk- og mobilitetsanalyse, Helge Hopen, 23.09.2025
- Vurdering naturmangfold, Økologi & Bærekraft AS, 21.05.2024
- Klimagassberegning, Rambøll, 22.10.2024
- Klimanorm, Vill Plan, 25.10.2024
- Stedsanalyse, Vill Plan, 09.07.2021
- KU Byrom og kulturmiljø, Vill Plan, 28.11.2025
- KU Trafikk, mobilitet, logistikk og parkering, Siv.ing. Helge Hopen, 28.11.2025
- KU anleggsfase, Vill Plan, 26.03.2026
- KU Samlerapport, Vill Plan, 26.03.2026
- Miljøteknisk rapport og tiltaksplan, SWECO, 29.09.2022
- Vurdering trafo, Rambøll, 14.06.2024
- Miljøprogram, SWECO, 10.10.2024
- Geoteknisk utredning, SWECO, 06.09.2022
- Etasjeplaner og snitt, Henning Larsen, 28.11.2025
- Kart myke trafikanter, Henning Larsen, 28.11.2025
- Renovasjonsnotat, Henning Larsen, 28.11.2025
- Formingsveileder, Henning Larsen, 26.03.2026
- Notat inngangsparti, Henning Larsen, 28.11.2025
- Vurdering Arkitektur+, Erstad & Lekven, 31.10.2024
- Sjekkliste kravspesifikasjon, Vill Plan AS, 05.12.2025

8 Forslagsstillers avsluttende kommentar

Forslagsstiller har til hensikt å utvikle Griegkvartalet, med visjonen om å skape en arenaklynge av internasjonalt format som skal bli Bergens og Vestlandets kulturelle kraftsenter og samlende møteplass - et «musikkteater for alt og alle». Det skal tilby konserter, musikk og teater i en bredde og kvalitet som Bergen og Vestland i dag ikke har kapasitet eller tilstrekkelige lokaler til. Realiseringen av denne kulturarenaen vil også bidra til en kvalitets- og bruksheving av området som helhet. Med Griegkvartalet skapes en ny kulturarena som vil være åpen og tilgjengelig hele dagen, en type kulturanlegg som Bergen ikke har i dag.

Det nye musikkteateret skal bidra til at hele bredden i musikk- og scenekunstheltet kan blomstre, både det profesjonelle og det frivillige. Det skal gi økt funksjonalitet og styrket måloppnåelse for Bergens profesjonelle musikk- og scenekunstinstitusjoner og åpne opp for gjestespill fra norske og internasjonale musikk- og scenekunst-institusjoner. Det skal dessuten gi utfoldelse for frie aktører på musikk- og scenekunstheltet, både lokalt, regionalt og nasjonalt. Prosjektet speiler et lokalt, regionalt og nasjonalt behov for et spesialisert musikk- og scenekunsthus i Bergen og som samtidig er forankret på alle tre forvaltningsnivå (stat, fylke og kommune). I Bergen kommunes kulturarenaplan for perioden 2019-2030 er Griegkvartalet et prioritert prosjekt og kommunen har bidratt med tilskudd til utvikling av planene i flere omganger, seinest i 2025.

Prosjektet har en klar ambisjon om å være et framtidsrettet, klimavennlig og bærekraftig bygg og dermed støtte opp under de til enhver tid førende regionale og nasjonale miljøambisjoner og -politikk. Planforslaget er utviklet med utgangspunkt i mål satt i et eget miljøprogram. Prosjektet bidrar til å redusere antall parkeringsplasser betydelig, behov for areal er redusert gjennom sambruk med Grieghallen, eksisterende byggegrop for parkeringsanlegget gjenbrukes, sykkelparkering etableres, overvann håndteres på tomten – samtidig som det gjøres på en estetisk flott måte og bidrar til biodiversitet, lavt energiforbruk, bruk av fjernkjøling og bossnett. Det gjøres også vurderinger knyttet til om prosjektet kan gjøre bruk av betong med CCS. Prosjektet har opprettet dialog med FutureBuilt for å vurdere om det kan bli et forbildeprosjekt.

Et av samfunnsmålene til Griegkvartalet er optimal tilrettelegging som kan gi en god totalopplevelse for alle brukergrupper. Publikumsfunksjonene skal være tilpasset «alle» ved å være lett tilgjengelige og ha god kapasitet. Det er planforslagets intensjon å skape et sammenhengende og sammenbindende byrom, der plassens beplantning og faste inventar sikrer variert opphold med allergifri vegetasjon og sittegrupper hvor man kan hvile bena eller vente på konsertvenner. Med aktiv bruk av belysning og taktilitet, skal atkomstveiene være enkle å finne. Det gjelder også innvendig i bygget der publikumsflyt til og fra heiser og HC-plasser er nøye gjennomtenkt rundt salen. Publikumsflyten skal foregå i nærkontakt og i likeverd med resten av de besøkende. HC-avsetningslomme inkluderes.

Gjennom utarbeidelsen til planforslaget har det vært gjennomført medvirkning utover lovens minstekrav. Blant annet ble det avholdt plansmier mars 2024, en med fokus på unge, og en med fokus på eldre og personer med nedsatt funksjonsevne. Det er innarbeidet flere justeringer av illustrasjonsplanen for å ivareta innspillene om blant annet intuitive ganglinjer, likeverdig adkomst, møblering av byrommet og tilrettelegging for at byrommet skal være et attraktivt sted å oppholde seg, mer enn at det kun brukes til gjennomgang og samlinger i forbindelse med arrangement.

Det har vært avholdt flere tverrfaglige arbeidsmøter med Bergen kommune og Statens Vegvesen. Det er avholdt flere «workshops» knyttet til byrommet og bruken av det. Vinnerforslaget «Kontrapunkt» er justert etter innspillene med blant annet bredere fortau

langs sørsiden av Nygårdsgaten, ett større og flatt byrom ved spissen på Grieghallen og forbedring av forholdene for gående og syklende i Nygårdsgaten og i Strømgaten. Utforming av inngangspartiet har vært gjenstand for dialog i flere omganger og det er i forståelse med Bergen kommune avtalt at en endelig utforming skal på plass mellom 1. og 2. gangs behandling.

Reguleringsplanen søker å ivareta både behovet for et nytt musikkteater i samsvar med Bergen kommunes kulturarenaplan og kommunens KPS og KPA2018. Forslagsstiller har lagt vekt på å tilrettelegge for et musikkteater og byrom i samsvar med Bergen kommunes Arkitektur- og byformingsstrategi, Arkitektur+. Planen fullfører Knut Munks helhetlige visjon om å komplettere Grieghallen med et musikkbygg på Edvard Griegs plass og med et aktivt byrom på plassen; planens programmering av Edvard Griegs plass skal gi en opplevelse av et mer åpent byrom samtidig som at Grieghallens posisjon som arkitektonisk og kulturelt landemerke i Bergen bevares.

Selv om dette er et privat reguleringsplanforslag er det et planforslag for en ny kulturinstitusjon/kulturarena av internasjonalt format, som egentlig burde vært utarbeidet av det offentlige. Istedenfor er planforslaget drevet fram av Grieghallen Utbygging AS med et vell av private støttespillere.

Arbeidet med et nytt musikkteater i Bergen har pågått siden 2008. I 2017 ble ideen om Griegkvartalet, og dagens beliggenhet lansert. Siden 2021/22 har det vært en reguleringsplanprosess. I prosessen har det vært mange gode og konstruktive møter og man har så langt det har vært mulig prøvd å lytte til de råd som har tilkommet prosessen, blant annet fra planavdelingen og andre kommunale og regionale etater. Det ble blant annet i tett samarbeid med Bergen kommune laget en plan- og designkonkurranse. Her fikk man, med vedtatt planprogram som det mest sentrale premissdokumentet, over 30 internasjonale arkitekt-team til å teste ut ulike måter å lage musikkteateret på. Etter en omfattende prosess ble teamet bak Kontrapunkt valgt fordi det totalt sett svarte ut konkurransegrunnlaget best.

Nå er det et sterkt ønske fra forslagstillers side at planen legges ut på offentlig ettersyn. Vi tror det vil være det beste for saken. At den blir lagt ut på høring for å få innspill, skape debatt og engasjement. Materialet er omfattende og alle de dokumenter som Bergen kommune har stilt krav om er utarbeidet.

Samlet sett mener vi at planprosessen til nå har vært så god at den prosessuelle risiko, bla for å få innsigelse, nå er tatt til et nivå som gjør planforslaget modent for offentlig ettersyn.

Vi ser frem til en positiv behandling i videre dialog med kommunen.